

ERKAS
EESTI REGIONAALSE JA
KOHALIKU ARENGU
SIHTASUTUS

Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna Finantsmehhanismidest
rahastatav regionaalarengu projekt
„Pealinnaregiooni omavalitsusüksuste koostöö- ja haldusvõimekuse tõstmine“

**Pealinnaregiooni omavalitsuste avalike teenuste
standardite koostamise lähteülesanne**

Tellijä Harjumaa Omavalitsuste Liit

Koostaja ERKAS Valduse OÜ

Tallinn 2009

SISUKORD

1. Sissejuhatus	3
2. Mõisted	4
3. Standardid	5
4. Omavalitsuste esindajate taotlused	7
5. Pealinnaregiooni omavalitsuste hetkeolukorra analüüs	16
5.1. Jäätmekäitlus	16
5.1.1. Õigusaktid	16
5.1.2. Korraldatud jäätmevedu	16
5.1.3. Taaskasutatavate jäätmete kogumine, jäätmejaam	20
5.2. Veevarustus- ja kanalisatsiooniteenused	25
5.2.1. Õigusaktid	25
5.2.2. Vee-ettevõtte ja teenuse hind	26
5.2.3. Veevarustus- ja kanalisatsiooniteenuse hinnaarvestus	27
5.2.4. Partnerlus AS-ga Tallinna Vesi	35
5.2.5. Omavalitsuse ja vee-ettevõtte vaheline leping	38
5.2.6. Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni avariid	39
5.3. Sademevete kanalisatsiooni teenused	43
5.4. Ühistransporditeenused	43
5.4.1. Õigusaktid	43
5.4.2. Piletisüsteemid	45
5.4.3. Sõidusoodustused	50
5.4.4. Ühendused Tallinnaga	51
5.4.5. Koolibussiteenus	52
5.5. Kergliiklusteede hoolduse teenused	52
5.5.1. Õigusaktid	52
5.5.2. Kergliiklusvõrgustiku arengudokumendid	54
5.6. Planeerimistegevuse teenused	55
5.6.1. Õigusaktid	55
5.6.2. Planeeringuteenused	56
6. Konsultandi edasine tegevus	57
7. Kokkuvõtteks	58
Lisa 1 Omavalitsuste esindajate intervjuude protokollid	60
Lisa 2 19.10.2009 nõupidamise memo	76
Lisa 3 Standardite koostamise töörühma memo	78
Lisa 4 Lähteülesande kooskõlastuste ja arvamuste tabel	84
Lisa 5 Jäätmeveo teenustasude võrdlus	86

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva töö on ERKAS Valduse OÜ (edaspidi Konsultant) esitanud lähteülesandena Harjuma Omavalitsuste Liidu tellimusel ja Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna Finantsmehhanismidest ning Harku, Jõelähtme, Kiili, Rae, Saku, Saue ja Viimsi valla ning Maardu, Saue ja Tallinna linna rahastatava regionaalarengu projekti „Pealinnaregiooni omavalitsusüksuste koostöö- ja haldusvõimekuse tõstmine“ (edaspidi Projekt) raames kuue valdkonna (jäätmekäitlus, veevarustus ja kanalisatsioon, sademeveekanaliseerimine, kergliiklusteed, ühistransport, planeerimistegevus) ühiselt osutatavate teenuste kvaliteedistandardite väljatöötamiseks. Lähteülesanne sisaldab Projektis osalevate omavalitsuste olemasolevate kvaliteedistandardite analüüsi ja võrdlust, valdkonda reguleerivate õigusaktide analüüsi ning on esitatud ka töö tulemusel valmiva standardi vorm. Täiendavalt on esitatud Konsultandi senise ja kavandatava tegevuse raamistik.

Konsultandi meeskonda juhib ERKAS Valduse OÜ juhatuse liige Jaan Lõõnik, kelle funktsiooniks on Projektis osalevate omavalitsuste ühiselt osutatavate avalike teenuste standardite koostamise protsessi üldine kavandamine ja juhtimine. Konsultandi poolt osalevad teemajuhtidena ERKAS Valduse OÜ arendusdirektor Aivi Aolaid-Aas (veevarustus ja kanalisatsioon, sademeveekanaliseerimine, jäätmekäitlus), ERKAS Valduse OÜ projektijuht Janar Õunpuu (ühistransport, kergliiklusteed) ja ERKAS Pärnu Instituut OÜ juhatuse liige Valdeko Palginõmm (planeerimistegevus).

Jaan Lõõnik kohtus k.a. septembris ja oktoobris kõikide Projektis osalevate omavalitsuste esindajatega ning küsitles neid eesmärgiga täpsustada omavalitsuse soove standardite sisu ja mõtte osas. Lisaks täpsustati intervjuude käigus ka omavalitsuses olemasoleva informatsiooni (sh regulatsioonid) sisu ning valdkondade kõneisikuid. ERKAS Valduse OÜ teemajuhid on töötanud läbi internetis avaldatud olemasolevad valdkondlikud kohalikud regulatsioonid (määrused, juhendid, korraldused), varasemalt läbi viidud uuringud ning kontakteerunud nii omavalitsuste kui ka olulisemate partneritega (nt. Harjumaa Ühistranspordikeskus, AS Tallinna Vesi, Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium).

Lähteülesande koostamisel oleme põhiliseks aluseks võtnud Projekti kirjelduse, mille kohaselt on Projektis osalevate omavalitsuste peamiseks ühistegevuse argumendiks soov hoida teenuste osutamisel kokku ressursse, samas tagades ühtlasel ja võrreldaval tasemel kvaliteediga avalikud teenused üle kogu pealinnaregiooni. Teenuste kvaliteedi ühtlustamine on oluline seda enam, et järjest suureneb nende inimeste hulk, kes viibivad igapäevaselt mitme omavalitsuse territooriumil. Kuna regioonis puuduvad sisulised ja läbimõeldud kokkulepped teenuste rahastamisel nende inimeste osas, kes elavad ühes, aga tarbivad teenuseid valdavalt teises omavalitsuses, siis valitseb ka teatav ebaõiglus, kus üks omavalitsus finantseerib teenuste osutamist teise omavalitsuse elanikele. Kriitiliseks probleemiks on vastastikused arveldamised ning vaidlused arvestusaluste õigsuse ja õiguslikkuse osas. Koostatavad standardid oleksid (vähemalt jäätmekäitluse, veemajanduse ja ühistranspordi osas) kasutatavad ka omavalitsuste ühisplatvormina läbirääkimiste pidamiseks ja kokkulepete sõlmimiseks vastavate teenuseosutajatega, kel on teenuse osutamisel valdkonnaspetsiifikast tulenevalt suuresti monopoolne positsioon. Omavalitsused soovivad saada võimalikult praktiliselt rakendatavat töödokumenti. Teenuste osutamine ühtse standardi alusel peab andma rahalise võidu. Seega peavad koostatavad standardid andma vastuse pealinnaregiooni omavalitsuste põhilistele vaidluskohtadele – teenuse sisu, korraldus,

rahastamine ja järelevalve. Siinkohal vajab projekti nõukogu poolset täpsustamist, kas standardi alusel teenuse osutamine peab olema ressursse säästvam kõikidele projekti partneritele või valdavale osale neist?

Projekti avaseminaril lisati, et Konsultant peab standardite koostamisel kirjeldama nii olemasolevat kui ka tulevikus näha soovivat olukorda. Olemasoleva olukorra kirjeldamisele keskendub käesolev lähteülesanne.

2007. aastal valmis Tallinna Linnakantselei tellimisel Tartu Ülikooli inimgeograafia õppetooli läbi viidud uuring „Tallinna ja ümbritsevate omavalitsuste koostöövõimalused ja perspektiivid valglinnastumise kontekstis”. Kuivõrd see uuring on detailselt läbi analüüsinud meid huvitavate omavalitsuste arengukavad ja eelarved (sh meid huvitavates valdkondades, nagu ühistransport, jäätmekäitlus ning veemajandus ja kanalisatsioon), siis antud lähteülesande koostamisel ei ole Projektis osalevate omavalitsuste arengukavu ja eelarveid detailselt analüüsitud.

Lisaks oleme läbi töötanud ka Raivo Uukkivi magistritöö „Koostööst pealinnaregioonis”, mille sisulisi lahendusettepanekuid kavandame arvestada jäätmekäitlusteenuste osutamist puudutavate standardite koostamisel ning MTÜ Nelja Valla Kogu tellimisel ja AS Regio teostatud strateegia „MTÜ Nelja Valla Kogu kergliiklusteede kavandamise strateegiliste lähtekohtade ARUANNE”, mis erinevalt käesolevast tööst keskendub konkreetsete kergliiklusteede marsruutide planeerimisele.

Tallinna veebilehel on avaldatud linna osutatavate avalike teenuste loend koos lühida kirjeldusega. Pealinnaregiooni projekti raames standarditavate avalike teenuste veebis avaldatud kirjeldused on üpris napid.

2. MÕISTED

Käesolevas lähteülesandes kasutame mõisteid alljärgnevates tähendustes:

avalik teenus – pealinnaregiooni elanike teatud eluvaldkonda puudutavate vajaduste rahuldamisele ning heaolu suurendamisele suunatud pealinnaregiooni omavalitsuste koostöös arendatavad teenused;

teenusstandard – pealinnaregiooni kohaliku omavalitsuse üksuste vahel kooskõlastatult kehtestatud norm, millega määratakse kindlaks omavalitsuse elanike vajaduste rahuldamist tagavad avalike teenuste kvaliteedi miinimumnõuded, ehk millise tasemega teenust omavalitsus ja selle elanik võib oodata;

teenindusstandard – organisatsioonisisene kokkulepe organisatsiooni väärtusi edasikandva ja kliendikesksust väljendava teeninduse tagamiseks klientidele. Teenindusstandard on universaalne ning vaid teenindusest, mitte teenusest lähtuv normatiiv (nt klienditeeninduse standard määratletakse organisatsioonis ühtselt sõltumata sellest, et organisatsioon võib osutada väga erinevaid teenuseid);

standardimine – tegevus, millega määratakse sätteid juba olemasolevate või potentsiaalsete probleemide lahendamiseks, nende üldiseks või korduvaks kasutamiseks ning mis on suunatud korrapärasuse saavutamisele antud kontekstis;

3. STANDARDID

Vastavalt standardile EVS-EN 45020:2008 on standard „Konsensuse alusel koostatud ja tunnustatud asutuse poolt vastuvõetud normdokument, milles tuuakse reeglid, juhtnöörid ja omadused tegevuste või nende tulemuste kohta üldiseks ja korduvaks kasutamiseks ja mis on suunatud korrastatuse optimaalse taseme saavutamisele antud kontekstis.“ Kuigi ametlikult koostatakse ja avaldatakse standardeid kolmel standardimistasandil – rahvusvaheline, regionaalne ja riiklik, loeme me kokkuleppeliselt ka antud töö tulemusel valmivaid dokumente standarditeks, kuna nende näol on tegemist piirkonna omavalitsuste vahel ühiselt kokku lepitud avalike teenuste kvaliteeti tagavate miinimumnõuetega.

Standard on käsitletav ka konkurentsieelisena juhul, kui standardi algatajal õnnestub koostada standard enda prototüübi alusel. Pealinnaregiooni omavalitsustel on käesoleva projekti raames võimalik nt teha ettepanek regionaalministrile planeerimisseaduse § 2 lg 3 alusel planeeringu vormistamise nõuete kehtestamiseks võttes aluseks käesoleva töö tulemusel valmiva planeeringute vormistamise standardi. Samuti on võimalik kasutada pealinnaregioonis välja töötavat ühistranspordi standardit etalonina üleriigiliseks kasutamiseks.

Head standardid:

- lihtsustavad asutuse juhtimist ja kontrolli;
- sisaldavad eesmärke kvaliteetsema teeninduse pakkumiseks;
- aitavad töötajatel saada ülevaadet organisatsiooni teeninduspõhimõtetest;
- julgustavad kliente andma tagasisidet osutatud teenuse kohta;
- teavitavad kodanikke ette, millist teenindust on oodata;
- on avalikustatud, mislābi on tagatud ka asutuse vastutus kliendi ees standardist kinnipidamisel.

Eeltoodud põhimõtetest lähtudes leiame, et töö tulemusel valmivad avalike teenuste standardid peaksid vastama allesitatud vormile.

Teenuse nimetus

Siia kirjutada teenuse ametlik nimetus. Idee kohaselt peaks sarnase nimetusega teenusele vastama sarnane sisu igas pealinnaregiooni omavalitsuses,

Mõisted

Siia kirjutada olulisemate kasutatavate mõistete seletused (võib ka viitena vastava õigusakti seletusele)

Teenuse eesmärk

Siia kirjutada, milleks see teenus on välja töötatud, millist eesmärki või tulemust selle teenuse abil soovitakse saavutada.

Teenuse osutamise aluseks olevad õigusaktid

Siia kirjutada, millistele õigusaktidele (riiklikud kui ka kohalikud) selle teenuse osutamine ja korraldamine tugineb.

Teenuse tarbijad

Siia kirjutada, kelle jaoks seda teenust eelkõige osutatakse või kes on õigustatud teenust tarbima. Kas tarbijad peavad vastama konkreetsetele tunnustele, sh elukoha registreeringu osas või on teenused suunatud laiale ringile?

Teenuste tarbijate õigused ja kohustused

Siia kirjutada, millised on teenuse tarbijate õigused ja kohustused, millistega peab teenuse osutaja ja korraldaja arvestama. Kas on erinõudeid teenuse tarbija kohtlemiseks (sh andmekaitse, eraelu puutumatus vms.)? Mis juhtub, kui teenuse tarbija ei ilmu õigel ajal teenusele või ei ole tal vajalikke dokumente kaasas? Vaja anda veenev selgitus, miks on teenuse tarbijale pandud kõnealused kohustused ning kuidas on nende täitmisest kinnipidamine seotud teenuse osutamisega (sh teenuse osutamise efektiivsus). Kas ja kuidas saab teenuse tarbija esitada ettepanekuid teenuse osutamise parandamiseks?

Teenuse sisu

Siia kirjutada, mida ja kuidas teenuse osutaja peab teenust osutades tegema. See peaks olema ammendav loetelu tegevustest, mis on vaid kirjeldatud kogumis käsitletav kõnealuse teenusena. Lahti kirjutada ka teenuse osutamise füüsiline infrastruktuur ja miinimumnõuded sellele. Vajadusel kirjutada lahti ka teenuse osutamise erinevad etapid.

Teenuse osutamise maht

Siia kirjutada, millises mahus tuleb kliendile kõnealust teenust osutada (mõõtühik peaks sõltuma teenuse eripärast, nt ajaline kestus, tükiarv, pikkusmõõt vms). Teenuse aktiivse osutamise ja kättesaadavuse aeg.

Teenuse kättesaadavus (sh tähtajad, teenusele pääsud)

Siin kirjeldada, millised on teenusele pääsu või menetlustoimingute maksimaalsed tähtajad. Aga ka füüsiline kättesaadavus (nt teenuse osutamise punkti kaugus elukohast vms). Millised on eeldused teenuse kättesaamiseks (kas on vajalik mingi dokumendi, füüsilise seisundi vms olemasolu)? Kas teenusele pääs on vaba või piiranguline ja reguleeritav? Kas on erisusi tulenevalt teenuse tarbija invaliidsusest, keeleoskusest vm eripärast?

Nõuded töökorraldusele (sh KOV ja teenuse osutaja vahelised suhted)

Siia kirjutada, millised on omavalitsuse kui teenuse tellija ning teenuse osutaja peamised õigused ja kohustused teenuse osutamisel, kuidas on korraldatud aruandlus ja milles see seisneb, kuidas toimitakse teenuse osutaja vahetumise korral, ebakvaliteetse teenuse avastamise korral jms.

Teenuse rahastamine

Siia kirjutada teenuse rahastamise allikas(-d), rahastamise põhimõtted, teenuse hinna arvestamise põhimõtted, rahastamisel osalemise (osalusmäärade arvestamise) põhimõtted jms.

Nõuded personalile

Siia kirjutada peamised kvalifikatsiooninõuded personalile, kui teenust osutatakse füüsiliste isikute kaudu (kergliiklustee teenuse korral jääb see punkt tõenäoliselt ära) Ka nõuded personali kvalifikatsiooni arendamisele

Järelevalve

Siia kirjutada, kes ja kuidas teostab järelevalvet teenuse osutaja tegevuse üle. Mida järelevalve raames kontrollitakse? Kas järelevalve on vaid reageeriv või initsiatiiviõiguslik, plaanipärane või juhtumipõhine? Mille alusel hinnatakse osutatava teenuse standardile vastavust ning kliendi rahulolu? Millised on asutusesisesed operatiivse kontrolli süsteemid?

Kaebuste käsitlemine

Siia kirjutada, kellele saab klient esitada vajadusel kaebuse, kes seda menetleb, kes teeb otsuse ning millised on kaebuste menetlemise üldised põhimõtted. Kuidas tagatakse teenuse tarbijate teadlikkus kaebuste esitamise võimalusest? Mida tehakse vigade likvideerimiseks, kuidas tekkinud praak heastatakse?

Seosed teiste teenustega

Kui kõnealune teenus puutub kokku või on seotud mõne muu avaliku teenusega, siis kirjutada nende teenuste nimetused ja seos nendega

Kontaktandmed

Siia kirjutada omavalitsuse ja teenuse korraldamise eest vastutava ametikoha andmed ja kontaktid, tööaeg jms.

Informatsioon teenuse standardi avaldamise, jõustumise ja muutmise kohta

Siia kirjutada, kuidas toimub standardi avaldamine, selle jõustamine, läbivaatamine ja muutmine/täiendamine? Kas iga omavalitsus teeb seda autonoomselt või tehakse seda koos? Kuidas toimub otsustamine? Milliste eelduste korral või tingimuste olemasolul hakatakse standardit muutma või täiendama? Kes vastutab standardi aktuaalsuse eest?

4. OMAVALITSUSTE ESINDAJATE TAOTLUSED

Omavalitsusjuhtide intervjuerimise teel täpsustatud lähteandmed soovitava tulemuse kohta on esitatud alljärgnevas koondtabelis:

Tabel 1. Omavalitsuste esindajate taotlused

Ühistransport

Tallinn	<p>Liinivõrgu kokkuleppimine (kes rahastab ja mis mahus, millistel põhimõtetel). Vaja standardiseerida mitme omavalitsuse territooriumil paiknevaid liine (kes tellib, kes algatab, kes rahastab, kuidas kooskõlastatakse, arveldatakse). Tallinn on vedajatega sõlminud lepingu, mille tingimustega saab tutvuda Transpordiametis (Andres Harjo).</p> <p>Nõuded bussidele ja teenusele võivad erineda tulenevalt liini iseloomust. Standardiseerimist vajavad soodustused, piletisüsteem. Läbi rääkida tuleb koolibussisüsteemi korralduse ja rahastamise üle.</p> <p>Reisirongiliikluse tihedus, piletihind ja bussidega ühildamine.</p>
Kiili vald	<p>Soodustuste teema, keda ja millistel põhimõtetel toetatakse. Soodustused ei tohiks mõjuda administratiivse sekkumisena avalike liinide kasutatavuse vähendamiseks (st soodusgrupid peaksid kasutama avalikke liine).</p> <p>Busside liikumissagedus – avalikud ja kommertsliinid tuleb hoida analüüsis teineteisest lahus. Tuleb saada toimima ühtne ühistranspordisüsteem, läbi töötada ühtne piletisüsteem ja tsoneering. Liinide sagedus sõltuvalt kellaajast, hilisem ühenduse toimumise aeg.</p> <p>Võrrelda ja kalkuleerida kokkuveo jm süsteeme.</p> <p>Erineva iseloomuga liine tuleks kategoriseerida (mis kante kuidas teenindada (linnapiiritagused, vallakeskused, maa-asulad, külad)</p> <p>Piireületavate liinide rahastamispõhimõtted, kus peaksid olema maakonnaliinide peatused Tallinnas. Linnapiiril ümberistumise süsteemi loomine pole linnalähiliinide puhul mõistlik. Maakonna avalikud liinid peaksid olema kasutatavad Tallinna piires ka Tallinna kuukaardiga, siis võiks Tallinn ka oma liine selles osas üle vaadata ja saada kokkuhoidu. Teisalt võimaldaks see teha vastastikust tasaarveldust. Lihtsamalt öeldes liinivõrku ka selles osas optimeerida. Näiteks liin 57, mis läheb Viljandi maanteelt Kalevini ei ole sagedasem, kui 116 ja topelt sõita ei oleks vaja.</p> <p>Kontakt Vambo Kaal.</p>
Rae vald	<p>Bussiühendus tiheasustusaladele (sh uusasulatesse) tuleb tagada. Arutelu all on olnud omavalitsuste ühise bussiettevõtte moodustamine.</p> <p>Standardiseerida tehnilised nõuded bussidele, liiklussagedus. Õpilasliine tuleks korraldada läbi Harju ÜTK. Võimalus on rakendada parasjagu tööst vabu õpilasbusse etteveo bussidena. Juurdeveosüsteem tuleks läbi analüüsida.</p> <p>Samuti soodustuste temaatika.</p> <p>Piiriületavate linnaliinide arveldused. Valla kõik piirkonnad võiksid keskusega bussiühenduses olla.</p> <p>Harju ÜTK teeb regulaarselt järelevalvet.</p> <p>Kontakt Raivo Uukkivi.</p>
Saue vald	<p>Valla territooriumile sõidab praegu 4 Tallinna linnabussiliini, lisaks Harju maakonnaliinid ja marsruuttaksod.</p>

	<p>Vaja selgitada, kas Harju ÜTKI on olemas ühistranspordi kvaliteedinõuded. Kvaliteedistandardid peaksid sisaldama nõudeid busside vanuse, tehnilise seisukorra, piletihindade tsoneerimise, ühistranspordi finantseerimise korralduse kohta. Vastuse peaks andma küsimustele:</p> <p>kui sageli peavad bussid kuhugi sõitma? milline on busside suurus ja vanus? busside ja rongide kooskõlastamine</p> <p>alus riigihangete lähteülesannete koostamiseks</p> <p>Saue vallast käib bussiga Tallinnas töö peaaegu sama palju inimesi kui Tallinnast vallas. Liinide kuuluvus Tallinnale ja maakonnale on kujunenud ajalooliselt, sisemist loogikat ei ole.</p> <p>Saue vallas ei ole kohalikke ühistranspordi korraldust reguleerivaid õigusakte. Arveldamine käib läbi Harju ÜTK.</p> <p>Marsruutide hindu vald ei reguleeri. Kas nende kohta ka standardid hakkavad kehtima?</p> <p>Tuleks määratleda ühistranspordi kokkuveopunktid.</p> <p>Et kõikidest valla asustatud punktidest otseühendusega Laagrisse ei pääse, ei ole probleem.</p>
Saue linn	<p>Et busside ajad klappiksid omavahel ümberistumistel.</p> <p>Standardiseerimisobjektiks oleks busside sõidusagedus, ühtne piletisüsteem, hind, nõuded tehnilisele seisukorrale, marsruudid (liinivõrk). Standard peaks olema aluseks hangetele ja finantseerimisele. Taksovedu võiks olla ka analüüsiteema.</p> <p>Saue linna jaoks on ühenduses Tallinnaga prioriteediks rong. Praegust Saue-Tallinna liini doteerib linn sotsiaalse hüve meetmena (iga aasta eelarvest eraldatakse 2,4 milj. krooni pensionäride ja kooliõpilaste tasuta sõidu kompenseerimiseks).</p> <p>Kontakt abilinnapea Rafael Amos.</p>
Jõelähtme vald	<p>Ühistransporti korraldab Harju ÜTK, valdadel sõnaõigust liinide kavandamisel ei ole. Valla põhja- ja lõunaosa ühenduse takistuseks on Tallinn-Narva maantee. Valla igast otsast peaks olema tagatud ühistransport vallakeskusesse. Sarnastel asulatüüpidel peab olema tagatud sarnane liiniühendus. Uurida kokkuveosüsteemi otstarbekust. Standard peaks kehtestama varaseimad ja hiliseimad sõiduajad. Selgitada tuleb liinide rahastamise skeem. Tuleks mõelda võimalusele Tallinna liinide pikendamisele piiritagustesse asulatesse ja täpsustada nende finantseerimise alused.</p>
Harku vald	<p>Teenindusstandard ja teenuse maht tuleb teineteisest eristada. Nõuded busside tehnilisele seisundile on olemas Harju ÜTKs. Valda läbib 4 tüüpi bussiliine: avalikud maakonnaliinid (sh vallasisesed liinid), kommertsbussiliinid, Tallinna linnaliinid 4 ja 27, koolibussid Tallinnasse ja tagasi. Raudteepeatas Valingul. Põhilised keskused on vallas Tabasalu, Harku ja Vääna, käiakse ka Keilas ja Tallinnas.</p> <p>Vallakeskusesse igalt poolt vallast otsebussiühendust ei ole. Seda võiks analüüsida, kas see puudus vajab parandamist. Lähemalt tuleks analüüsida kokkuveosüsteemi rakendamist.</p> <p>Standardiseerida tuleb:</p> <ul style="list-style-type: none"> piletihindade tsoneerimine; linna- ja maakonnaliinide ühtne piletisüsteem ja –struktuur; tehnilised nõuded bussidele; minimaalne veomaht sõltuvalt asula suuruselt.

	Kommertsliinide eeliseks on nende peatumine Tallinna kesklinnas. Kommertsliinide osakaal on vallas praegu liiga suur.
Viimsi vald	Tallinnaga ühendavad valda linnaliinid 1A ja 38 ning kommertsliin 260. Vald linnaliinibusse ega kommertsliini ei rahasta. Tallinnaga rahastatakse kahasse koolibussiliini. Harju ÜTK on juurutanud tsoonipiletid, mis kehtivad kõikides antud tsooni ühissõidukites. Liinivõrgu ühtlustamist pealinna ja valdade vahel ei pea oluliseks. Hankeid korraldab Harju ÜTK. Kontakt vallas Mart Kraut.
Maardu	Linn doteerib bussiühendust 10-11 miljoni krooniga (kokku 5 bussi- ja 3 väikebussiliini). Tallinna 34. liini ei rahasta. Bussiliinid on väljaspool maakonnasüsteemi. Kuid peaks olema ühtne korraldus ja ka piletisüsteem. Oluline on busside puhtuse tagamine ja normaalne ühendus Tallinnaga.
Saku vald	Põhiline ühendus Tallinnaga on tagatud marsruuttaksodega (intervall 15 minutit). Hommikuti ja õhtuti ka suured bussid, mõni neist avalik. Vald doteerib Tallinn-Kiisa-Tagadi liini. Probleemne bussiliiklus on Kiisa-Kurtna-Tagadi piirkonnas. Vallas on kante, kust ei saa otseühendusega Sakku, seda probleemi peaks lahendama. Koolibusside asemel on käigus vallasisesed avalikud liinid. Rongide sõiduplaan ei ole kõige õnnestunud, kuna hommikused rongid saavad Tallinnasse kümnekond minutit peale täistundi, kuid vaja on, et nad saabusid parkümmend minutit enne täistundi. Saku jaamas kõik rongid ei peatu, küll aga Kiisal, kus on paralleelraudteed. Kontakt majandusjuht Virko Kolks.

Jäätmeäitlus

Tallinn	Veopiirkonnad, liigiti kogutavate jäätmete nomenklatuur, omavalitsused peaksid ära määratlema prügi lõppladestuskoha. Jäätmejaamade piirülese kasutuse finantseerimine. Kontakt Kommunaalamet.
Kiili vald	Vabastamise alused ja põhimõtted, ühised jäätmejaamad ja nende ülalpidamise arveldamis põhimõtted, kogumisringid, jäätmete sorteerimise liigid. Omavalitsused peavad ühtselt kokku leppima, kuhu prügivood suunata lõppladestamiseks. Kontaktid: Benno Johansson (5105161), Siiri Treimann (55645745)
Rae vald	Jäätmejaamad, ümberlaadimisjaamad, ühised veopiirkonnad. Mõelda võiks vabastamise aluste ühtlustamise peale. Kontakt Birgit Parmas 53406603
Saue vald	Jäätmehoolduseeskirjade tehniline-vormiline ühtlustamine, hinnapoliitika ühtlustamine, jäätmemajade-jaamade majandamine ja finantseerimine, ohtlike jäätmete kogumise ühtlustamine. Saue valla jäätmejaam asub Nõmme linnaosas, tõenäoliselt Pääsküla endises prügilas. Valla kontakt on abivallavanem Mikk Lõhmus 5119343.
Saue linn	Hankenormide ühtlustamine, jäätmejaamade kasutustingimuste ühtlustamine. Kontakt Vello Toomik.
Jõelähtme vald	Konkursitingimuste ühtlustamine, veopiirkondade korrigeerimine, jäätmehoolduseeskirjade kvaliteedi ühtlustamine, jäätmejaamade riskasutuse rahastamine, vabastamise aluste ühtlustamine. Suvilapiirkondadele omaette lähenemine. Kontakt abivallavanem Priit Põldmäe, 5129380.
Harku vald	On vaja teha ühtsed jäätmeveokonkursid kogu piirkonna peale. Vaid üks vedaja piirkonnas on suur oht, kuna paneb aluse monopolismi põlistamisele. Standardiseerida tuleb konkursi- ja teenuse osutamise tingimusi, tingimused

	<p>vedajale, konteineritele, vabastamise tingimused. Oleks vaja rajada piirkondlik tsentraalne jäätmekeskus, mis oleks kogu piirkonna jäätmekäitluse korraldamise organisaatoriks. Kas on vajalik jäätmete kaalumise? Vaja on mõelda ka perspektiivsele olukorrale, mil prügi võib muutuda ostetavaks kaubaks. Selleks tuleb valmistuda ning leppida omavalitsuste vahel kokku hinnakujunduse mehhanismis.</p> <p>Valla kontaktisik on Kerttu Ellermaa (tel. 5253450; kerttu.ellermaa@harku.ee)</p>
Viimsi vald	<p>Ühtlustada pakkumise kutse dokumendid ja jäätmehoolduseeskirjad, vabastamise alused, koostada juhendmaterjalid omavalitsusele. Vajab ühtset lähenemist, mida peetakse haja- ja mida tiheasustuseks. Läbi töötada jäätmejaamade riskasutuse rahastamine. Koostada vedaja ning KOVi näidisleping, hinnaarvestuse alused (sh eriteenused). Valmistuda jäätmemaksu juurutamiseks ja töötada läbi selle kehtestamise alused.</p> <p>Maardu, Viimsi ja Jõelähtme on astunud samme ühise jäätmekäitlusorganisatsiooni loomiseks.</p> <p>Kontakt vallas Anne Talvari, 53416282, talvari@viimsivv.ee</p>
Maardu	<p>Jäätmeäitteleja on AS Adelan. Ühtlustada tuleks konkursitingimused (Maardu näide võiks olla aluseks).</p> <p>Kontakt: Elviira Piiskoppel (linnamajandusamet, 6060748) ja Ants Tsugart (6060750).</p>
Saku vald	<p>Võiks võtta eesmärgiks piirkonnas ühtsete hangete korraldamise. Saku alevikus on olemas jäätme punkt (konteineritega varustatud jäätmete liigiti kogumise koht). Varasemalt on arutatud Saku valda ümberlaadimisjaama rajamist. Korraldatud jäätmeveo konkursi tulemused on vaidlustatud kohtus.</p> <p>Kontakt keskkonnainspektor Anastassia Turlova.</p>

Vee- ja kanalisatsioonimajandus

Tallinn	<p>Kvaliteedinõuded tuleks töötada välja nii joogiveele kui ka käitlemisele. Tallinna naabruses asuvate asulate liitmine Tallinna ühtse veevarustussüsteemi ja kanalisatsioonisüsteemiga ei tohiks halvendada Tallinnas olemasolevat veevarustuse teenusekvaliteeti. Avariide likvideerimise standard peab olema sõltuv väljasõidu kaugusest.</p> <p>Vaja konsulteerida Tallinna Vee Järelevalve SA ja AS Tallinna Veega. Kas Tallinna Vesi vajab valdades asuvaid puurkaeve? Igal juhul peab valitsema põhimõte, et ka valdades puuritud vesi peab vastama sarnastele joogiveenormidele kui Tallinnas.</p> <p>Liitumistasude arvestust on raske standardiseerida, kuna vallad on erineva rikkusega. Küll saaks standardiseerida tarbija liitumise tehnilisi tingimusi. Torude omand ja vee-ettevõtja kohustused. Tallinnas on loomisel linna enamusosalusega AS, mis hakkab rajama uusi ja rekonstrueerima vanu peremehetuid vee- ja kanalisatsioonitorusid eesmärgiga saada nende rekonstrueerimiseks EL abiraha.</p>
Kiili vald	<p>Hinnakujundus, omavalitsuse ja vee-ettevõtte omavahelised suhted. Tallinna Veega sõlmitavate halduslepingute põhimõtete ühtlustamine. Luige ja Kiili on kanaliseeritud Tallinnasse.</p> <p>Kiili veevarustus rajaneb kohalikel puurkaevudel, kuid tuleks Tallinna võrguga ühendatud veevarustus, et kiire vajaduse (nt kohalikud avariid, tulekahjud) korral saaks alternatiivse veevarustuse tagada.</p> <p>Ühtlustada tuleks teeninduse korraldus, liitumistasud ja korraldus,</p>

	<p>avariiteenistus. Kontaktid: OÜ Kiili KVH, Kiili Varahalduse SA (Aare Ets) abivallavanem Andres Õunap, 5175574</p>
Rae vald	<p>Teeninduse nõuded, tõenäoliselt on etaloniks AS Tallinna Vesi vastavad regulatsioonid. Liitumiste põhimõtted ja korraldus, halduslepingute standardiseerimised. Omavalitsuse ja vee-ettevõtja kohustuste, vastutuse piiritlemine. Kontakt AS Elveso, Toomas Heinaru (5091519)</p>
Saue vald	<p>Milline veeteenus peab olema garanteeritud? Vajalik käitumisjuhised, kui kiiresti reageeritakse avariidele. Millised peavad olema veevarustussüsteemid, varustuskindlus, opereerimisteenus, liitumisprotseduurid. Valla vee-ettevõtte on AS Kovek, juhataja Marek Säde 5019596. Pooles Laagrist tegutseb AS Tallinna Vesi. Tuleks läbi töötada omavalitsuse ja vee-ettevõtja rollijaotus. Standard peab looma olukorra, mille kohaselt on ühel omavalitsusel võimatu keelduda teise omavalitsuse kanalisatsiooni käitlemisest enda puhastis, kui see on loomulik käitluskoht. Sel juhul saaks vaid öelda, millistel tingimustel on teise omavalitsuse vete puhastamine võimalik.</p>
Saue linn	<p>Kogu Tallinna ümbruse piirkonna heitvesi tuleks juhtida Tallinna reoveepuhastisse, nii saab Tallinna ümbruse piirkonna veekogude veekvaliteeti parandada. Saue torude omanik on Tallinna Vesi ning lepingu kohaselt on Sauel ja Tallinnas samasugused tariifid. Standardiseerimisobjektiks avariide likvideerimine, klienditeenindus, võrkude haldus. Kontakt abilinnapea Mati Uuesoo.</p>
Jõelähtme vald	<p>Valla vee-ettevõtjaks on AS Loo Vesi. Standard võiks anda ühtsed alused hindade arvestamiseks, valla ja vee-ettevõtja omandisuhete korrastamiseks (kellele peaks torustik kuuluma, kuidas amortisatsiooni arvestatakse jms). Töötada standard avariide likvideerimiseks ja klienditeeninduseks. Reoveepuhastid on olemas Neemel ja Kostiveres, Tallinna ümbruse kanalisatsioon suubub Paljassaarde. Kontakt abivallavanem Priit Põldmäe, 5129380.</p>
Harku vald	<p>Standardiseerida tuleks hinnakujundusmehhanism, teenuse kvaliteet (Tallinna Veel on see olemas), projektide realiseerimise protsess (sh liitumine ja kasutamine). Vee-ettevõtte on AS Tallinna Vesi ja OÜ Strantum (Maido Valing, 5020887). Tallinna Vesi on koostanud ka omavalitsustevahelise koostöö halduslepingu põhi olemas.</p>
Viimsi vald	<p>Valla vee-ettevõtja on 100 % vallale kuuluv AS Viimsi Vesi. Kanalisatsioon on Tallinnaga ühendatud, osaliselt ka veevarustus. Muuga kant on ühendamisel Maarduga. Standardiseerida võiks avariide likvideerimise ning liitumise korralduse. Kontaktid: Märt Aimla, tel 6066869, AS Viimsi Vesi juhataja Toivo Eensalu, 6066857</p>
Maardu	<p>Vee-ettevõtjaks on AS Tallinna Vesi. Käimas on 391 miljoniline veemajandusprojekt, millega rekonstrueeritakse ka ühendusi Tallinna linna süsteemidega. Reoveepuhasti on Paljassaare. Muuga sadama puhasti kuulub Viimsi vallale, kuid vald seda ei kasuta (investeeringuvajadus sinna on 80</p>

	milj. krooni).
Saku vald	Saku aleviku heitvesi suunatakse Tallinnasse. Veevarustus on autonoomne. Valla suurim vee-ettevõtte on AS Saku Maja. Ühtlustatud võiks olla torude omandiküsimus, kasulik on luua ühine platvorm suhtlemiseks AS Tallinna Veega. Vajalik on standardiseerida avariidele reageerimise ja likvideerimise teema. Käimas on veemajanduse rekonstrueerimise projekt. Kontakt AS Saku Maja juhataja Aare Sõer, tel.. 5063084 ja abivallavanem Toivo Alasoo.

Sademevesi

Tallinn	Maksustamise meetodika. Lähemalt uurida Kommunaalameti inseneriosakonnast (eriti, mis puudutab nt õlipüüdmist ja teisi tehnilisi nüansse).
Kiili vald	Ettepanekud puuduvad
Rae vald	Arendusalade eelvoolud. Vee-ettevõtja ja omavalitsuse vastutusala. Arvestuste alused.
Saue vald	Tuleks ette näha lahkvoolne kanalisatsioon. Paika on vaja saada hinnaarvestuse alused. Praegu küsib Tallinna Vesi sademeveete puhastisse juhtimise eest raha, kuid ei ole üheselt selge, kuidas sademeveete mahtu mõõdetakse. Standard peab andma tehnilised nõuded suurtelt platsidelt vete kogumiseks – nt suurtes parklates peab olema olemas liiva- ja õlipüüdur. Sademeveete puhul ei ole olemas lepinguid teenuse osutajaga, läbi tuleb töötada poolte õigused ja kohustused.
Saue linn	Maksustamise alused (mõõtmised, hinnaarvestus). Sademevee puhastamise vastutus, poolte kohustused-õigused. Kontakt abilinnapea Mati Uuesoo.
Jõelähtme vald	Lahkvoolset kanalisatsiooni ei ole. Hinnaarvestuse alused tuleks ühtlustada ja kokku leppida. Kontakt abivallavanem Priit Põldmäe, 5129380.
Harku vald	Omavalitsuse ja vee-ettevõtja vahelise regulatsiooni standardiseerimine. Samuti sademevee maksustamise hinnaarvestuse alused.
Viimsi vald	Vallas on suured liigveeprobleemid, kolhoosiajal välja ehitatud drenaažisüsteem on amortiseerunud ja kohati hooldamata. Asulates on torustiku omanikuks AS Viimsi Vesi, kraavide omanikkond on kirju. Võiks läbi töötada tehnilised nõuded sademeveete kanalisatsiooni reostuse ennetamiseks, samuti sademeveete kanalisatsiooni hinnaarvestuse alused suhtlemisel AS Tallinna Veega.
Maardu	Sademeveete juhtimist kavandatakse Tallinnasse (seda tuleks täpsustada).
Saku vald	Lahkvoolset kanalisatsiooni ei ole. Ehitatakse Saku alevikus veemajandusprojekti käigus. Vaja selgitada sademevee käitlemise hinna arvestuse alused. Sademevee kommunikatsioonide haldamise ja majandamise rahastamise põhimõtted ja alused. Kontakt AS Saku Maja juhataja Aare Sõer, tel.. 5063084 ja abivallavanem Toivo Alasoo.

Kergliiklusteed

Tallinn	Erinevate teotste kokkuviiimine. Ühtne regulatsioon omavalitsuste plaanide ühtlustamiseks ja ajastatuse sünkroniseerimiseks. Teedele vaja luua ühtne viidasüsteem ja märgistus. Tallinna Kommunaalametist (Tarmo Sulg) saab
---------	---

	tee-ehitusnormid ja teehooldusnormid. Vaja täpsustada ohutusnõuded, tee-elementid (pingid, valgustus jms. asetus).
Kiili vald	Planeerimisprotsess, ehituse ühishanked. Kergliiklusteede ühtne võrgustik peaks ühendama ka valdade keskuseid omavahel, mitte ainult Tallinnaga. Et teed ei lõpeks omavalitsuse piiril. Teehoolduse standard ei ole tähtis.
Rae vald	Teeotste kokkuviiimine omavalitsuste piiridel, piiriületavate teede kavandamise, planeerimise, rajamise protseduurid, suhted maanteeametiga. Võiks kaaluda tee-elementide paigaldamise põhimõtteid. Kontakt: Ain Puna (projekteerimine), Hillar Allmäe (OÜ Vaheko, hooldamine)
Saue vald	Standard peab andma teehoolduse normid, sh talihooldus. Kas oleks vaja reguleerida omavalitsuse piire ületavate kergliiklusteede algatamise, planeerimise, hooldamise küsimused?
Saue linn	Et KOV piire ületavad teed oleksid ühtemoodi hooldatud. Piiriületavate teede kavandamine on vastavate halduslepingutega piisavalt reguleeritud. Oluline oleks töötada välja normid, kuhu ja kuidas paigutada pingid ning üldised ehituslikud normid.
Jõelähtme vald	Praegu kergliiklusteid ei ole. Tallinnast radiaalselt väljuvad teed tuleks projekteerida ja kavandada ühiselt. Teed tuleb kategoriseerida. Ühtlustada teede hoolduse põhimõtteid. Standardiseerida piiriületavate teede algatamise, kavandamise ja ehitamise korraldamise protseduurid. Teede märgistus ja tee-elementid.
Harku vald	Naabervaldade teotste ühendamine ja vastavate kooskõlastusprotsesside standardiseerimine. Vaja oleks tagada, et kergliiklusteed moodustaksid piirkonnas terviku. Teehoolduse standard. Käimas kergliiklustee projekt, juhib Pear Tang.
Viimsi vald	Viimsi kavandab vallasestest ringteede ehitamist, samuti ühendused Tallinnaga Merivälja teel ja Pärnamäe teel. Piiriületavate teede laius võiks mõlemal pool omavalitsuse piiri olla ühesugune, praegu on vastavalt oludele 3,5 – 4 m. Teede talihoole peab olema ühtlustatud (nt pool teed lumevaba ja pool teed suusaraja all). Standardiseerida piiriületavate teede rajamise koordineerimine ja kooskõlastamine. Viimsi vald on algatanud teede teemaplaneeringu. Kontakt vallas Harri Lugu, 6066861.
Maardu	Käimas on 10 valla ühisprojekt Maardu juhtimisel (Pear Tang, 5103023). Ühtlustada tuleb tee hoolduse alused.
Saku vald	Oluline on omavalitsustevahelise koostöö korraldamine. Teede hooldamise standard peaks kehtima esmalt piireületavate teede osas. Läbi töötada teevalgustuse rajamise põhimõtteid. Suvine puhastamine muruniitest, lehtedest. Kontakt abivallavanem Toivo Alasoo.

Planeeringud

Tallinn	Haakuvad planeeringud, teemaplaneeringud peavad olemas omavalitsustel vastastikku kooskõlastatud. Eriti puudutab see uute asumite kavandamist valdadesse. Vaja on reeglistikku, kuidas kaasatakse naaberomavalitsus mõju avaldava planeeringu koostamisse. Ühtlustada on selles võtmes vaja ka ehitusmäärusi. Kuidas naaberomavalitsuse algatatud planeeringust potentsiaalselt mõjutatav omavalitsus saab taotleda mõjude uuringut? Rasketranspordi veolubade süsteem, ohtlike veoste liikumine.
---------	--

Kiili vald	Kuidas algatada, koostada ja menetleda ühtseid planeeringuid (sh transpordivõrgustik, Tallinna ümbersõiduteede asukohad, kalmistud, rohealad, haridus, vanadekodud jms)? Piiriäärsete alade planeeringute omavaheline sidustamine. Põhimõtete ühtlustamine suhtlemisel arendajatega. Ehitusmääruste ühtlustamine ei ole aktuaalne. Kontaktid: Andres Õunap (5175574), Mart Liho (5276952)
Rae vald	Piiriäärsete alade detailplaneeringute koordineerimine. Arendajatega suhtlemise ühtlustamine, ehitusmääruste ühtlustamine, tihe- ja hajaasustuse määratlemine. Planeeringute vormistamine ja menetlusprotseduurid. Kontakt Stina Seemel.
Saue vald	Vaja reguleerida arendaja kohustis omavalitsuse ees, lepingud peaksid olema ühtlustatud (sh garantiid). Võiks diskuteerida, milliseid nõudmisi arendajatele esitada? Tihe- ja hajaasustusalade määratlemine ning ehitusmääruste vormistuslik-tehniline ühtlustamine. Kas oleks vaja ka ühtlustada eksplikatsioonide tingmargisüsteemi? Planeeringute menetlemine on seadustega piisavalt reguleeritud, seda ei pea eraldi standarditega täpsustama. Reguleerimist vajab täienduste sisseviimine maakonnaplaneeringusse ja üldplaneeringusse. Selleks on vaja protseduuri. Muudatus üldplaneeringus peaks automaatselt kaasa tooma muudatuse maakonnaplaneeringus ning omama mõju ka naabervaldade üldplaneeringule.
Saue linn	Üldplaneeringute omavaheline seostamine Tallinna üldplaneeringuga. Kuidas korraldada suhteid riigiga, nt üldplaneeringutes sätestamata maanteed kavandamine ja nende kandmine üldplaneeringusse läbi muutvate detailplaneeringute. Ehitusmäärustike ühtlustamine, tööde vormistamine.
Jõelähtme vald	Tihe- ja hajaasustuse määratlemine. Valla ja arendajate positsioonide määratlemine. Rohevõrgustiku ja kaitsealade ideoloogia ühtlustamine (nt Pirita jõgi on ühes vallas miljöövärtuslik ala ja teises vallas maastikukaitseala).
Harku vald	Seadusega on olulises osas regulatsioonid paika pandud. Vaja on standardiseerida arendajatega sõlmitavad lepingud, ühtlustada tingimused. Ühtlustada tuleks omavalitsusele antud suvaotsuste tegemise alused. Võiks standardiseerida planeeringute vormistamise nõudeid (sh komplekteerimine) ning juhtumeid, millal saab detailplaneeringut algatada üldplaneeringu muutmiseks. Haja- ja tiheasustuse määratlemine on keeruline, kuid mõelda sellele võiks. Standardiseerida võiks ka puhke- ja elamumaa omavahelise suhte. Kontaktid vallas Sulev Roos (abivallavanem) ja Urmas Rosina (osakonnajuhataja).
Viimsi vald	Ettepanekuid ei ole
Maardu	Arendajatega linnas probleeme ei ole.
Saku vald	Planeeringute vormistamine on vajalik lahendada. See standard peab olema võimalikult täpne (sh planeeringu kausta komplekteeritus, vormistus, eksemplaarsus). Standardiseerida aktsepteeritavate geoaluste vanus. Oluline teema on omavalitsuse suhted arendajatega. Kontakt planeerimis- ja ehitustalituse juht Maire Laur.

Täpsemad intervjuude protokollid on esitatud käesoleva lähteülesande lisana (Lisa 1).

Omavalitsuste esindajate ettepanekute analüüsimise tulemusel ning konsulteerinud 19. oktoobril 2009 projekti nõukogu esimehe Urmas Arumäe, projektijuhi Kalle Sepa ja valdkonna eksperdi Garri Raagmaaga (protokoll esitatud Lisas 2) teeme ettepaneku koostada pealinnaregiooni avalike teenuste standardid vastavalt alljärgnevale loetelule:

- avalike omavalitsusesiseste bussiliinide teenus;
- avalike omavalitsustevaheliste bussiliinide teenus;
- koolibussiteenus;
- jäätmejaama teenus;
- korraldatud olmejäätmeveo teenus;
- veevarustuse teenus;
- reoveekanaliseerimise teenus;
- veevärgi klienditeeninduse teenus;
- sademeveekanaliseerimise teenus;
- kergliiklustee hoolduse teenus;
- planeeringu teenus.

Täiendavalt teeme ettepaneku koostada protseduurikirjeldused omavalitsustevahelisi suhteid või teenusele pääsemise või selle osutamise protsessi puudutavate teemade lahendamiseks. Protseduurikirjelduses kirjutame lahti kogu protseduuri alates taotluse esitamisest kuni lõpplahendi(te)ni. Siinsed vaheetapid tuleb iga teenuse osas individuaalselt ära kirjeldada ja skematiseerida.

Protseduurikirjeldused:

- veevärgiga liitumise teenus;
- veevärgi klienditeeninduse teenus;
- veevärgiavariide likvideerimise teenus;
- piiriületavate kergliiklusteede kavandamine, planeerimine ja ehitamine;
- piiriülese mõjuga planeeringute kavandamine, teostamine, kooskõlastamine ja kehtestamine.

5. PEALINNAREGIOONI OMAVALITSUSTE HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

5.1. JÄÄTMEKÄITLUS

5.1.1. Õigusaktid

Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmehoolduse arendamine ja jäätmehooldusalased nõuded on reguleeritud **jäätmeseadusega**¹ (RT I 2004, 9, 52).

Kõik pealinna regiooni kohaliku omavalitsuse üksuse volikogud on kehtestanud Jäätmeseaduse § 71 kohase jäätmehoolduseeskirjad.

5.1.2. Korraldatud jäätmevedu

Jäätmeseaduse § 66 lg 1 kohaselt on **korraldatud jäätmevedu** on olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatud konkursi korras valitud ettevõtja poolt.

¹ Jäätmeseadus: <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13226848>

Kohaliku omavalitsus organ korraldab oma haldusterritooriumil olmejäätmete kogumise ja veo. Korraldatud jäätmevedu võib hõlmata ka muid jäätmeid, kui seda tingib oluline avalik huvi [JäätS § 66 lg 2].

Kohaliku omavalitsuse üksus võib jätta jäätmeveo korraldamata haldusterritooriumi hajaasustusega osades, kus jäätmetekitajate vähesuse ja hajutatuse ning jäätmete väikese koguse tõttu oleks korraldatud jäätmevedu ülemäära kulukas ning korraldatud jäätmeveoks puudub tervise- ja keskkonnakaitsevajadus [JäätS § 66 lg 3].

Jäätmeliigid, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu, veopiirkonnad, vedamise sagedus ja aeg ning jäätmeveo teenustasu piirmäär ja jäätmeveo teenustasu suuruse määramise kord kehtestatakse valla või linna volikogu määrusega [JäätS § 66 lg 4].

Jäätmeveo teenustasu peab olema piisav, et katta jäätmekäitluskoha rajamis-, kasutamise-, sulgemis- ja järelhoolduskulud ning jäätmete veokulud. Jäätmeveo teenustasu suuruse kindlaksmääramisel juhindutakse jäätmete liigist, kogusest, omadustest, jäätmeveo teenindussagedusest ning teistest asjaoludest, mis oluliselt mõjutavad käitlemise maksumust [JäätS § 66 lg 5 ja 6].

Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab iseseisvalt või koostöös teiste kohaliku omavalitsuse üksustega jäätmeveo eri- või ainuõiguse andmiseks konkursi konkurentsiseaduse alusel kehtestatud korras. [JäätS § 67 (1)].

Jäätmeseaduse § 67 lg 2 kohaselt määratakse korraldatud jäätmeveo konkursi pakkumise kutse dokumentides vähemalt alljärgnevad tingimused:

- 1) veopiirkond;
- 2) veetavad jäätmeliigid;
- 3) eeldatavad jäätmekogused;
- 4) jäätmekäitluskohad;
- 5) eri- või ainuõiguse kestus;
- 6) veotingimused, nagu sagedus, aeg, tehnilised tingimused;
- 7) jäätmeveo teenustasu piirmäär;
- 8) veopiirkonnas asuvate ühepereelamute ja mitme korteriga elamute arv ning korterite arv mitme korteriga elamutes.

Veopiirkond tuleb määrata arvestusega, et piirkonna minimaalne suurus tagab jäätmeveoki täitumise ühe kogumisringiga või piirkonna elanike arv ei ole üldjuhul suurem kui 30 000 [JäätS § 67 lg 3].

Jäätmevaldaja loetakse liitunuks korraldatud jäätmeveoga elu- või tegevuskohajärgses jäätmeveo piirkonnas. Jäätmevaldaja on korraldatud jäätmeveoga liitunud alates kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatud jäätmeveo jäätmeloa kehtima hakkamisest või käesoleva seaduse § 66 lõikes 4 nimetatud määruse jõustumisest. Liitumisajaks loetakse antud loa või määruse jõustumise ajast hilisemat aega [JäätS § 69 (1)].

Valla- või linnavalitsus võib erandkorras teatud tähtjaks jäätmevaldaja lugeda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks tema põhjendatud avalduse alusel, kui ta korraldab jäätmekäitluse

ise. Korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustusest on vabastatud isikud, kellel on jäätmeluba või kompleksluba. [JäätS § 69 (4), (4¹)].

Kõik pealinna regiooni kohalikud omavalitsuse üksused on kehtestanud korraldatud jäätmeveo korrad või sätestatud selle jäätmehoolduseeskirja vastavas peatükis ning rakendanud korraldatud jäätmevedu. Korraldatud jäätmevedu ei ole seoses kohtuvaidlustega rakendatud veel neljas Tallinna jäätmeveopiirkonnas ja Saku vallas. Analüüsidest piirkonna KOV-de jäätmehoolduseeskirju ja korraldatud jäätmeveo rakendamise kordasid on näha, et need on üldjuhul sarnased ning aluseks on enamasti võetud Tallinna linna jäätmehoolduseeskiri.

Jäätmeseaduse § 66 kohaselt korraldatakse korraldatud jäätmevedu vaid olmejäätmetele, muulaadsetele jäätmetele vaid olulise vastavasisulise avaliku huvi olemasolul. Enamasti on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud segaolmejäätmed, paber ja kartong ning suurjäätmed. Korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide hulka ei loeta Viimsi ja Saku vallas erinevalt teistest omavalitsustest biolagunevaid jäätmeid. Kohalikes jäätmehoolduseeskirjades ja korraldatud jäätmeveo kordades on valdavalt lisatud, et korraldatud jäätmeveoga ei ole hõlmatud ühistranspordipeatustes, tänavatel, parkides, ning haljasaladel paiknevate avalike jäätmemahutite tühjendamine ja nendes jäätmemahutites asuvate jäätmete vedamine ning (v.a. Harku ja Rae vald) ka avaliku ürituse korraldamise luba vajavatel üritustel tekkivad jäätmed. Harku, Kiili, Saku ning Rae vald ja Maardu ning Saue linn on sellesse loetellu lisanud ohtlikud jäätmed, Kiili ja Rae vald pakendimahutitesse kogutavad pakendijäätmed, Jõelähtme vald ja Tallinna linn jäätmekäitluse lisateenused ja mahutite rentimise, Viimsi vald tootmismaa sihtotstarbega kinnistutel tekkivad jäätmed. Rae ja Viimsi vald on sätestanud, et korraldatud jäätmevedu toimub vaid ühel osal omavalitsuse haldusterritooriumist. Kiili, Viimsi, Saku ja Rae vald on andnud vedajale õiguse volitada jäätmeveolepinguid enda nimel sõlmima kinnisvarahaldus- või -hooldusettevõtteid.

Eri- või ainuõiguse andmise lepingu sõlmib kohalik omavalitsus valdaval osal juhtudest 30 päeva jooksul alates konkursivõitja väljakuulutamisest, Kiili, Rae ja Viimsi vallas on tähtjaks sätestatud 10 päeva ning Harku vallas pole seda tähtaega sätestatud.

Erinevalt lähenetakse ka korraldatud jäätmeveoga mitteliitunutele nii nende teenindamiseks võimalike jäätmemahutite kui ka tühjendamise sageduste osas (mõned omavalitsused lubavad nende mahuteid tühjendada harvemini kui liitunute mahuteid). Mitteliitunuks võib erandkorras lugeda kuni kolmeks (Jõelähtmel kuni viieks, Kiili, Viimsi, Maardu ja Tallinn ei ole tähtaega sätestanud) aastaks. Saue vald loeb põhjendatuks juhud, kui:

- 1) jäätmevaldaja ei ela või ei tegutse alaliselt või ajutiselt kinnistul;
- 2) kinnistul asuv elamu või äriruum on ehitusjärgus;
- 3) teolud ei võimalda jäätmeveoki pääsu kinnistule ja lahkonnas puuduvad võimalused ühismahutite paigaldamiseks.

Saue linn ei pea oluliseks põhjuseks halbu teeolusid, kuid lisab eelnevale nimekirjale täiendavalt juhtumid, kui kinnistul ei toimu jäätmeid tekitavat tegevust. Viimast tingimust aktsepteerib ka Tallinna linn ja Saku vald.

Saue ja Tallinna linn ja Jõelähtme, Rae ning Viimsi vald loevad võimalikuks aluseks juhtumid, kui jäätmevaldaja kasutab selliseid mahuteid, mida vedaja ei suuda teenindada. Saue vald lubab suvilaomanikke vabastada korraldatud jäätmeveost talveperioodil. Tallinna linn ning Jõelähtme, Viimsi ja Rae vald vabastavad korraldatud jäätmeveost massiürituste toimumispaigad ning presskonteineri valdajad. Jõelähtme ja Kiili vald ning Tallinna linn

võimaldavad liitumisest vabastada isikud, kes suudavad ise olmejäätmeid keskkonnaohutult käidelda, Saue linn ja vald välistavad jäätmete iseseisva prügilasse veo liitumisest vabastamise alusena.

Konkreetseid mitteliitunuks lugemise aluseid ei ole sätestanud Harku vald ning Maardu linn.

Paelinnaregioonis (v.a. Viimsi ja Saku vald) on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud segaolmejäätmed, paber ja kartong, biolagunevad jäätmed ja suurjäätmed. Viimsi ja Saku (konkurss vaidlustatud kohtus) vallas on korraldatud jäätmeveoga praegu hõlmatud segaolmejäätmed, paber ja kartong ning suurjäätmed.

Kõige suuremad teenustasude erinevused on paberi ja kartongi ning biolagunevate jäätmete puhul (vt Lisa - jäätmeveo teenustasu; näiteks Tallinnas, piirkonnas nr 15 maksab 140 l biolagunevate jäätmete konteineri ühekordne tühjendamine 47,00 krooni, aga piirkonnas nr 2 0,00 krooni).

Paberi ja kartongi liigiti kogumine on Saue vallas hõlmatud korraldatud jäätmeveosüsteemiga juhul, kui elamumaa sihtotstarbega kinnistul asub üle nelja korteri või mitteelamumaa kinnistul asub üle 25 töötaja või tekib neid jäätmeliike eraldivõetuna üle 50 kg nädalas. Harku, Viimsi, Rae ja Kiili vallas ja Saue ja Tallinna linnas tuleb nimetatud jäätmeid liigiti koguda elamumaa sihtotstarbega kinnistutel, kus on vähemalt 5 korterit ning mitteelamumaa kinnistutel vaid juhul, kui neid jäätmeid tekib Harku, Viimsi, Rae ja Kiili vallas üle 50 kg ja Saue ja Tallinna linnas üle 25 kg nädalas. Jõelähtme vallas on minimaalseks nõutavate korterite arvuks kinnistul 6 ning paberi ja kartongi eraldikogumine on nõutav ka seal, kus ühist kogumiskonteinerit kasutab mitu jäätmetekitajat või mitteelamumaa puhul jäätmete tekke korral vähemalt 25 kg nädalas. Tallinn nõuab paberi ja kartongi liigiti kogumist kõikidelt elamumaa sihtotstarbega kinnistutelt ning mitteelamumaa sihtotstarbega kinnistutelt vaid juhul, kui seal tekib vastavaid jäätmeid üle 25 kg nädalas. Saku vallas ei ole eraldi reguleeritud paberi ja kartongi liigiti kogumist.

Biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid tuleb liigiti koguda Rae ja Saue vallas elamumaa sihtotstarbega kinnistutel, kus asub üle 10 korteri ning Saue vallas lisaks ka mitteelamumaa kinnistutel, kus asub kaubandus- või toitlustusasutus, on üle 25 töötaja või kus neid jäätmeid tekib üle 50 kg nädalas. Kiili vallas kogutakse nimetatud jäätmeid liigiti vaid elamumaa sihtotstarbega kinnistutel, kus asub üle 10 korteri ning mitteelamumaa sihtotstarbega kinnistutel, kus neid jäätmeid tekib üle 50 kg nädalas, Jõelähtme vallas on vastavad arvud 6 (kehtib vaid alevikes asuva elamumaa sihtotstarbega kinnistute kohta) ja 25, Tallinna linnas 10 ja 25. Saue linn köögi- ja sööklajäätmeid muudest biolagunevatest jäätmetest ei erista ning neid jäätmeid tuleb koguda eraldi mahutisse, kui kinnistul on vähemalt 10 korterit. Saue linnas ei rakendu biolagunevate jäätmete liigiti kogumise kohustus, kui on tagatud jäätmete nõuetekohane kompostimine tekkekoha kinnistul. Mitteelamumaa sihtotstarbega kinnistutel tuleb koguda eraldi biolagunevaid jäätmeid, kui neid tekib üle 25 kg nädalas. Harku vald nõuab köögi- ja sööklajäätmete liigiti kogumist vaid neil kinnistutel, kus asub kas üle 20 korteriga elamu või tekib vastavaid jäätmeid üle 50 kg nädalas. Viimsi ja Saku vallas biolagunevate jäätmete liigiti kogumist korraldatud jäätmeveo süsteemis ei nõuta.

Jäätmeveo teenuse taseme ühtlustamiseks tuleks pealinnaregiooni KOV-des enne kõike täpsemini reguleerida jäätmevedaja poolt pakutavad **lisateenused** ehk mis juhul on vedajal õigus nõuda tasu tühisõidu eest jms ning kehtestada ühesugused ja üheselt mõistetavad korraldatud **jäätmeveoga mitteliitumise tingimused**. Praegu on nt Saue vald kehtestanud piirhinna ka jäätmemahuti üürile ja müügile ning vooderduskoti paigaldamisele, kuigi

jäätmeseadus sellist võimalust otseselt ei sätesta. Kiili valla osas puudub konsultandil info paber- ja kartongijäätmete käitlemise teenustasu piirmäära kohta.

Sarnaselt on lahendatud korraldatuid jäätmeveo teenustasude muutmise korda – valdavalt on lubatud teenustasude muutmine objektiivsete asjaolude ilmnemisel kuni 1 kord 12 kuu jooksul ning sõltuvalt jäätmeliigist võib hinna muutmine olla erineva suurusega. Vaid Rae vald on sätestanud, et piirhinna muutmine toimub samas mahus kõikidele jäätmeliikidele ning uus piirhind ei tohi kehtivaga võrreldes olla üle 10 % suurem.

5.1.3. Taaskasutatavate jäätmete kogumine, jäätmejaam

Kõikides pealinna regiooni KOV-de jäätmehoolduseeskirjadega on sätestatud jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamise nõuded jäätmeliikide kaupa. Samuti on kõigis KOV-des korraldatud ohtlike jäätmete kogumine.

Jäätmejaamad on Tallinnas, Viimsi vallas ja Harku vallas. Saue linna ja Maardu linna plaanitakse lähiajal rajada jäätmejaamad. Saku vallas on jäätmepunkt (ei toimu jäätmete käitlemist).

Saue valla ja Tallinna linna vahel on sõlmitud koostööleping, mille alusel saavad Saue valla elanikud tarbida Tallinnas, aadressil Raba tn 40 asuva Pääsküla jäätmejaama teenuseid (ära anda tasuta taaskasutatavaid jäätmeid, sh töötlemata puitu, vanametalli, paberit ja pappi, rehve (kuni 8 tk), pakendeid, kasutatud kodutehnikat, sorditud kive ja betooni, lehtklaasi ja ohtlikke jäätmeid; ära anda sortimata ehitusjäätmeid, suurjäätmeid, sh kasutuskõlbamatut vana mööblit ja muid kasutuskõlbmatuid sortimata jäätmeid vastavalt jäätmejaama operaatori poolt kehtestatud hinnakirjale).

Arvestades, et suurem osa pealinna regiooni elanikest on ühel või teisel moel seotud Tallinnaga ja siis tuleks selle teenuse paremaks korraldamiseks sõlmida analoogsed lepingud ka teiste regiooni kohalike omavalitsuste ja Tallinna linna vahel.

Juhul, kui Saue linna rajatakse jäätmejaam, siis tuleks leping sõlmida ka Saue linna ja valla vahel.

Tabel 2. Pealinnaregiooni jäätmejaamad ja -punktid

Jrk. nr	KOV	Jäätmejaam (taaskasutatavate jäätmete üleandmisvõimalused)	Ohtlikud jäätmed	
1	Tallinna linn	<p>1) Artelli 15, teenindab AS Veolia Keskkonnateenused http://www.veolia.ee/index.php?lang=est&main_id=47</p> <p>2) Paljassaare põik 9a, teenindab OÜ Kesto (tel. 6395222), http://www.kesto.ee/kontakt.html</p> <p>3) Suur-Sõjamäe 31a, teenindab AS Ragn, http://www.ragnsells.ee/index.php?page=165</p> <p>4) Raba 40 (Pääsküla prügilaterritoorium), teenindab AS Veolia Keskkonnateenused</p>	<p>Jäätmejaamades võetakse elanikelt vastu tasuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töötlemata puitu - vanametalli - plaste - suuremõõtmelisi ehitusjäätmeid (kivid, betoon, etc) - paberit ja pappi - kasutuskõlblikku vanamööblit* - sõiduauto rehve (kuni 8 rehvi korraga) - elektri- ja elektroonikajäätmeid (s.h. külmikud ja telerid)** - pakendeid - lehtklaasi - koduseid ohtlike jäätmeid <p>* Kasutatud mööbli „staatust“ otsustab jäätmejaama klienditeenindaja. Kasutuskõlblikuks tunnistatakse väga heas korras olevat mööblit, mida on võimalik suunata taaskasutusse koostöös MTÜ-ga Uuskasutuskeskus.</p> <p>** Tagastatavad elektroonika seadmed peavad olema komplektsed. Mittekomplektseid külmikuid võetakse vastu ainult tasu eest - 150 EEK/tk.</p> <p>Alates 2. juunist 2008 võetakse vastu kasutatud riideid! Vastuvõtuhind on kuni 61 senti/kg (koos k/m). Sortimata ehitusjäätmeid, kasutatud riideid ja muid kasutuskõlbmatuid sortimata jäätmeid, sh kasutuskõlbmatu vana mööbel, võetakse vastu vastavalt teenuse</p>	<p><u>JÄÄTMEJAAMAD</u> <u>BENSIINJAAMADE</u> <u>JUURES</u></p> <p>Avatud 8 -20. Ohtlike jäätmete äraandmiseks tuleb pöörduda tankla töötaja poole, kes avab ja suleb konteineri. Konteineris on märgistatud mahutid erinevate jäätmete vastuvõtmiseks.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lukoil Kivila (Kivila 28) 2) Lukoli Sõpruse (Sõpruse pst 261) 3) Lukoil Tammsaare (Tammsaare tee 53) 4) Lukoil Vabaduse pst (Vabaduse pst.158) 5) Lukoil Öismäe (Öismäe tee 155a) <p><u>STATSIONAARSED</u> <u>VASTUVÕTUPUNKTID</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Pirita, Rummu tee 2 (Pirita Selveri parkla) 2) Pirita, Haaviku/Kesktee 3) Kristiine, Koskla 3/ 5 (parkla) 4) Nõmme, Tähetorni/Tihniku 5) Haabersti, Öismäe tee 105 6) Haabersti, Kakumäe tee 1 7) Kesklinn, Paide tn 7 (Uuskasutuskeskus) 8) Kesklinn, Vesivärava 37 (Torupilli Selveri parkla) 9) Kesklinn, Lastekodu 13 (alajaama ees) 10) Mustamäe, Ehitajate tee 27a (polikliiniku parkla) 11) Mustamäe, Tammsaare 111a (Kadaka Prisma vastas) 12) Lasnamäe, Pae 76 (Pae kaubanduskeskus) 13) Lasnamäe, Linnamäe tee 28 (Priisle kaubanduskeskus)

			pakkuja hinnakirjale. Vastu võetakse taaskasutatavaid jäätmeid ainult kodumajapidamistest!	14) Põhja- Tallinn, Madala 5a (parkla ees)
2	Kiili vald	-		Tallinna Prügila vastuvõtupunkt kogumisringid
3	Rae vald			Rae valla elanikelt võetakse tasuta vastu ohtlike jäätmeid : 1) Jüri alevikus: Jüri Ehituskaup poe juures (Mõisa tee 10, Jüri alevik) NB! konteineri avamist küsida poest. 2) Vaida alevikus keskusehoone juures kokkuleppel
4	Saue vald	Saue vald on sõlminud lepingu Tallinna linnaga, mille alusel saavad vallaelanikud vabalt kasutada Pääsküla jäätmejaama.		Ohtlikud jäätmed toimetada Pääsküla jäätmejaama (Raba tänav 20, Tallinn). Kevaditi ohtlike jäätmete kogumisring.
5	Saue linn	Elanikelt vanarehvide tasuta kogumist Saue linnas teostab Nordline Baltic OÜ linnavalitsuse poolt tellitud <u>kogumisringide ajal</u> . Kodutehnika kogumist Saue linnas korraldab MTÜ Eesti Elektroonikaromu linnavalitsuse poolt tellitud <u>kogumisringide ajal</u> . Uue seadme ostmisel võib vana sama liiki seadme jätta kauplusesse. MTÜ Uuskasutuskeskus võtab tasuta mööblit, kodutehnikat, riideid, raamatuid, köögi- ja muid tarbeesemeid, mänguasju ja muud, mis on veel kasutuskõlblikud. Uuskasutuskeskuse kauplused asuvad aadressil Paide tn 7 ja Tööstuse tn 83.		Ohtlike jäätmete kogumispunkt asub Sooja tn 2 A territooriumil, Mokteri bensiinitankla kõrval. Lahtiolekuajad:
6	Jõelähtme vald	Erinevad kohad Harjumaal.		1) Tallinna Prügila ohtlike jäätmete kogumispunktis 2) Koogi poe juures ohtlike jäätmete kogumispunktis Kevadise ohtlike jäätmete kogumise ringi ajal
7	Harku vald	Harku jäätmejaam - Tabasalu alevikus Kooli tn 5a. Jäätmejaamas korraldab jäätmete vastuvõtmist AS Ragn Sells.	Eraisikutelt võetakse tasuta vastu: • sõiduauto vanarehve (kuni 8 tükki); • elektroonikaromusid (külmkapid, pesumasinad, elektripliidid, televiisorid, raadiod jms);	Jäätmejaam

			<ul style="list-style-type: none"> • penoplast; • jääkõlisid ja õlifiltreid, õliseid pühkmematerjale (kuni 20 liitrit); • värvi-, liimi-, laki- ja lahustijäätmeid jaepakendis (kuni 10 liitrit); • elavhõbelampe (kuni 10 tükki); • aegunud ja kasutuskõlbmatuid ravimeid ja muid meditsiinilisi jäätmeid (kuni 2 kg korraga); • kemikaale ja pestitsiidide jäätmeid (kuni 10 liitrit); • elavhõbekraadiklaase ja muid elavhõbedat sisaldavaid jäätmeid (kuni 2 kg korraga); • patareisid ja akusid (piiramatus koguses); • vanapaberit ja pappi; • segapakendeid; • lehtklaasi; • vanametalli; • töötlemata puitu; • suuremõõtmelisi ehitusjäätmeid (kivid, betoon); • kasutuskõlbliku vanamööblit. <p>Tasu eest võetakse vastu: • suurjäätmeid (290 kr/m³); • sorteerimata ehitusjäätmeid (290 kr/m³); • eterniiti (690 kr/m³); • aia- ja pargijäätmeid (177 kr/m³).</p>	
--	--	--	--	--

8	Viimsi vald	<p>Viimsi valla jäätmejaam Asukoht Püünsi külas Vanapere põikteel. Jäätmejaama operaator: Veolia Keskkonnateenused AS</p> <p>NB! JÄÄTMEID VÕETAKSE VASTU AINULT VIIMSI VALLA ELANIKELT, vastavalt Viimsi Vallavalituse poolt edastatud elanike registri andmetele!</p>	Sõiduauto rehvid Paberi ja papi jäätmed Klaas (sh lehtklaas) Töötlemata puit Komplektsed elektri- ja elektroonikaseadmed** Vanametall Ohtlikud jäätmed (võetakse vastu vastavalt ohtlike jäätmete käitleja vastuvõtunimekirjale ja –tingimustele) *** Puulehed ja oksad Suurjäätmed Sortimata ehitusjäätmed v.a asbesti Sisaldavad materjalid (nt. eterniit) Mittekomplektne külmik Veoauto ja väiketraktori rehvi	Jäätmejaam
9	Maardu linn			Veeru 1 C tänava kogumispunkt
10	Saku vald	Jäätmepunkt. Sakus Tiigi ja Tehnika tänava vahel ASi Saku Maja katlamaja territooriumil. Jäätmeid võetakse vastu ainult Saku valla elanikelt.	Eraisikutelt võetakse tasuta vastu: <ul style="list-style-type: none"> ○ töötlemata puit ○ vanametall ○ kivid ja betoon ○ autorehvid (kuni 8 rehvi elanikult) ○ lehtklaas ○ elektroonikajäätmed ○ paber ja kartong ○ segapakendid ○ ohtlikud jäätmed Tasu eest võetakse vastu: <ul style="list-style-type: none"> ○ suurjäätmed 190 kr/m³ ○ sorteerimata ehitusjäätmed 150 kr/m³ ○ oksad ja lehed 75 l kott 10 krooni ○ asbesti sisaldavad jäätmed sh eterniit 625 kr/m³ 	Jäätmepunkt

5.2. VEEVARUSTUS- JA KANALISATSIOONITEENUSED

5.2.1. Õigusaktid

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seadus² (edaspidi *ÜVK seadus*; RT I 1999, 25, 363) reguleerib kinnistute veega varustamise ning kinnistute reovee, sademevee, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise korraldamist ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaudu ning sätestab riigi, kohaliku omavalitsuse, vee-ettevõtja ja kliendi õigused ja kohustused.

ÜVK seaduse kohaselt peab kohaliku omavalitsuse volikogu kinnitama ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskirja, ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga kasutamise eeskirja, veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise korra ja kehtestama vee-ettevõtja tegevuspiirkonna.

Tabel 3. Vaadeldavas regioonis ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni käsitlevad õigusaktid:

KOV	Õigusakt
Tallinna linn	2. Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri
	3. Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri
	4. Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord
	5. Tallinna Linnavolikogu 15.06.00. a. määruse nr 25 "Liitumistasu hüvitamise juhend ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumisel" muutmine
	6. Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumisel liitumistasu hüvitamise juhendi rakendamise kord (Tallinna LV määrus, 27.03.2002)
	7. Volitatud isikute määramine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise nõuete täitmise ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni nõuete vastavuse kontrollimiseks
	8. Heitvee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri
	Kiili vald
Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tasu arvutuse alused	
Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tasu võtmise kord	
Rae vald	Rae valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri
	Rae valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri
	Rae valla heitvee ja fekaalide käitluse eeskiri
Saue vald	Saue valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitumise eeskiri
	Saue valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri
	Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord
Saue linn	
Jõelähtme vald	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri ja liitumistasu võtmise kord
	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri
	Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord

² Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seadus: <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13228228>

Harku vald	1. Harku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (html)
	2. Harku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri (html)
Viimsi vald	Viimsi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri (PDF)
	Viimsi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (PDF)
	Viimsi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumisel liitumistasu hüvitamise eeskiri (PDF), eeskirja lisa 1 (JPG), eeskirja muutmise määrus nr 47 (PDF), eeskirja muutmise määrus nr 21 (PDF)
Maardu linn	Maardu linna ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni kasutamise ja liitumise eeskiri
	Maardu linna ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga liitumise tasu võtmise kord
	Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord
	Maardu linna veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna muutmine (kehtib alates 01.01.2009)
	Vee-ettevõtja määramine (AS Maardu Vesi)
	Vee-ettevõtja määramine (AS Tallinna Vesi)
Saku vald	Saku valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni kasutamise eeskiri
	Saku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskirja kehtestamine
	Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord

Kõikides omavalitsustes on vastavalt ÜVK seadusele kehtestatud ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni kasutamise ja liitumise eeskirjad. Tallinna linnas, Saue vallas, Saku vallas, Jõelähtme vallas ja Maardu linnas on kehtestatud eraldi ka veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord.

5.2.2. Vee-ettevõtte ja teenuse hind

ÜVK seaduse § 7 lg 1 kohaselt on vee-ettevõtja eraõiguslik juriidiline isik, kes varustab kliendi kinnistu veevärki ühisveevärgi kaudu veega, mis peab vastama kehtestatud nõuetele, või korraldab kliendi kinnistu kanalisatsioonist reovee ärajuhtimist.

Kui ühisveevärk ja -kanalisatsioon on kohaliku omavalitsuse omandis, määratakse vee-ettevõtja kohaliku omavalitsuse volikogu otsusega konkurentsiseaduse § 14 lõikes 2 sätestatu alusel [§ 7 (2)].

Kui ühisveevärk ja -kanalisatsioon on eraõigusliku juriidilise isiku omandis, esitab ettepaneku vee-ettevõtja määramiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik, mille kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu [§ 7 (2¹)].

Vee-ettevõtja tegevuspiirkonna kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu oma otsusega [§ 7 (3)].

ÜVK seaduse § 14 reguleerib ka veevarustuse ja reovee ärajuhtimise hinda ja § 14 lõike 1 kohaselt moodustub veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hind:

- 1) abonenttasust;
- 2) tasust võetud vee eest;
- 3) tasust reovee ärajuhtimise eest.

Nimetatud teenuse hind kujundatakse sellisel, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

- 1) tootmiskulude katmine;
- 2) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;
- 3) keskkonnakaitse tingimuste täitmine;
- 4) põhjendatud tulukus;

5) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale piirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi [§ 14 lg 3].

Teenuse hinna reguleerimise korraga võib kehtestada ülenormatiivse reostuse tasu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud reoainesisalduse ja keskkonnaministri määrusega kehtestatud ohtlike ainete sisalduse piirväärtusi ületava reostuse eest ärajuhitavas reo- ja sademevees [14 (3¹)].

Teenuse hind ei tohi olla erinevate klientide või nende gruppide suhtes diskrimineeriv. [14 (4)].

5.2.3. Veevarustus- ja kanalisatsiooniteenuse hinnaarvestus

Üldiselt on omavalitsuste veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kordades ära toodud samad nõuded, mis on sätestatud ÜVK seaduse § 14 lõigetes 1 ja 3. Konkreetne hinna reguleerimise valem on konsultandile teadaolevalt toodud ära vaid Tallinna linna ja AS Tallinna Vesi vahelises teenuslepingus.

Omavalitsustes on erinevalt reguleeritud abonenttasud ja asjaolud, millega tuleb vee ja heitvee abonenttasu kehtestamisel arvestada.

TALLINNA LINN

Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Tallinna Linnavolikogu määrus 15.06.2006 nr 37)

§ 4 (2) Ühiskanalisatsiooni kaudu avalikelt teedelt, tänavatelt ja väljakutelt sademete- ja drenaaživee ning muu pinnasevee ärajuhtimise kulud ning ühisveevärgil asuvatest tuletõrjehüdrantidest kahjutule tõrjumiseks, teisteks päästetöödeks ja õppusteks kasutatava vee eest tasutakse vastavalt linnavalitsuse ja vee-ettevõtja vahelisele halduslepingule.

Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord (Tallinna Linnavolikogu 22.12.1999.a määrus nr 47; 23.03.2006 nr 17)

3. Linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind moodustub:

3.1 abonenttasust;

3.2 tasust võetud vee eest;

3.3 tasust reovee ärajuhtimise eest.

3.3.1. tasu reovee ärajuhtimise eest diferentseeritakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud reoainesisalduse ja keskkonnaministri määrusega kehtestatud ohtlike ainete sisalduse piirväärtusi ületava reostuse alusel;

3.3.2. linnavalitsus kehtestab reovee ärajuhtimise tasu diferentseerimise juhendi.

4. Abonenttasu on tasu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni nõuetekohase toimimise tagamise eest, kattes teatud osa vee-ettevõtja püsikuludest.

4.1 Abonenttasu arvestatakse kõikidele klientidele ühtsetel alustel.

5.1 Käesoleva korra punktis 3 nimetatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind kujundada selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

5.1.1 tootmiskulude katmine;

5.1.2 kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;

5.1.3 keskkonnakaitse tingimuste täitmine;

5.1.4 põhjendatud tulukus;

5.1.5 ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale vee-ettevõtja põhitegevuspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 22. märtsi 1999.

Tallina linna ja AS Tallinna Vesi vahel sõlmitud teenuslepingus on ära määratud ka Linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind kujundamisel kasutatav valem ³ (vt lisaks suhted AS-ga Tallinna Vesi) ja hindade kinnitamise protsess.

KIILI VALD

Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord (Kiili Vallavolikogu 12.02.2002.määrus nr 8)

2. Veevarustuse teenuse hinna (edaspidi *vee hind*), mis koosneb vee abonenttasust ja tasust võetud vee eest (edaspidi *veetarbimistasu*), ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna (edaspidi *heitvee hind*), mis koosneb heitvee abonenttasust ja tasust heitvee ärajuhtimise eest (edaspidi *heitveetasu*) kehtestab Kiili Vallavalitsus (edaspidi *vallavalitsus*) vee-ettevõtja esitatud kirjaliku taotluse alusel.

6. Kehtestatav vee ja heitvee hind peab tagama vee-ettevõtjal:
1) põhjendatud tootmis- ja tegevuskulude katmise, sh vee kvaliteedi- ja ohutusnõuete ning keskkonnakaitse tingimuste täitmise kulud;

2) põhjendatud tulukuse, mis võimaldab investeringute tegemise valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni uuendamiseks kokkulepitud mahus, k.a laenude tagasimaksed ja intressikulude katmise.

9. Vee ja heitvee abonenttasu kehtestatakse valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni korrasoleku ja nõuetekohase toimimise tagamiseks vajalike püsikulude osaliseks katmiseks ja kulude õiglasemaks jaotamiseks klientide vahel.

10. Vee ja heitvee abonenttasu maksavad kõik kliendid, kelle veevõrk ja kanalisatsioon on ühendatud valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ning kellel on kehtiv teenusleping.

11. Vee ja heitvee abonenttasu määrad, sealhulgas baasmäärad ning arvutuse alused kehtestab vallavalitsus.

12. Vee ja heitvee abonenttasu kehtestamisel peab arvestama:

1) põhjendatud püsikulude katmist kokkulepitud proportsioonis, kuid mitte üle 25%;
2) vee kvaliteedi säilitamiseks küllaldase veevahetuse tagamise vajadust torustikes;
3) kliendi veetarvitusest ja ärajuhitava heitvee reostusastmest ja kogusest.

15. Kui klient kasutab ainult üht kas veevarustuse või heitvee ärajuhtimise teenust, maksab ta pool abonenttasust.

RAE VALD

Rae valla veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord (Rae vallavolikogu 21.03.2006 määrus nr 15; 10.04.2007 nr 50)

§ 3 (1) Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinna kehtestab vee-ettevõtja poolt esitatud kirjaliku taotluse alusel oma määrusega Rae Vallavalitsus kooskõlastatult vallavolikogu majandus- ja eelarve, keskkonna- ning sotsiaalkomisjoniga.

³ Hindade ehk tariifimäärade kujundamisel kasutatakse valemit: $T_1 = T_0 * (1 + \Delta TH I + K)$

T_1 tariif järgnevaks perioodiks, T_0 tariif jooksva perioodil, $\Delta TH I$ tarbijahinnaindeksi muutus (protsentides), K koefitsient, mis väljendab tariifimäära täiendavat muutust (protsentides);

§ 3 (2) Mitme kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumi hõlmava ühisveevärgi ja – kanalisatsiooni korral reguleeritakse veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hind vallavalitsuse ja teise kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil tegutseva vee-ettevõtja vahelise lepinguga.

SAUE VALD

Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord (Saue Vallavolikogu 24.05.2007 määrus nr 07)

(2) Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenuse hind moodustub:

- 1) abonenttasust;
- 2) tasust võetud vee eest;
- 3) tasust reovee ärajuhtimise eest.

§ 3. Abonenttasu määramine ja maksmine

(1) Abonenttasu määratakse kalendriaasta tasuna ja seda maksavad kõik kliendid.

(2) Abonenttasu rakendamisel suurus määratakse lähtuvalt korterite arvust kinnistul või eelmisel aastal kinnistule osutatud teenuste mahust, samuti tulekustutusseadmete veekasutusest, taotledes võimalikult õiglast tasumäärade jaotumist.

(3) Aastane abonenttasude kogusumma ei tohi ületada 20% vee-ettevõtja poolt vee- ja kanalisatsiooniteenuste müügist saadud kogutulust antud tegevuspiirkonnas.

(4) Vajadusel diferentseeritakse tasu reovee ärajuhtimise eest Saue valla ühisveevärgi ja – kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud reovee reostusnäitajate piirväärtusi ületava reostuse ärajuhtimisel, lähtudes piirväärtusi ületava reostuse tasemest. Reovee ärajuhtimise tasu diferentseerimise juhendi kehtestab vallavalitsus.

§ 4. Ühisveevärgi ja – kanalisatsiooni teenuste hinna kehtestamine

(4) Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

- 1) tootmiskulude katmine;
- 2) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;
- 3) keskkonnakaitse tingimuste täitmine;
- 4) põhjendatud tulukus.

(5) Kui ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavaga on ette nähtud ühisveevärgi ja – kanalisatsiooni arendamine elamupiirkonnas kus rajatistega ühendatakse rohkem kui 50% elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi, lülitatakse arendamise kulutused teenuse hinna kalkulatsiooni, kui selleks ei ole kasutada muid vahendeid.

(6) Põhjendatud juhtudel võib teenuse hinna diferentseerida erinevate klientide, tarbijagruppide või tarbimispiirkondade lõikes, kuid teenuse hind ei tohi olla erinevate klientide või nende gruppide suhtes diskrimineeriv.

(7) Kinnistutelt sademevee ärajuhtimise teenuse eest ühiskanalisatsiooni hulka kuuluva sademeveekanalisatsiooni (kraavide) kaudu kuni Saue Vallavolikogu sellekohase otsuseni tasu ei võeta. Vajadusel kehtestab teenuse hinna vallavalitsus oma määrusega.

JÕELÄHTME VALD

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Jõelähtme Vallavolikogu 27.12.2000 määrus nr 19)

5.1. Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuste hind kliendile moodustub abonenttasust, tasust võetud vee eest ning tasust heitvee ärajuhtimise eest.

5.3. Ühiskanalisatsiooni kaudu avalikelt teedelt, tänavatelt ja väljakutelt sademe- ja dreanaazivee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise kulud ning ühisveevärgil asuvatest tuletõrjehüdrantidest kahjutule tõrjumiseks, teisteks päästetöödeks ja õppusteks kasutatava vee eest tasutakse vastavalt vallavalitsuse ja vee-ettevõtja vahelisele lepingule.

5.4. Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenustele kehtestab hinnad vallavalitsus vastavalt vallavolikogu kinnitatud veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise korrale.

Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord

(Jõelähtme vallavolikogu 24.04.2001 määrus nr 12)

2. Veevarustuse teenuse hinna (edaspidi *vee hind*), mis koosneb vee abonenttasust ja tasust võetud vee eest (edaspidi *veetarbimistasu*), ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna (edaspidi *heitvee hind*), mis koosneb heitvee abonenttasust ja tasust heitvee ärajuhtimise eest (edaspidi *heitveetasu*) kehtestab Jõelähtme Vallavalitsus (edaspidi *vallavalitsus*) vee-ettevõtja esitatud kirjaliku taotluse alusel.

6. Kehtestatav vee ja heitvee hind peab tagama vee-ettevõtjal:

1) põhjendatud tootmis- ja tegevuskulude katmise, sh vee kvaliteedi- ja ohutusnõuete ning keskkonnakaitse tingimuste täitmise kulud;

2) põhjendatud tulukuse, mis võimaldab investeringute tegemise valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni uuendamiseks kokkulepitud mahus, k.a laenude tagasimaksud ja intressikulude katmise.

9. Vee ja heitvee abonenttasu kehtestatakse valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni korrasoleku ja nõuetekohase toimimise tagamiseks vajalike püsikulude osaliseks katmiseks ja kulude õiglasemaks jaotamiseks klientide vahel.

10. Vee ja heitvee abonenttasu maksavad kõik kliendid, kelle veevõrk ja kanalisatsioon on ühendatud valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ning kellel on kehtiv teenusleping.

11. Vee ja heitvee abonenttasu kehtestab vallavalitsus.

12. Vee ja heitvee abonenttasu kehtestamisel peab arvestama:

1) põhjendatud püsikulude katmist kokkulepitud proportsioonis, kuid mitte üle 25%;

2) abonenttasu ühtse baasmääraga ühe korteri, eramu või muu veetarvituse korral kuni 15 m³ ühe isiku kohta kuus eelmise kalendriaasta keskmisena. Suurema veetarvituse korral korrutatakse baasmäära koefitsiendiga, mis saadakse eelmise kalendriaasta kuukeskmise veetarvituse jagamisega 15.-nega.

3) abonenttasu muutuva osaga, lähtudes kliendi veetarvitusest ja ärajuhtiva heitvee reostusastmest ja kogusest eelise kalendriaasta kuukeskmisena.

14. Abonenttasu makstakse vastavalt teenuslepingule.

15. Kui klient kasutab ainult üht kas veevarustuse või heitvee ärajuhtimise teenust, maksab ta pool abonenttasust.

HARKU VALD

Harku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni veevarustuse ja kanalisatsiooniteenuse hinna reguleerimise kord (Harku Vallavolikogu 23.11.2000. a määrus nr 23)

3. Vee ja heitvee hind moodustub:

- abonenttasust;
- tasust võetud vee eest (edaspidi *veetarbimistasu*);
- tasust heitvee ärajuhtimise eest (edaspidi *heitveetasu*).

10. Kehtestatav vee ja heitvee hind peab tagama vee-ettevõtjal:

- tootmiskulude katmise;
- kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmise;
- keskkonnakaitsetingimuste täitmise;
- põhjendatud tulukuse.

VIIMSI VALD

Viimsi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Viimsi Vallavolikogu 13.03.2001.a määrusega nr 5 ja muudetud 14.05.2002.a määrusega nr 18, 12.09.2006.a; määrusega nr 33 ja 14.11.2006.a ja määrusega nr 39)

§ 15. Teenuste hinnad

(1) Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste hind moodustub abonenttasust, tasust võetud vee eest, tasust reovee ärajuhtimise eest ja ülenormatiivse reostuse tasust ehk ülereostustasust.

(1¹) Abonenttasude arvestamise eelduseks on isikul veevarustuse teenuste kasutamise reaalne võimalus. Piirkonnas, kus tehnilistel tingimustel ei ole võimalik talvisel perioodil veevarustuse teenust tarbida, abonenttasu ei rakendata. Abonenttasu tasumisest vabastamiseks õigustatud isik peab esitama taotluse koos kinnistusesse teostusjoonistega.

(2) Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste hinnad kehtestab vallavalitsus vastavalt vallavolikogu poolt kinnitatud veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise korrale.

(3) Klient tasub veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste eest vee-ettevõtjale vallavalitsuse poolt kehtestatud hindade alusel vastavalt kliendi ja vee-ettevõtja vahel sõlmitud teenuslepingule.

(4) Ühisveevärgil asuvatest tuletõrjehüdrantidest kahjutule tõrjumiseks, teisteks päästetöödeks ja õppusteks kasutatava vee eest tasutakse vastavalt vallavalitsuse ja vee-ettevõtja vahelisele lepingule.

MAARDU LINN

MAARDU LINNA ÜHISVEEVÄRGI JA –KANALISATSIOONI KASUTAMISE JA LIITMISE EESKIRI

(Maardu Linnavolikogu 21.12.1999 määrus nr 2; muudetud 29.07.2003 määrusega nr 26)

1.5.1 Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuste hind kliendile moodustub abonenttasust, tasust võetud vee eest ning tasust heitvee ärajuhtimise eest.

1.5.2 Klient tasub veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuste eest vee-ettevõttele linnavalitsuse poolt kehtestatud hindade ja tingimuste alusel vastavalt kliendi ja vee-ettevõtte vahel sõlmitud teenuslepingule.

1.5.3 Ühiskanalisatsiooni kaudu avalikelt teedelt, tänavatelt ja väljakutelt sademete- ja drenaaživee ning muu pinnasevee ärajuhtimise kulud ning ühisveevärgil asuvate tuletõrjehüdrantidest kahjutule tõrjumiseks, teisteks päästetöödeks ja õppusteks kasutatava vee eest tasutakse vastavalt linnavalitsuse ja vee-ettevõtte vahelisele lepingule.

1.5.4 Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenustele hindade kehtestamine toimub linnavalikogu poolt kinnitatud “Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise korra” alusel.

Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord

(Maardu Linnavolikogu 25. jaanuari 2000.a. määruse nr 13; muudetud 30.04.2002.a. määrusega nr 85)

2. Veevarustuse teenuse hinna (edaspidi vee hind), mis koosneb vee abonenttasust ja tasust võetud vee eest (edaspidi veetarbimistasu) ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna (edaspidi heitvee hind), siis koosneb heitvee abonenttasust ja tasust heitvee ärajuhtimise eest (edaspidi heitveetasu) kehtestab Maardu Linnavalitsus (edaspidi linnavalitsus) vee-ettevõtja poolt esitatud kirjaliku taotluse alusel.

6. Kehtestatav vee ja heitvee hind peab tagama vee-ettevõtjal:

- 1) põhjendatud tootmis-ja tegevuskulude katmise, sh vee kvaliteedi-ja ohutusnõuete ning keskkonnakaitse tingimuste täitmise kulud;
- 2) põhjendatud tulukuse, mis võimaldab investeeringute tegemise linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni uuendamiseks kokkulepitud mahus k.a laenude tagasimaksed ja intressikulude katmise.

9. Vee ja heitvee **abonenttasu** kehtestatakse linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni korrasoleku ja nõuetekohase toimimise tagamiseks vajalike püsikulude osaliseks katmiseks ja kulude õiglasemaks jaotamiseks klientide vahel.

10. Vee ja heitvee abonenttasu maksavad kõik kliendid, kelle veevärk ja kanalisatsioon on ühendatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ning kellel on kehtiv teenusleping.

11. Vee ja heitvee abonenttasu kehtestab linnavalitsus.

12. Vee ja heitvee abonenttasu kehtestamisel peab arvestama:

- 1) põhjendatud püsikulude katmist kokkulepitud proportsioonis, kuid mitte üle 30% püsikuludest;
- 2) abonenttasu ühtse baasmääraga ühe korteri kohta korterelamutes, kui eelmise kalendriaasta keskmine tegelik või projektijärgne (uusehitistel) veetarvitus ei ületa 10 m³ kuus korteri kohta. Korterelamu abonenttasu arvutatakse järgmise valemiga – abonenttasu ühtne baasmäär korda korterite arv elamus. Eramutes võrdsustatakse abonenttasu baasmäär korterelamu ühe korteri baasmääraga, kui eelmise kalendriaasta tegelik või projektijärgne (uusehitistel), veetarvitus ei ületa 10 m³ kuus. Kui kalendriaasta keskmine veetarvitus on üle 10 m³ kuus arvutatakse abonenttasu baasmäära kordsena (kordaja leitakse eelmise kalendriaasta kui keskmise tegeliku veetarvituse arvu kuupmeetrites jagamisel 10-ga). Kõikide teiste tarbijate puhul lähtutakse abonenttasu arvestamisel veemõõtja või hoonesse siseneva toru maksimaalsest läbilaskevõimest.

13. Vee ja heitvee abonenttasu suuruse kliendile arvutab vee-ettevõtja.

14. Abonenttasu makstakse vastavalt teenuslepingule.

15. Kui klient kasutab ainult üht: kas veevarustuse või heitvee ärajuhtimise teenust, maksab ta pool abonenttasust.

16. Vee ja heitvee abonenttasu muutmine toimub vee-ettevõtja poolt linnavalitsusele esitatava kirjaliku taotluse alusel vastavuses käesoleva korra üldosale.

SAKU VALD

(Saku Vallavolikogu 14. aprilli 2005.a määrus nr 10 „Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord“)

§ 2. Veevarustuse teenuse hind

Veevarustuse teenuse hind (edaspidi *vee hind*) moodustub:

- 1) abonenttasust;
- 2) tasust tarbitud vee eest (edaspidi *veetarbimistasu*), mida tasub klient vastavalt tarbitud vee kogusele ja kehtivale kliendigrupi tasumäärale.

§ 3. Vee baashinna arvutamine ja grupeerimise alused

(1) Vee baashind on statistiline näitaja, mida kasutatakse vee hinna arvutamisel. Vee baashind arvutatakse aasta vee eelarvemahu jagamisel aasta tarbimiskogusega.

(2) Tarbijad grupeeritakse kahte põhigruppi:

1) füüsilised isikud, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtjad (edaspidi *eratarbijad*);

2) juriidilised isikud ja füüsilisest isikust ettevõtjad (edaspidi *juriidilisest isikust tarbijad*).

(3) Suurima kuu keskmise tarbimisega tarbijagrupi tarbijate arv taandatakse lähtuvalt väiksema keskmise tarbimisega tarbijagrupi tingimustele.

§ 4. Vee hinna arvutamine

(1) Vee hind (kr/m^3) arvutatakse kasutades taandatud tarbimiskogust, baashinda ja tegelikku tarbimiskogust.

(2) Aasta taandatud tarbimiskogus arvutatakse juriidilisest isikust tarbijatele taandatud tarbijate arvust ja keskmisest tarbimiskogusest lähtudes.

(3) Vee hind (kr/m^3) eratarbijatele arvutatakse eratarbijate grupile arvestatud vee müügikäibe ja tegeliku tarbimiskoguse alusel.

§ 5. Heitvee ärajuhtimise teenuse hind

Heitvee ärajuhtimise teenuse hind (edaspidi *heitvee hind*) moodustub:

1) abonenttasust;

2) tasust heitvee ärajuhtimise eest (edaspidi *heitvee ärajuhtimise tasu*), mida tasub klient vastavalt ühiskanalisatsiooni juhitud heitvee kogusele ja kehtivale kliendigrupi tasu suurusele;

3) ülereostuse puhastamise tasust, mida tasub klient lisaks heitveetasule lubatud saasteainete piirkontsentratsiooni ületamise eest vastavalt ühiskanalisatsiooni juhitud heitvee kogusele, saasteainetajatele ja saastegrupile vastava ülereostustasu suurusele või

4) heitvee kompensatsioonitasust, mida tasub klient lisaks heitveetasule lubatud saasteainete piirkontsentratsiooni ületava, kuid kehtestatud piirides heitvee puhastusprotsessile kasulikke saasteaineid sisaldava heitvee eest vastavalt ühiskanalisatsiooni juhitud heitvee kogusele ja kompensatsioonitasu suurusele.

§ 6. Heitvee baashinna arvutamine ja grupeerimise alused

(1) Heitvee baashind on statistiline näitaja, mida kasutatakse heitvee hinna arvutamisel. Baashind arvutatakse aasta heitvee ärajuhtimise teenuse müügikäibe jagamisel aasta taandatud tarbimiskogusega.

(2) Tarbijad grupeeritakse kahte põhigruppi:

1) füüsilised isikud, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtjad (edaspidi *eratarbijad*);

2) juriidilised isikud ja füüsilisest isikust ettevõtjad (edaspidi *juriidilised isikud*).

(3) Reostusohu hindamisel lähtutakse heitvee saastegruppide saasteainetajatest alljärgnevalt:

1) 1. ohugrupp – lubatud piirkontsentratsiooniline saaste;

2) 2. ohugrupp – olmeheitvee saastegrupi ja lubatud piirkontsentratsiooni vaheline keskmine saaste;

3) 3. ohugrupp – olmeheitvee saastegrupi maksimaalne saaste.

(4) Juriidiliste isikute jaotus 1. ja 2. ohugruppi toimub heitvee analüüsides ja majandustegevuse iseloomust (tarbija käitleb oma majandustegevuses kemikaale, väetisi, naftasaaduseid jms) lähtuvalt.

§ 7. Heitvee taandatud tarbimiskoguste arvutamine

Heitvee taandatud tarbimiskogused arvutatakse järgmiselt:

1) eratarbijate grupi taandatud tarbimiskogus = tegelik tarbimiskogus x 3. ohugrupi koefitsient;

2) juriidilisest isikust tarbijate grupi taandatud tarbimiskogus = tegelik tarbimiskogus x 1. ja 2. ohugrupi keskmine koefitsient.

§ 8. Ohugrupi koefitsiendi arvutamine

Ohugrupi koefitsiendid arvutatakse järgmiselt:

- 1) 3. ohugrupi koefitsient = olmeheitvee summeeritud saaste (mg/l) : keskmine summeeritud saaste (mg/l);
- 2) 2. ohugrupi koefitsient = 1;
- 3) 1. ohugrupi koefitsient = lubatud piirkontsentratsiooni summeeritud saaste (mg/l): keskmine summeeritud saaste (mg/l).

§ 9. Heitvee ärajuhtimise tasu arvutamine

Heitvee ärajuhtimise tasu, mis on heitvee hinna üks komponent, arvutatakse järgmiselt:

- 1) eratarbija hind = taandatud tarbimiskogus x baashind : tegelik tarbimiskogus;
- 2) 2. ohugrupi juriidilisest isikust tarbija hind = baashind;
- 3) 1. ohugrupi juriidilisest isikust tarbija hind = (grupi taandatud tarbimiskogus – 2. ohugrupi tarbimiskogus) x baashind : 1. ohugrupi tegelik tarbimiskogus.

§ 10. Ülereostuse puhastamise tasu

- (1) Ülereostuse puhastamise tasu, mis on heitvee hinna üks komponent, kehtestab vallavalitsus vee-ettevõtja taotlusel.
- (2) Vee-ettevõtja esitab koos taotlusega vastava kalkulatsiooni, mis peab sisaldama:
 - 1) ülereostuse puhastamise või vastava teenuse kulud;
 - 2) andmed kliendi heitveekoguse, saastenäitajate ja muude tehniliste iseärasuste kohta;
 - 3) arvestused muude heitvee käitlemise kulusid mõjutavate iseärasuste kohta (pinnavee infiltratsioon, heitvete segunemine, saaste perioodilisus).
- (3) Ülereostuse puhastamise tasu peab võimaldama kõikide ülereostuse käitlemisega seotud vee-ettevõtja kulude katmise ning tagama mõistliku tulukuse.

§ 11. Heitvee kompensatsioonitasu ning nõuded saastenäitajatele

- (1) Heitvee kompensatsioonitasu, mis on heitvee hinna üks komponent, ning nõuded saastenäitajatele kompensatsioonitasu kohaldamiseks kehtestab vallavalitsus vee-ettevõtja taotlusel.
- (2) Vee-ettevõtja esitab koos taotlusega vastava kalkulatsiooni, mis peab sisaldama järgmist:
 - 1) andmed heitvee puhastusprotsessile kasulike saasteainete kasutamisest saadava heitvee puhastamise kulude kokkuvõidu või vastava teenuse kulude vähenemise kohta, sealhulgas nõuded nimetatud saasteainete koguse ja kontsentratsiooni kohta;
 - 2) andmed kliendi heitveekoguse, saastenäitajate või muude tehniliste iseärasuste kohta;
 - 3) arvestused muude heitvee käitlemise kulusid mõjutavate iseärasuste kohta (pinnavee infiltratsioon, heitvete segunemine, saaste perioodilisus).
- (3) Heitvee kompensatsioonitasu peab võimaldama kõikide kliendi heitvee käitlemisega seotud vee-ettevõtja kulude katmise ja tagama mõistliku tulukuse.

§ 12. Vee hinna ja heitvee hinna kehtestamine

- (2) Teenuse hinna kehtestamisel lähtutakse vee-ettevõtja kinnitatud eelarvest ja klientide eelneva 12-kuulise perioodi tegelikust tarbimiskogusest.
- (3) Vee hinna arvutuse aluseks on taandatud tarbimiskogus lähtuvalt kõrgema teeninduskindluse vajadusest ja ühtselt baashinnast.
- (4) Heitvee hinna arvutuste aluseks on taandatud tarbimiskogused lähtuvalt väiksema reostusohu allikast ja ühtselt baashinnast.
- (5) Kehtestatav teenuse hind peab tagama vee-ettevõtjal:
 - 1) põhjendatud tootmis- ja tegevuskulude katmise, sealhulgas vee kvaliteedi- ja ohutusnõuete ning keskkonnakaitse tingimuste täitmise kulude katmise;
 - 2) põhjendatud tulukuse, mis võimaldab investeringute tegemise ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni uuendamiseks vee-ettevõtja ja vallavalitsuse vahel kokkulepitud mahus, samuti laenude tagasimaksed ja intressikulude katmise.

- (6) Teenuse hinna määramisel arvestatakse erinevate klientide ja kliendigruppide iseärasusi, lähtudes nende tarbimismahtudest, reostuskoormusest ning majandustegevuse seotusest võrkude eksploatatsioonikindlusega, ja elanike maksevõimet.
- (7) Teenuse hind võib Saku valla haldusterritooriumi eri osades olla erinev, kui seda tingivad põhjendatud kulud.
- (8) Vee-ettevõtja võib kliendi jooksva aasta heitveetasu korrigeerida vastavalt heitveeproovide analüüside tulemustele.
- (9) Teenuse hind hakkab kehtima kolm kuud pärast selle avaldamist ajalehes Saku Sõnumid.

§ 14. Heitvee reostusastme ja hinnalisandite määramine

Kliendi poolt ühiskanalisatsiooni juhitud heitvee reostusastme ja hinnalisandite määramine lubatud saasteainete piirkontsentratsiooni ületamise korral toimub vastavalt ühiskanalisatsiooni juhitud heitvete proovide võtmise, saasteastme ja hinnalisandite määramise juhendile (lisa 2) ning vallavalitsuse kinnitatud heitvee jaotusele saastegruppidesse olenevalt heitvee saastenäitajatest.

5.2.4. Partnerlus AS-ga Tallinna Vesi

Kõik pealinnaregiooni omavalitsused on otseselt või kaudselt seotud AS-ga Tallinna Vesi. AS Tallinna Vesi on vee-ettevõtte Tallinnas, Harku vallas (osaliselt), Saue linnas ja Maardu linnas (arveldatakse otse klientidega).

Teistes omavalitsustes võtab AS-i Tallinna Vesi piiritluspunktides vee-ettevõtetelt vastu reovee ja puhastab selle Paljassaare reoveepuhastis (arveldatakse tegevuspiirkonna vee-ettevõttega).

Lähiajal soovib AS Tallinna Vesi sõlmida kõigi vee-ettevõtetega uued lepingud, kus täpsustatakse vee koguste ja hinna arvestamise aluseid. Vee ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise hinnad soovitakse panna sõltuvusse Tallinna linna hindadest.

Esimene vastav leping sõlmiti 4. novembril 2009.a. AS Tallinna Vesi, Saue Vallavalitsuse ja AS Kovek vahel.

Tabel 4. Omavalitsuste partnerlus AS-ga Tallinna Vesi

KOV	Vee-ettevõtja	Suhted AS-ga Tallinna Vesi
Tallinna linn	AS Tallinna Vesi	<p>AS Tallinna Vesi ja Tallinna linna vahel sõlmitud Teenusleping. Teenuslepingus määratud ka teenuste kvaliteedi tase ja tariifi muutmise alused. Tallinna Vee Järelevalve SA kontrollib pidevalt teenuslepingu täitmist, kord aastas koostatakse vastav raport.</p> <p>Tariifi muutmise alus: K-koefitsient (0-2%) + THI + arenduskulude komponent (6,10-9,00 EEK/m³)</p> <p>Tallinna Linnavalitsuse 30. septembri 2009 määrus nr 7 "Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni põhitegevuspiirkonna veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinnad":</p> <ul style="list-style-type: none"> - tasu ühisveevärgi võetud 1 m³ vee eest: juriidiline isik 36,35 kr (km-ta) ja füüsiline isik 23,75 kr (sh 8,75 arenduskulude komponent; km-ta). <p>Vastavalt Tallinna Linnavolikogu 29.11.2007.a. otsusele nr 283 ja Tallinna Linnavolikogu 29.11.2007 määrusele nr 42 kompenseerib Tallinna linn vee hinna arenduskulude komponendi lisamise veehinnale, mistõttu linnaelanikud ei pea seda AS-le Tallinna Vesi tasuma. Tallinna linn tasub arenduskulude komponendi AS-le Tallinna Vesi otse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tasu 1 m³ reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest: füüsiline isik 12,14 kr (km-ta), juriidiline isik sõltuvalt reostusainete sisaldusest 26,56-56,40 kr (sh ülereostuse puhastamise tasu). <p>Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse abonenttasu on null määraga.</p> <p>Pooled kasutavad sademevete kanalisatsiooni teenuse aastatasu arvutamiseks kokkulepitud valemid (lahkvoolne ja ühisvoolne kanalisatsioon).</p> <p>Sademevete teenuse eest iga-aastaste tasude maksmine toimub igakuiste maksetena ja ühe aastase korrigeeriva maksena.</p>
Mähe (1 ja 2)	Esmar Ehitus AS	<p>AS Tallinna Vesi võtab piiritluspunktis reovee ja puhastab selle. Tariifi muutmise alus lepingus: THI + koefitsient.</p>
Vana-Pääsküla	AS Teede Trev-2	
Kakumäe	Tehnovõrkude Ehitus	
Kiili vald	Kiili KVH OÜ	<p>AS Tallinna Vesi võtab piiritluspunktis reovee ja puhastab selle. Kiili valla, Esmar Ehitus ja AS Tallinna Vesi vahel sõlmitud leping nr 3399 (kuni 2015). Tariifi muutmise alus lepingus: THI+ koefitsient.</p> <p>Lähiajal hakkab Kiili alevik, Luige ja Sausti ka AS-lt Tallinna Vesi vett saama.</p>

Rae vald	AS Elveso	AS Tallinna Vesi võtab piiritluspunktis reovee ja puhastab selle. AS Elveso ostab AS-lt Tallinna Vesi ka vett (Ülemiste järve lähipiirkonnas). Tariifi muutmise alus: vesi ja kanal: THI + koefitsient sademevesi: 50% kanali tariifist ülereostus: Tallinnas kehtivad määrad
Saue vald	Kovek AS	AS Tallinna Vesi võtab piiritluspunktides reovee ja puhastab selle. 4.11.2009 sõlmitud AS Tallinna Vesi, AS Kovek ja Saue Vallavalitsuse vahel leping. Lepingus ära määratud tariifi muutmise alused: reovesi - % Tallinna elanikkonnale kehtivast hinnast (erinevatel aastatel erinevad %-d) sademe- ja drenaaživesi - 50% reovee hinnast ülereostus: Tallinnas kehtivad määrad
Saue linn	AS Tallinna Vesi	AS Tallinna Vesi omandis on Saue linna ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rajatised alates 1998. aastast. Leping sõlmitud 2008.a. Kehtivad Tallinna linnaga ühtsed teenuste hinnad, liitumistingimused ja ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise tingimused.
Jõelähtme vald	AS Loo Vesi	AS Tallinna Vesi võtab piiritluspunktides reovee ja puhastab selle. Tariifi muutmise alus: THI+koefitsient
Harku vald	AS Tallinna Vesi (Harku alevik)	Harku Vallavalitsuse leping nr 4280 (kuni 2019) Tariifi muutmise alus: vesi, kanal THI + koefitsient Ülereostus vastavalt Harku vallavalitsuse määrusele nr 12/21.11.06
	AS Tallinna Vesi (Harku idaosa: Harku küla kesk- ja põhjaosa, Tiskre küla kesk-, lõuna- ja põhjaosa, Tabasalu aleviku kirdeosa)	Harku Vallavalitsuse leping nr 2751 (kuni 2009) Tariifi muutmise alus: vesi, kanal THI + koefitsient Ülereostus vastavalt Harku vallavalitsuse määrusele nr 12/21.11.06
	OÜ Strantum (Tabasalu piirkond)	AS Tallinna Vesi võtab piiritluspunktides reovee ja puhastab selle. Tariifi muutmise alus: THI+koefitsient Sademevesi - 50% kanali tariifist
Viimsi vald	AS Viimsi Vesi	AS Tallinna Vesi võtab piiritluspunktis reovee ja puhastab selle. AS Viimsi Vesi ostab AS-lt Tallinna Vesi ka vett. Vesi - Tallinna tariif.

		Kanal ja ülereostus: THI + koefitsient sademevesi: 50% kanali tariifist
Maardu linn	AS Tallinna Vesi (operaator)	Praegu saadakse vesi kohalikust puurkaevust, tulevikus Ülemiste veepuhastusjaamast. Heitvesi juhitakse praegu Muuga puhastisse, tulevikus Tallinnasse.
Saku vald	AS Saku Maja	AS Tallinna Vesi võtab piiritluspunktides reovee ja puhastab selle. Tariifi muutmise alus: THI Ülereostus - Tallinnas kehtivad määrad

THI - Tarbijahinna indeksi muutuseks on Statistikaameti poolt kuukirjas Eesti Statistika avaldatud 12 kuu tarbijahinna indeksi muutus. Muutuse arvutusperioodina kasutatakse 12 kuud kvartali lõpuni, mis lõpeb 6 kuud enne uue tariifimäära kehtestamist.

Üldiselt on reovee koosseisus ärajuhitava sademe- ja drenaaživee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hind on 50% reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinnast ning hinda korrigeeritakse iga-aastaselt vastavalt heitvee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinna korrigeerimisele.

Kõikidesse piiritluspunktidesse on paigaldatud reovee koguste mõõtmiseks reoveearvestid. Reoveekoguse arvestatakse üldiselt valemiga:

$$RV = PK - PK * LK + PT$$

RV - Arveldatav reovee kogus (m³)

PK - tegevuspiirkonna puurkaevude toodangu üldkogus (m³) (avalik info)

LK - arvestuslik veetorustiku lekete koefitsient (%) (keskmiselt 20-25%)

PT - Tegevuspiirkonnas purgitud reoveekogus (m³)

Sademevee kogus määratakse piiritluspunktides mõõdetud reovee koguse ja arvestusliku reovee koguse (RV) vahena.

Mõnedel juhtudel lahutatakse reovee kogusest maha ka põllumajandusliku suurtootmise vesi vastavalt kokkulepitud nimekirjale (m³).

5.2.5. Omavalitsuse ja vee-ettevõtte vaheline leping

ÜVK seaduse § 9 lõike 1 kohaselt reguleeritakse ühisveevärgil asuvatest tuletõrjehüdrantidest tulekustutusvee võtmist ning avalikest veevõtukohtadest vee võtmist vee-ettevõtja ja valla- või linnavalitsuse vahel sõlmitud halduslepinguga. Samuti peab ÜVK seaduse § 10 lõike 1 kohaselt vee-ettevõtja tagama oma tegevuspiirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjale ning valla- või linnavalitsuse ja vee-ettevõtja vahel sõlmitud halduslepingule.

Nimetatud halduslepingud ei ole kättesaadavad KOV-de (v.a. Tallinna linn – teenuslepingu muudatused on toodud õigusaktideregistris) ega vee-ettevõtete kodulehtedelt. Seega, on väga raske analüüsida ja anda hinnangut nendele lepingutele ning neist tulenevatele vee-ettevõtte ja omavalitsuse kohustustele.

Konsultandile teadaolevalt on kõige põhjalikum leping omavalitsuse ja vee-ettevõtte vahel sõlmitud Tallinna linna ja AS Tallinna Vesi vahel – TEENUSLEPING:

Tallinna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu tagamiseks, tulekustutusvee võtmiseks ühisveevärgil asuvatest tuletõrjehüdrantidest ja vee võtmiseks avalikest veevõtukohtadest ning vihmavee, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee üldkasutatavatelt teedelt, tänavatelt ja väljakutelt ühiskanalisatsiooni juhtimiseks ning selle puhastamiseks. Teenuslepinguga on kokku lepitud poolte kohustused ja vastutus, tagatised, tariifid, kohustuste täitmise kontroll, kontrollikord, teenuse kvaliteedi tasemed ja nende kontroll, leppetrahvid, investeringute plaan, lepingu lõpetamine jms. Teenuslepingut on hea võtta eeskujuks teenusstandardi väljatöötamisel. Kuid tuleb arvestada, et sellel tasemel teenuse osutamine toob tahes tahtmata kaasa teenuse kallinemise (GIS-süsteemide, andmebaaside loomine jms).

5.2.6. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni avariid

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni avariid – ühisveevärgi ja/või –kanalisatsiooni ehitiste või seadmete ettenägematu purunemine või rikki minek, mille tagajärjel oluliselt halveneb või katkeb klientide veega varustamine ja/või nende heitvee kanaliseerimine, või on ohustatud inimesed, ehitised või keskkond;

Järgnevalt on toodud väljavõtted omavalitsuste ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskirjade nendest punktidest, mis käsitlevad avariid. Üldiselt on antud teema omavalitsuste õigusaktides käsitletud väga põgusalt. Kõigis pealinnaregiooni omavalitsustes on ära määratud aeg, mille korral peab vee-ettevõtja tagama ajutise veevõtu võimaluse kliendi esmasteks vajadusteks ja see jääb vahemikku 4 kuni 24 tundi.

See näitab ka, et teenuse kvaliteet on piirkonna omavalitsustes väga erinev ning vajab standardiseerimist.

TALLINNA LINN

Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Tallinna Linnavolikogu määrus 15.06.2006 nr 37)

§ 11. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kahjustuse või avariid korral vee andmine ja reovee ning sademetevee ärajuhtimise piiramine, peatamine ja taastamine

(1) Väärmatu jõu tagajärjel tekkinud veevarustuse või reovee ning sademetevee ärajuhtimise katkemisel teostab kliendi veega varustamist või reovee ning sademetevee ärajuhtimist vee-ettevõtja vastavalt antud valdkonna eest vastutava linnavalitsuse ametiisiku korraldustele.

(2) Vee-ettevõtja on kohustatud sisestama linnavalitsuse koduleheküljel olevale operatiivinfo andmebaasi (haldaja Tallinna Kommunaalamet) ühisveevärgi ja ühiskanalisatsiooni rajatiste ehitamise ning plaaniliste remonttööde aja hiljemalt üks kuu enne ehitustööde algust ja avariiliste remonttööde aja vahetult pärast vee-ettevõttes registreeritud avariiteavet.

Plaaniliste remonttööde algusest ning nendega seonduvatest veesulgemistest teavitatakse kliente kirjalikult ja linnavalitsuse poolt määratud massiteabevahendite kaudu vähemalt viis päeva enne tööde algust ja korduvalt üks päev enne tööde algust. Avariilistest remonttöödest ja sellega seonduvatest veekatkestustest teavitab vee-ettevõtte koheselt pärast avariiteate saamist Tallinna Abikeskust telefonil 1345 ja e-kirja teel.

(3) Vee-ettevõtjal on õigus piirata või katkestada kliendile vee andmine ja /või reovee ning sademetevee ärajuhtimine avariiliste ja plaaniliste remonttööde korral. Veekatkestuse korral remonttööde tõttu üle viie tunni tagab vee-ettevõtja ajutise veevõtu võimaluse klientide esmasteks vajadusteks. Käesoleva paragrahvi lõikes 2 märgitud teavitustest mittekinnipidamise korral vastutab vee-ettevõtja remonttööde puhul kliendile vee andmise

või reovee ning sademetevee kanaliseerimisest või katkestamisest põhjustatud võimalike kahjude eest.

(4) Teemaade või tänavate pinnale ulatuvate ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatiste ning seadmete purunemise või rikkimineku korral tähistab vee-ettevõtja teelõigu liikluskorraldusvahenditega ja likvideerib avarii kooskõlastatult tee või tänava omanikuga.

Tallinna linna ja AS Tallinna lina vahelise teenuslepingu Lida D: I osa jagu A. Teenuste kvaliteedi tasemed 2001-2020 kohaselt on plaaniväliste katkestuste osas nõue, et alates 2005. a algusest peab plaanivälisest katkestusest tingitud veevarustuse katkestus vähenema kuni maksimaalselt 12 tunnini kalendriaasta jooksul, kusjuures üks plaaniväline katkestus ei tohi alates teate saamisest kesta kauem kui 4 tundi. Iga üle viie tunni kestnud katkestuse puhul peab AS Tallinna Vesi varustama klienti alternatiivse veeallikaga. Selle nõude täitmiseks peab AS Tallinna Vesi mõõtma veevarustuse plaanivälise katkestuse kestust iga oma kliendi suhtes eraldi ja AS Tallinna Vesi peab iga aasta andma aru plaaniväliste vähem kui neli tundi kestnud ja nelja tundi ületanud katkestuste arvust oma teenuspiirkonnas. Nõue on ka, et kaebustele heitveekanalisatsioonivõrgu üleujutuste kohta tuleb vastata (s.o hooldusmeeskond peab olema mobiliseeritud) 4 tunni jooksul alates kliendi üleujutusjuhtumi teate saamisest ning AS Tallinna Vesi peab tagama suutlikkuse sellistel olukordades reageerida.

KIILI VALD

Kiili valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ja nende kasutamise eeskiri (Kiili Vallavolikogu 9. mai 2000. a määrus nr 5)

3.1.19. Vee-ettevõtja ei vastuta kliendile vee andmise ja heitvee vastuvõtu vähenemise või katkemise ning üleujutuste ja nendest põhjustatud võimalike kahjude eest, kui see on toimunud vääramatu jõu ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni avarii tulemusena.

3.1.20. Vääramatu jõu tagajärjel tekkinud veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise katkemisel teostab kliendi veega varustamist ja heitvee ärajuhtimist vee-ettevõtja vastavalt antud valdkonna eest vastutava vallavalitsuse ametiisiku korraldustele.

3.1.21. Vee-ettevõtjal on õigus kliendile piirata või katkestada vee andmine ja heitvee vastuvõtt avariiliste ja plaaniliste remonttööde korral, teavitades sellest kliente avariiliste tööde puhul tööde alustamisel vallavalitsuse poolt määratud teabevahendite kaudu ning enne plaanilisi töid vähemalt viis kalendripäeva ette kirjalikult. Teavitamisest kinnipidamise korral ei vastuta vee-ettevõtja remonttööde puhul klientidele vee andmise ja heitvee kanaliseerimise piiramisest või katkestamisest põhjustatud võimalike kahjude eest.

3.1.22. Veekatkestuse korral remonttööde tõttu üle ühe ööpäeva tagab vee-ettevõtja elumajade juurde ajutise veevõtu võimaluse elanike esmasteks vajadusteks.

3.1.23. Kõik isikud, kes on süüdi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitiste või seadmete vigastamises, kannavad seaduse alusel vastutust tekitatud kahju, sealhulgas sellega kaasneva veekao ja keskkonnakahjude eest. Veekao suurus arvestatakse vee-ettevõtja poolt veevoolu ristlõike pinna, kiiruse ja veevoolu kestvuse järgi või kontrollmõõtmise teel.

RAE VALD

Rae valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Rae Vallavolikogu 21.03.2006 määrus nr 18)

§ 12 (8) Kui vee andmise katkestamine toimub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni avarii või remondi tõttu, peab vee-ettevõtja tagama alternatiivsest veeallikast ajutise veevõtu võimaluse

vastavate klientide esmasteks vajadusteks, kui vee andmine on katkestatud ette teatamata kauemaks kui neljaks tunniks või etteteatamise korral kauemaks kui 24 tunniks.

SAUE VALD

Saue valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Saue Vallavolikogu 24.05.2007 määrus nr 05).

- § 12. Vee andmine ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni avarii ning remonttööde korral
- (1) Vääramatu jõu tagajärjel tekkinud veevarustuse või reo- ning sademevee ärajuhtimise katkemisel teostab klientide veega varustamist või reo- ning sademevee ärajuhtimist veeettevõtja lähtudes vallavalitsuse poolt antud korraldustest.
- (2) Vee-ettevõtjal on õigus piirata või katkestada kliendile vee andmine ja reo- ning sademevee ärajuhtimine avariiliste ja plaaniliste remonttööde korral. Veekatkestuste korral remonttööde tõttu tagab vee-ettevõtja mõistliku aja jooksul, kuid vähemalt 10 tunni pärast, ajutise veevõtu võimaluse klientide esmasteks vajadusteks.
- (6) Teemaade või tänavate pinnale ulatuvate ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni rajatiste purunemise või rajatiste purunemisest põhjustatud teepinna vajumiste korral tähistab vee-ettevõtja teelõigu liikluskorraldusvahenditega ja likvideerib purunemise või vajumise kooskõlastatult tee või tänava omanikuga.

JÕELÄHTME VALD

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Jõelähtme Vallavolikogu 27.12.2000 määrus nr 19)

- 3.10. Vee-ettevõtjal on õigus kliendile piirata või katkestada vee andmine ja heitvee vastuvõtt avariiliste ja plaaniliste remonttööde korral, teavitades sellest kliente avariiliste tööde puhul enne tööde alustamist ning enne plaanilisi töid vähemalt viis kalendripäeva ette. Teavitamisest kinnipidamise korral ei vastuta vee-ettevõtja remonttööde puhul klientidele vee andmise või heitvee kanaliseerimise piiramisest või katkestamisest põhjustatud võimalike kahjude eest.
- 3.11. Veekatkestuse korral remonttööde tõttu üle kahekümne nelja tunni korraldab vee-ettevõtja elumajade juurde ajutise veevõtu võimaluse elanike esmasteks vajadusteks.

HARKU VALD

Harku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Harku Vallavolikogu 28.08.2008. a määrus nr 20)

- § 11. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kahjustuse või avarii korral vee andmine ja reovee ning sademetevee ärajuhtimise piiramine, peatamine ja taastamine
- (1) Vääramatu jõu tagajärjel tekkinud veevarustuse või reovee ning sademetevee ärajuhtimise katkemisel teostab kliendi veega varustamist või reovee ning sademetevee ärajuhtimist vee-ettevõtja vastavalt antud valdkonna eest vastutava vallavalitsuse ametiisiku korraldustele.
- (2) Vee-ettevõtja on kohustatud sisestama vallavalitsuse koduleheküljel olevale operatiivinfo andmebaasi ühisveevärgi ja ühiskanalisatsiooni rajatiste ehitamise ning plaaniliste remonttööde aja hiljemalt üks kuu enne ehitustööde algust ja avariiliste remonttööde aja vahetult pärast vee-ettevõttes registreeritud avariiteavet. Plaaniliste remonttööde algusest ning nendega seonduvatest veesulgemistest teavitatakse kliente kirjalikult ja vallavalitsuse poolt määratud massiteabevahendite kaudu vähemalt kolm päeva enne tööde algust. Avariilistest remonttöödest ja sellega seonduvatest veekatkestustest teavitab vee-ettevõtte koheselt pärast avariiteate saamist vallavalitust tel: 6003840 ja e-posti aadressil: harku@harku.ee

(3) Vee-ettevõtjal on õigus piirata või katkestada kliendile vee andmine ja /või reovee ning sademetevee ärajuhtimine avariiliste ja plaaniliste remonttööde korral. Veekatkestuse korral remonttööde tõttu üle kaheteistkümne tunni tagab vee-ettevõtja ajutise veevõtu võimaluse klientide esmasteks vajadusteks. Käesoleva paragrahvi lõikes 2 märgitud teavitustest mittekinnipidamise korral vastutab vee-ettevõtja remonttööde puhul kliendile vee andmise või reovee ning sademetevee kanaliseerimisest või katkestamisest põhjustatud võimalike kahjude eest.

(4) Teemaade või tänavate pinnale ulatuvate ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatiste ning seadmete purunemise või rikkimineku korral tähistab vee-ettevõtja teeldõigu liikluskorraldusvahenditega ja likvideerib avarii kooskõlastatult tee või tänava omanikuga.

VIIMSI VALD

Viimsi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (Viimsi Vallavolikogu 13.03.2001.a määrusega nr 5 ja muudetud 14.05.2002.a määrusega nr 18, 12.09.2006.a; määrusega nr 33 ja 14.11.2006.a ja määrusega nr 39)

§ 25 (3) Vee-ettevõtjal on õigus piirata või peatada klientidele ühisveevärgist vee andmist või reovee juhtimist ühiskanalisatsiooni ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni avariiliste ja plaaniliste remonttööde ajal.

§ 25 (4) Avariiliste tööde puhul teavitab vee-ettevõtja kliente tööde alustamisel massiteabevahendite kaudu. Plaanilistest remonttöödest teatab vee-ettevõtja klientidele kirjalikult vähemalt viis päeva ette ja massiteabevahendite kaudu vähemalt üks päev ette.

§ 25 (5) Veekatkestuse korral remonttööde tõttu üle viie tunni tagab vee-ettevõtja elumajade juurde ajutise veevõtu võimaluse elanike esmasteks

MAARDU LINN

Maardu linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise ja liitmise eeskiri (Maardu Linnavolikogu 21.12.1999 määrus nr 2; muudetud 29.07.2003 määrusega nr 26) 1.3.16 Vääramatute jõu tagajärjel tekkinud veevarustuse ja/või heitvee ärajuhtimise katkemisel teostab kliendi veega varustamist ja/või heitvee ärajuhtimist vee-ettevõtte vastavalt antud valdkonna eest vastutava linnavalitsuse ametiisiku korraldusele.

1.3.17 Vee-ettevõttel on õigus kliendile piirata või katkestada vee andmine ja/või heitvee vastuvõtt avariiliste ja plaaniliste remonttööde korral, teavitades sellest kliente avariiliste tööde puhul tööde alustamisel linnavalitsuse poolt määratud teabevahendite kaudu ning enne plaanilisi töid vähemalt viis kalendripäeva ette kirjalikult. Teavitamisest kinnipidamise korral, ei vastuta vee-ettevõtte remonttööde puhul klientidele vee andmise ja/või heitvee kanaliseerimise piiramisest või katkestamisest põhjustatud võimalike kahjude eest.

1.3.18 Veekatkestuse korral remonttööde tõttu üle kaheksa tunni, tagab vee-ettevõtte elumajade juurde ajutise veevõtu võimaluse elanike esmasteks vajadusteks.

SAKU VALD

Saku Vallavolikogu 9. mai 2002.a määrus nr 16 „Saku valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“

66. VK-ettevõttel on õigus eelnevalt ette teatamata katkestada täielikult või osaliselt vee andmine klientidele või heitvee vastuvõtmine klientidelt:

66.1. Loodusõnnetuste korral

66.2. Energiavarustuse katkemisel

66.3. Veevõrgu või kanalisatsioonirajatiste **avarii korral**

66.4. Vajadusel suurendada vee andmist tulekahju kohtadele.

68. VK-ettevõtte on kohustatud informeerima kliente eelseisvast veekatkestustest vähemalt kaks päeva ette kõikvõimalikul viisil. Juhul, kui katkestus ületab **36 tundi**, peab ettevõtte kindlustama kliendid ajutise veevõtu võimalusega.

5.3. SADEMEVETE KANALISATSIOONI TEENUSED

Sademevete kanalisatsioon – ehitiste, sealhulgas kraavituste ja seadmete süsteem sademevete ärajuhtimiseks ja kanaliseerimiseks. Sademevete kanalisatsiooni käsitletakse ühiskanalisatsioonina;

Ühisvoolne kanalisatsioon – ehitised ja seadmed reovee ning sademevete ühiseks kanaliseerimiseks.

Omavalitsused lähenevad erinevalt küsimusele, kas sademe-, drenaaži- ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitisi ja seadmeid, sh kraave loetakse ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemi kuuluvaks või ei.

Näiteks, **Tallinna ühisveevärgi ja kanalisatsiooni kasutamise eeskirja kohaselt loetakse sademe-, drenaaži- ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitisi ja seadmeid, sealhulgas kraave, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemi kuuluvaiks ning vee-ettevõttel on kohustus neid hooldada.** Kuna AS Tallinna Vesi ja Tallinna linna vahelise teenuslepinguga ei ole täpsustatud sademevee kraavide korrashoiu ja investeerimise tingimusi, siis teostab vee-ettevõtte praegu vaid kraavide avariiremonte.

Kiili valla ühisveevärgi ja kanalisatsiooni kasutamise eeskirja punkti 4.9. kohaselt, aga **ei kuulu** kuivendusdrenaaž, sademevee restkaev koos äravoolutoruga ja muud sarnased heitvee ärajuhtimise rajatised ühiskanalisatsiooni hulka.

Kõikide pealinnaregionide omavalitsuste ühisveevärgi ja kanalisatsiooni kasutamise eeskirjade kohaselt määratakse sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee kogus vee-ettevõtte poolt tehniliste arvestuste alusel või mõõdetakse.

Tehnilised arvutused on analoogsed punktis „5.2.4. Partnerlus AS-ga Tallinna Vesi” toodud sademevee koguse arvutamise valemitega.

Rae valla ühisveevärgi ja kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas on täpsustatud, et statistiliste andmete või mõõtmise puudumisel arvestatakse normiks $0,35 \text{ m}^3 \text{ m}^2$ kohta aastas katuste, kõvakattega tänavate ja väljakute pinnalt, kust toimub sademevee äravool ühiskanalisatsiooni.

5.4. ÜHISTRANSPOORDITEENUSED

5.4.1. Õigusaktid

Ühistranspordiseadus⁴ sätestab maantee-, raudtee-, vee- ja lennuliikluses ühistranspordi korraldamise alused. Ühistransport on seaduse kohaselt tegevusloa alusel korraldatav tasuline sõitjatevedu. Seadus eristab liiniveona avalikku (toimub avaliku teenindamise lepingu alusel) ja kommertsliiniveodu (toimub liiniloa või tellijaga sõlmitud lepingu alusel). Õpilaste vedu

⁴ Ühistranspordiseadus <http://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13203386>

kodu ja õppeasutuse vahel loetakse eriotstarbeliseks liiniveoks ning see võib toimuda nii avaliku teenindamise lepingu kui ka kommertsalustel.

Omavalitsuste ülesandeks on ühistranspordiseaduse alusel mh:

- suunata ja koordineerida ühistranspordi arengut;
- määrata kindlaks ühistranspordi teenindustaseme normid valla- ja linnaliinidel ning tagada nende järgimine koos vedajaga;
- kehtestada valla- või linnaliinide avaliku liiniveo sõidukilomeetri tariifid või sõidupiletihinnad;
- tagada koos vedajaga sõidupiletite müügi korraldus ja korraldada piletikontroll valla- või linnaliinidel.

Sarnased ülesanded on ka maavalitsusel, kuid maakonnaliinide osas.

Maanteeameti ülesandeks on nõustada maa-, linna ja vallavalitsusi bussiliikluse avaliku teenindamise lepingute koostamise, rakendamise ja liinivõrgu kujundamise küsimustes. Kui avalikku liinivedu toetatakse riigieelarvest, siis on maanteeameti funktsiooniks järelevalve korraldamine maakonna-, valla- ja linnaliiniveol sõlmitud avaliku teenindamise lepingute üle.

Seaduse kohaselt võib riigi- või kohaliku omavalitsusüksuse eelarves ette näha ühistranspordi sihtotstarbelise toetuse, mida kasutatakse avaliku liiniveo korraldamiseks, ühissõidukite soetamiseks, ühistranspordi infrastruktuuri objektide rajamiseks või uuendamiseks või ühistranspordiuuringute korraldamiseks. Riigieelarvest toetatakse reisijatevedu riigisisestel rongiliinidel, maakonna bussiliinidel ja riigisisestel kaugliinidel ning ühenduse pidamiseks saartega. Kohaliku omavalitsuse eelarvest toetatakse linna- jm riigisiseseid rongiliine ning valla- ja linnasiseseid busse- ja laevaliine. Piirnevad omavalitsused võivad omavahelisel ja asukohajärgse maavalitsusega kokkuleppel toetada oma eelarvest nende haldusterritooriume ühendavaid maakonnaliine.

Linna- või vallavolikogu peab kehtestama kohalike eelarvest ühistranspordi toetamise korra. Valla- ja linnavalitsus võib kehtestada sõitjate ohutust ja mugavust tagavad nõuded valla- või linnaliiniveol ning taksoveol kasutatavatele bussidele ja sõiduautodele.

Lisaks on teede- ja sideminister kehtestanud 7. juuni 2000 määrusega nr 41 **teenindustaseme soovituslikud normid avalikule kohalike liiniveole**⁵, mis on soovituslikuks aluseks normide kehtestamiseks valla-, linna- ja maakonnaliinidel.

Harju maavanem on 7. oktoobri 2009 korraldusega nr 2087-k kehtestanud **sõitjate ohutust ja mugavust tagavad nõuded maakonnaliiniveol kasutatavatele bussidele**⁶

Teede- ja sideministri 21. juuni 2000. a määrus nr 51 **Ühistranspordi töö- ja teenuste mahu arvutamise meetodika**⁷

Teede- ja sideministri 21. juuni 2000. a määrus nr 52 **Ühistranspordi toetamise ja ühistranspordi toetusraha tagasimaksmise kord**⁸

⁵ Teenindustaseme soovituslikud normid avalikule kohalike liiniveole
<https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=82599>

⁶ Harju maakonna bussiliinide bussidele esitatavad nõuded
<http://www.harjuytk.ee/files/korraldus%20nr%202087-k.pdf>

⁷ Ühistranspordi töö- ja teenuste mahu arvutamise meetodika <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=82901>

Tabel 5. Vaadeldavas regioonis ühistranspordi korraldamist käsitlevad õigusaktid:

KOV	Õigusakt
Harju Maakond	Avaliku liiniveo kõrgeima sõidupiletihinna kehtestamine bussiliikluses Harjumaa ja Tallinna ühtse piletisüsteemi liinidel (11.09.2009 korraldus 1898-k)
Tallinna linn	Linnavolikogu 23.02.2006 määrus nr 10 „Harjumaa ühistranspordi ühtse piletisüsteemi Tallinn-Viimsi projekti sõidupiletite hinnad ja sõidu eest tasumise kord” Linnavolikogu 11.12.2008 määrus nr 41 „Tallinna ühistranspordis sõidu eest tasumise kord ja sõidupiletite hinnad”
Kiili vald	Valla dokumendiregistrist ei õnnestunud õigusakte leida
Rae vald	Valla dokumendiregistrist ei õnnestunud õigusakte leida, kuid vallas on haldusleping (MTÜ Harjumaa Ühistranspordikeskus) - vallasise ühistranspordi korraldamiseks
Saue vald	Valla dokumendiregistrist ei õnnestunud õigusakte leida
Saue linn	Bussiliini 190 ja elektriraudtee sõidusoodustused ⁹
Saku vald	Vallavalitsuse 27.september 2005 määrus nr 11 Saku valla vallaliinidele bussiveoks liiniloo taotlemise, läbivaatamise ja väljastamise kord ¹⁰
Jõelähtme vald	Valla dokumendiregistrist ei õnnestunud õigusakte leida
Harku vald	Valla dokumendiregistrist ei õnnestunud õigusakte leida
Viimsi vald	Vallavalitsuse 22.12.2006 määrus nr 87 „Harjumaa ühistranspordi ühtse piletisüsteemi sõidu eest tasumise kord ja sõiduõiguse hind Viimsi vallas” ¹¹
Maardu linn	Sõidusoodustuste andmise kord Maardu-Tallinn bussiliinidel

5.4.2. Piletisüsteemid

Tallinna linn ja Viimsi vald on 2006. aastal kehtestanud Tallinn ja Viimsi vahelise ühtse piletisüsteemi sõidu eest tasumise korra. Viimsi valla sõidusoodustusega kaetud isikute ring on selles süsteemis Tallinna omast laiem (nt on tasuta sõidu õigus alla 3-aastase lapsega sõitval Viimsi valla elanikul).

Harju maakonna ühistransporti korraldab maakonna omavalitsuste ja Eesti Vabariigi asutatud MTÜ Harjumaa Ühistranspordikeskus. Reisijate vedu toimub Harju maakonnas Ühistranspordikeskuse ja vedaja vahel sõlmitud avaliku teenindamise lepingu alusel, sarnase

⁸ Ühistranspordi toetamise ja ühistranspordi toetusraha tagasimaksmise kord

<https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=82902>

⁹ Bussiliini 190 ja elektriraudtee sõidusoodustused

http://uus.saue.ee/public/files/bussiliinil_nr_190_ja_elektriraudteel_soidusoodustuste_kehtestamine_muudatuste_ga.doc

¹⁰ Saku valla vallaliinidele bussiveoks liiniloo taotlemise, läbivaatamise ja väljastamise kord

http://www.sakuvald.ee/364:12345_16388:1

¹¹ [Vallavalitsuse 22.12.2006 määrus nr 87 „Harjumaa ühistranspordi ühtse piletisüsteemi sõidu eest tasumise kord ja sõiduõiguse hind Viimsi vallas”](#)

http://www.viimsivald.ee/public/_histranspordi_pilet_kord_22.12.06_ja_07.12.07.doc

lepingu on sõlminud Tallinna linn avalike liinide teenindamiseks eraettevõttega. Munitsipaalettevõtete Tallinna linnal lepinguid ei ole. Ühistranspordikeskus on kehtestanud ühtsed piletihinnad maakonna avalikele liinidele ning olemas on ka ühtne kuupilet, mille alusel on õigus sõita nii maakonna- kui ka Tallinna linnaliinidel.

Tabel 6. Kehtivad piletihinnad Harju maakonnas:

Üksikpiletid

<i>Tsoon</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>1</i>	12	22	32	42	52
<i>2</i>	22	12	22	32	42
<i>3</i>	32	22	12	22	32
<i>4</i>	42	32	22	12	22
<i>5</i>	52	42	32	22	12

Kuukaardid

<i>Tsoon</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>1</i>	240	440	640	840	1040
<i>2</i>	440	240	440	640	840
<i>3</i>	640	440	240	440	640
<i>4</i>	840	640	440	240	440
<i>5</i>	1040	840	640	440	240

Tabel 7. Harjumaa ühistranspordi ühtse piletisüsteemi sõidu hind Viimsi vallas

Nimetus	Kehtivus	Maksumus kroonides (ilma kanalitasuta)
2. tsooni üksikpilet (ainult paberkandjal)	60 minutit	10
2. tsooni soodusüksikpilet (ainult paberkandjal)	60 minutit	5
2. tsooni 30 päeva elektrooniline kaart (ID-pilet)	30 päeva	180
2. tsooni 30 päeva elektrooniline sooduskaart (ID-pilet)	30 päeva	65
2. tsooni 90 päeva elektrooniline kaart (ID-pilet)	90 päeva	500
2. tsooni 90 päeva elektrooniline soodusühiskaart (ID-pilet)	90 päeva	180
1. ja 2. tsooni ühisüksikpilet (ainult paberkandjal)	90 minutit	20
1. ja 2. tsooni soodus-ühisüksikpilet (ainult paberkandjal)	90 minutit	10
1. ja 2. tsooni 30 päeva elektrooniline ühiskaart (ID-pilet)	30 päeva	300
1. ja 2. tsooni 30 päeva elektrooniline soodusühiskaart (ID-pilet)	30 päeva	110
1. ja 2. tsooni 90 päeva elektrooniline ühiskaart (ID-pilet)	90 päeva	860
1. ja 2. tsooni 90 päeva elektrooniline soodusühiskaart (ID-pilet)	90 päeva	315

Tabel 8. Sõidupiletite hinnad Tallinna ühtse piletisüsteemi liinidel

Nimetus	Hind (krooni)	
	Eelmüügist	Ühissõidukist
I Talongid ja tunnipiletid		
Sõidutalong	13	20
Ekspresstalong	15	22
Soodustalong	6	12
Lisatalong	6	6 *
Talongiraamat (10 talongi)	90	x
	ID-pilet (mobiiltelefoniga)	Esitajapilet
	<i>elektrooniline</i>	<i>paberkandjal</i>
1 tunni pilet	15	15
2 tunni pilet	20	20
1 tunni piletite raamat (10 piletit)	120	120
1 tunni sooduspilet	8	8
2 tunni sooduspilet	11	11
1 tunni sooduspiletite raamat (10 piletit)	60	60
* lisatalongide müük ühissõidukist ainult ekspressbussis		
II Sõidukaardid		
	ID-pilet	Esitajakaart
	<i>elektrooniline</i>	<i>paberkandjal</i>
Täiskaardid		
90 päeva kaart	625	x
90 päeva ekspresskaartkaart	700	x

30 päeva kaart	275	415
30 päeva ekspresskaart	300	x
10 päeva kaart	125	200
10 päeva ekspresskaart	140	x
3 päeva (72 tunni) kaart	70	100
1 päeva (24 tunni) kaart	40	55
1 päeva (24 tunni) grupikaart	x	100
Õpilaskaardid		
90 päeva kaart	275	x
90 päeva ekspresskaart	300	x
30 päeva kaart	100	x
30 päeva ekspresskaart	120	x
Üliõpilaskaardid		
90 päeva kaart	295	x
90 päeva ekspresskaart	320	x
30 päeva kaart	110	x
30 päeva ekspresskaart	130	x
Sooduskaardid		
90 päeva kaart	295	x
90 päeva ekspresskaart	320	x
30 päeva kaart	110	180
30 päeva ekspresskaart	130	x
Seeniorkaardid		
90 päeva kaart	295	x
90 päeva ekspresskaart	320	x
30 päeva kaart	110	x
30 päeva ekspresskaart	130	x
30 päeva ühiskaardid elektriraudteega		
A tsooni ühiskaart	520	x
AB tsooni ühiskaart	690	x
ABC tsooni ühiskaart	785	x
A tsooni soodusühiskaart	365	x
AB tsooni soodusühiskaart	530	x
ABC tsooni soodusühiskaart	625	x
A tsooni kiirrongi ühiskaart	545	x
AB tsooni kiirrongi ühiskaart	735	x
ABC tsooni kiirrongi ühiskaart	830	x
A tsooni kiirrongi soodusühiskaart	390	x
AB tsooni kiirrongi soodusühiskaart	580	x
ABC tsooni kiirrongi soodusühiskaart	675	x
Harjumaa 1. ja 2. tsooni piletid		

Harjumaa 1. ja 2. tsooni üksikpilet	x	20
Harjumaa 1. ja 2. tsooni soodusüksikpilet	x	10
Harjumaa 1. ja 2. tsooni 30 päeva täiskaart	300	x
Harjumaa 1. ja 2. tsooni 30 päeva sooduskaart	110	x
Harjumaa 1. ja 2. tsooni 90 päeva täiskaart	860	x
Harjumaa 1. ja 2. tsooni 90 päeva sooduskaart	315	x

Tabel 9. Piletihinnad Maardu linna teenindavatel liinidel

	Kuukaart		Sooduskaart	
	30 päeva	15 päeva	30 päeva	15 päeva
Esitaja ühine kaart (283, 286, 187C, 221, 288, 285, 287)	681.-			
Ühine kaart (283, 286, 187C, 221, 288, 285, 287)	544.-	315.-	ei ole	ei ole
Üldkaart (286, 187C, 221, 287)	514.-	285.-	315.-	163.-
187C	351.-	208.-	208.-	112.-
221	432.-	249.-	264.-	137.-
283	432.-	ei ole	ei ole	ei ole
286	442.-	249.-	269.-	137.-
288/285	381.-	249.-	224.-	127.-

Üksikpilet - 19 krooni, liin nr. 283 - 21 krooni, liin nr. 187C - 14 krooni.

Soodus üksikpilet liinidel nr. 288, nr. 285 - 14 krooni.

Marsruuttakso - 26 krooni.

Omavalitsusesisesed avalikud liinid on hetkel olemas lisaks Tallinnale ka Harkus ja Viimsis.

Nagu hinnatabelitest nähtub, on piletihinnad erinevaid süsteeme võrreldes väga erinevad. Nii näiteks maksaks kuukaardiga sõit Tallinna linna piires Harjumaa ühtse piletisüsteemi liinidel 240 krooni, Tallinna linna ühtse piletisüsteemi liinidel aga 275...415 krooni sõltuvalt pileti ja liini liigist. Tallinnast II tsooni maksaks kuukaardiga sõit Harjumaa ühtse piletisüsteemi liinidel 440 krooni, Viimsi suunal 300 krooni ning Maardu suunal 432...681 krooni sõltuvalt kasutatava bussiliini valikust.

Omajagu segadust tekitab ka ühistranspordiseadus, mis ei erista üheselt arusaadaval moel linna- ja vallaliini maakonnaliinist. Seadus võimaldab ka kommertsliinide tööd, mida ei ole omavalitsustel lubatud doteerida (samas doteerib Maardu linn u 11 ja Saue linn u 2 miljoni krooniga aastas kommertsbussiliiklust). Konsultandile jääb hetkel arusaamatuks, miks sarnaselt toimivad bussiliinid lahterdatakse erinevatesse kategooriatesse, mistõttu neid ka rahastatakse ja korraldatakse erinevatel alustel. Nt Tallinna linnast algavad, linnas sageli

peatuvad ning linna piirist kuni 10 km eemal lõpetavate bussiliinide hulka kuuluvad Tallinna linnaliin 34A (Viru Väljak – Muuga Aedlinn), Harju maakonnaliin 111 (Tallinn-Tabasalu) ning kommertsliin 286 (Tallinn-Maardu). Sarnaselt toimivates Tallinna linnaliinides 1A (Viru Väljak – Viimsi haigla) ja 38 (Viru Väljak – Muuga) tuleb linnapiiri ületades osta reisijal 2. tsooni pilet, mida ei pea tegema teistel linnapiiri ületavatel linnaliinidel.

5.4.3. Sõidusoodustused

Sõidusoodustuste andmist reguleerib ühistranspordiseaduse 7. peatükk. Riigisisel avalikul ja kommertsliinil on vedajad kohustatud tasuta vedama koolieelikuid, puudega lapsi, sügava puudega vähemalt 16-aastaseid isikuid ning sügava või raske nägemispuudega isiku saatjat või nägemispuudega isikut saatvat juhtkoera. Nende isikute tasuta vedu vedajale ei kompenseerita. Riigikoolide päevase õppevormi õpilaste sõidukulu kompenseeritakse riigieelarvest. Omavalitsused võivad oma eelarvest kompenseerida munitsipaalkoolide õpilaste sõidukulusid. Avalikel liinidel on seadusega ette nähtud 50 %-line sõidusoodustus represseeritutele ja nendega võrdsustatud isikutele ning õpilastele.

Ühistranspordiseaduse § 29 lg 3 järgi võib kohalik omavalitsus enda eelarve vahendite arvelt ette näha täiendavaid soodustatud isikute kategooriaid. Pealinnaregioonis on sõidusoodustusi kehtestanud Viimsi vald ning Maardu, Saue ja Tallinna linn.

Viimsi vald on tasuta sõidu õiguse andnud vähemalt 65-aastastele isikutele, kolme ja enama lapsega pere lapsele ning alla 3-aastase lapsega sõitjale. Saue linn võimaldab bussiliinil nr 190 tasuta sõita õpilastel õppeperioodil (25. augustist 5. juunini; muul ajal soodussõiduõigus) ning pensionäridel ning represseeritud ja viimastega võrdsustatud isikutel. Maardu linn võimaldab tasuta sõita politseiametnikel ametitunnistuse ettenäitamisel, linna aukodanikel, linnavolikogu liikmetel, endistel alaealistel fašismivangidel ning Tšernobõli AEJ likvideerimisest osavõtnutel ning lisaks neile ka kõikidel Maardu liinidel peale ekspressliinide Maardu linnas elavatel vähemalt 63-aastastel pensionäridel, kolme ja enama perede lastel ning ühel vanemal ja vanemliku hoolitsuseta lastel. Kõige laiemal tasuta sõidu õigust omavate isikute ringi on kehtestanud Tallinn – vähemalt 65-aastased isikud, hoolekandeesituses viibivad või vanemliku hoolitsuseta jäänud lapsed, kolme ja enama lapsega pered, alla 3-aastase lapsega sõitjad, vormiriietuses politseiametnikud, kohaliku omavalitsuse hooldustöötajad tööülesannete täitmisel, represseeritud ja nendega võrdsustatud isikud, reisijaid vedava ettevõtte töötajad, vormiriietuses munitsipaalpolitseinikud, vormiriietuses kaitseväge ajateenijad, raske nägemispuudega isikud ja saatjad ning Tšernobõli AEJ likvideerimisest osavõtnud.

Soodushinnaga sõidu õiguse on Viimsi vald ja Tallinna linn andnud õpilastele ja üliõpilastele, raske või keskmise puudega vähemalt 16-aastasele isikule ning pensionäridele. Saue linn võimaldab soodushinnaga sõita õpilastel ja kuni 35-aastastel üliõpilastel, kelle enda või kelle vanema elukoht on Saue linnas, samuti Saue linna registreeritud kolme- ja enama lapsega vanematel. Maardu on soodushinnaga sõidu õiguse andnud Maardus elavatele õpilastele ja üliõpilastele 1. septembrist 20. juunini, vähemalt 63-aastastele pensionäridele ning kolme ja enama lapsega perede ühele vanemale.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 7 lg 3 kohaselt kehtivad volikogu ja valitsuse õigusaktid vaid antud omavalitsusüksuse haldusterritooriumil. Kuivõrd nimetatud neljast omavalitsusest Maardu ja Saue linnal omavalitsusesisesed bussiliinid puuduvad, siis tekib

konsultandil küsimus, mil moel realiseerivad tasuta või soodushinnaga sõiduõigust omavad isikud enda õigusi sõidul ühest omavalitsusest teise formaaljuriidilisest aspektist lähtuvalt? Kuivõrd soodustatud isikute ringid ja soodustuste iseloom omavalitsuste vahelises võrdluses ei kattu, tuleks see küsimus käesoleva töö raames põhjalikumalt läbi töötada.

5.4.4. Ühendused Tallinnaga

Erinevused on ka sama suurusjärku asulate ühenduskordades Tallinnaga. Tallinnaga toimuvate ühenduskordade arvu tööpäeviti illustreerib tabel 10.

Tabel 10. Suuremate asulate ühenduskordade arv Tallinnaga

Elanike arv		500-1000	1000-1500	1500-3500	üle 4500
Omavalitsus	Asula (elanikke)	Linnaliin / Avalik liin / Kommertsliin / Rong / Kokku			
Jõelähtme vald	Loo (2090)			0/16/12/0/28	
	Kostivere (733)	0/10/1/0/11			
Viimsi vald	Viimsi (2397)			64/0/21/0/85	
	Haabneeme (4746)				0/0/21/0/21
Harku vald	Tabasalu (3294)			0/23/45/0/68	
	Harku (650)	0/20/25/0/45			
	Tiskre (638)	29/0/0/0/29			
	Rannamõisa (640)	0/23/45/0/68			
	V-Jõesuu (665)	0/11/21/0/32			
	Suurupi (734)	0/23/21/0/44			
	Muraste (1355)		0/23/45/0/68		
Saue vald	Alliku (1008)		0/0/0/25/25		
	Laagri (4587)				12/0/24/25/61
	Ääsmäe (661)	0/3/11/0/14			
Saku vald	Kiisa (629)	0/1/17/12/30			
	Saku (4740)				0/4/70/10/84
Kiili vald	Kiili (1337)		0/25/0/0/25		
	Luige (1053)		0/20/16/0/36		
Rae vald	Jüri (3253)			0/17/63/0/80	
	Lagedi (851)	0/11/4/14/29			
	Peetri (1956)			0/3/25/0/28	
	Vaskjala (549)	0/8/33/0/41			
	Vaida (991)	0/18/12/0/30			
Saue linn	Saue (5187)				0/0/20/25/45
Maardu linn	Maardu (16531)				0/0/138/0/138

Kogu Harju maakonnaga seotud sõidugraafikutega on võimalik tutvuda <http://soiduplaan.tallinn.ee/index.php>

Suurem osa ühenduskordadest langeb kommertsliinide arvele (erandina Kiili vald, kus tihedamini liiguvad sõidukid avalikel liinidel). Maardu linnal puudub avalik ühistranspordiühendus Tallinnaga sootuks, Saue linnal on avalik ühendus vaid raudteed pidi. Sarnase elanike arvuga asulaid ühendab Tallinnaga väga erinev ühenduskordade arv (nt u 5000 elanikuga asulaid 21-84 korda, u 1000 elanikuga asulaid 25-68 korda). Tallinnast lääne

suunas (Saue linn ning vald ja Harku ning Saku vald) on ka väiksemate asulatega üsna tihe ühendus. Samas lõuna ja ida (Jõelähtme, Kiili, Maardu, Rae) suunas on ühendused harvemad. Viimsiga peab ühendust Tallinna linnaliin 1A, mistõttu on Tallinnal Viimsiga ühendus Maardu järel kõige tihedam. Käsitletud ei ole sõidukite täituvust, mis on oluline parameeter väikebussiühenduste hindamisel.

5.4.5. Koolibussiteenus

Koolibussid on hetkel käigus järgmistes omavalitsustes - Saue vald (korraldab ise), Rae vald (korraldab HÜTK), Jõelähtme vald (korraldab ise), Kiili vald (korraldab ise) ja Saku vald (korraldab ise).

Teised omavalitsused on korraldanud õpilaste tasuta veo Harjumaa avalike liinidega või omavalitsuse siseste avalike liinidega.

Tallinna koolibussi projekti marsruudid

Viimsi vald– Tallinn

Randvere aedlinn - Balti jaam

Viimsi haigla - Balti jaam

Harku vald– Tallinn

Vääna-Jõesuu - Balti jaam

Tabasalu - Balti jaam

5.5. KERGLIIKLUSTEEDE HOOLDUSE TEENUSED

Jalgtee ja jalgrattatee on tee, mis on ehitatud või kohandatud kas ainult jalakäijate, nii jalakäijate kui ka jalgratturite või ainult jalgratturite liiklemiseks.

5.5.1. Õigusaktid

Teeseadus¹² (RT I 1999, 26, 377) sätestab tee suhtes esitatavad nõuded, tee omaniku ja liikleja õigused ja kohustused ning vastutuse liiklusohutusnõuete rikkumise eest, reguleerib teehoiu, tee kasutuse ja kaitse korraldamist ja rahastamist ning inimeste ja keskkonna kaitset liiklusest tulenevate ohtude eest.

Valla- või linnavalitsus korraldab teehoidu kohalikel teedel ja on kohustatud nendel teedel looma tingimused ohutuks liiklemiseks.

Tee projekteerimise normid ja nõuded¹³ (RTL 2000, 23, 303) sätestab Eesti Vabariigis normid ja nõuded, millele tee peab vastama k.a. kergliiklusteede (Jalgtee ja jalgrattatee) projekteerimiseks.

Teetähistussüsteem ja selle rakendamise kord¹⁴ (RTL, 04.02.2000, 17, 222) sätestab ka kergliikluse teekonnade tähistamise.

Tee seisundinõuded¹⁵ (RTL 2003, 1, 2), millega reguleeritakse tee seisundinõudeid (edaspidi seisundinõuded), mis kehtivad kattega teedele, kruusateedele, sildadele, tunnelitele, viaduktidele ja truupidele.

¹² Teeseadus <http://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13203123>

¹³ Tee projekteerimise normid ja nõuded <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=763437>

¹⁴ Teetähistussüsteem ja selle rakendamise kord <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=81357>

¹⁵ Tee seisundinõuded <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=964952>

Tabel 11. Vaadeldavas regioonis teede hooldust ja rajamist käsitlevad õigusaktid:

KOV	Õigusakt
Tallinna linn	Tallinna linna heakorra eeskiri
	Tallinna linna omandis olevatel teedel ja teemaal asuvatel haljasaladel heakorratööde korraldamine
	Tallinna tänavate jooksva remondi ja linna puhastamise normatiivide kinnitamine
	Tallinna linna omandis olevatel teedel ja teemaal asuvatel haljasaladel heakorratööde korraldamine
Kiili vald	Kiili valla heakorra eeskiri
Rae vald	Rae valla heakorra eeskiri
Saue vald	Saue valla heakorra eeskiri
Saue linn	Saue linna heakorraeeskiri
Saku vald	Saku valla heakorraeeskiri
Jõelähtme vald	Jõelähtme valla avaliku korra, heakorra- ja kaevetööde ning koerte ja kasside pidamise eeskiri
Harku vald	Harku valla heakorra eeskiri
Viimsi vald	Viimsi valla heakorra eeskiri
Maardu linn	Avaliku korra ja heakorra eeskiri

Vastavalt heakorraeeskirjadele on Tallinna linnas ja Saue ja Viimsi vallas keelatud sõiduteedel hooldustööde teostamise käigus paigutada lund ja jääd kõnniteele, v.a. juhul kui jalakäijatele ja jalgratturitele jääb vähemalt 1,1 m käiguruumi. Saue, Viimsi ja Rae vallas ja Maardu ning Saue linnas on keelatud kasutada tuhka või kloriide lume- või libedusevastaseks tõrjeks kõnni- või pargiteel. Jõelähtme vallas tohib libedusetõrjel kasutada liiva, peent killustikku või töödeldud kruusa. Rae vallas nõutakse, et libeduse tõrjeks kasutatava puistematerjali tera läbimõõt on 2–6 mm. Harku vald nõuab puhastusaladel talveperioodil kõnniteede, treppide, bussipeatuste jt. käidavate kohtade lumest ja jääst puhtana hoidmist ning libeduse vältimiseks kõnniteed sel määral liivatamist, et seal liiklemine oleks ohutu.

5.5.2. Kergliiklusvõrgustiku arengudokumendid

Lisaks eelpool nimetatud õigusaktidele on MTÜ Nelja Valla Kogu tellimusel ja AS Regio teostatud strateegia „MTÜ Nelja Valla Kogu kergliiklusteede kavandamise strateegiliste lähtekohtade aruanne“¹⁶, mille eesmärgiks oli välja töötada kergliiklusteede kavandamise strateegilised lähtekohad MTÜ Nelja Valla Kogu koostööpiirkonnas (Harku, Saue, Saku ja Kiili vallad, Saue linn). Aruanne määratleb ära need teelõigud, kuhu on vajalik ehitada kergliiklusteed ja toob välja probleemsemad ristumised põhi- ja tugimaanteedega. Aruande koostamise raames ei otsustatud kergliiklusteede paiknemist maanteedega suhtes (iseseisev, eraldusribaga jms), tee laiust ega katet. Aruanne viitab, et need küsimused lahendatakse hilisema töö käigus. Pealinnaregiooni omavalitsuste avalike teenuste standardid on nende küsimuste lahendamiseks hea instrument.

Teemaplaneering „Tallinna tänavavõrk ja kergliiklusteed 2006” sätestab kergliiklusteede arendamiseks vajalike meetmetena mh kergliiklusteede pideva hooldamise ja sõidukorras hoidmise ka talvel ning jalgrattaliikluse ja ühistranspordi koostöö arendamise.

Samuti on käimas Tallinna linna ja lähimavalitsuste ühine projekt „Harjumaa kergliiklusteede võrgustiku rajamine” maksumusega 170 miljonit krooni, mille raames ehitatakse 44,3 km kergliiklusteid Tallinna linnas (11,4 km) ja ümbritsevates omavalitsustes (32,9 km) ning tellitakse uuringud „Harjumaa kergliiklusteed. 1. etapp. Arengustrateegiad” ja „Harjumaa kergliiklusteed. 2. etapp. Arengu planeerimise alused”.

Teede ja tänavate hooldajad kes lähtuvad oma tegevuses eelkõige **Tee seisundinõuetest**.

Tabel 12. Kohalike teede ja tänavate hooldajad

KOV	Teede ja tänavate hooldajad
Tallinna linn	Tänavapuhastuse Aktsiaselts Aktsiaselts Teho OÜ Jaaksoni Linnahooldus
Kiili vald	?
Rae vald	AS Turgel Grupp ja Destia OY
Saue vald	Hange teostamisel
Saue linn	SAUMER OÜ

¹⁶ MTÜ Nelja Valla Kogu kergliiklusteede kavandamise strateegiliste lähtekohtade ARUANNE
http://www.4kogu.ee/file/statrateegia/aruanne_kergliiklusteed.pdf

Jõelähtme vald	FIE Heigo Pakats OÜ Mirabile OÜ Kapu OÜ Haljava OÜ Parasmäe Baltnec Group OÜ Agrovaru AS Loo Hooldus OÜ FIE Helmut Vain
Harku vald	SMR Teed va Klooga mnt. äärne kergliiklustee, mida hooldab OÜ Linna Haldus
Viimsi vald	Hange hindamisel
Maardu linn	?
Saku vald	?

5.6. PLANEERIMISTEGEVUSE TEENUSED:

5.6.1. Õigusaktid

Planeeringusüsteem Eestis on kahetasandiline ja sisaldab nelja liiki planeeringuid. Riigi tasandil on nendeks üleriigiline planeering ja maakonnaplaneering ning kohaliku omavalitsuse tasandil (linna/valla) üldplaneering ja detailplaneering. Planeeringusüsteem on ülesehitatud hierarhilisena ja interaktiivseks. Hierarhilisus tähendab seda, et liigilt detailsema planeeringu koostamisel tuleb järgida liigilt üldisemas kehtestatud planeeringu sätetest, et tagada ruumilise arengu järjepidevus. Interaktiivsus tähendab seda, et liigilt detailsema planeeringu koostamisel on võimalik suhteliselt lihtsalt muuta liigilt üldisemat kehtestatud planeeringut, et tagada operatiivne reageerimine muutuvatele vajadustele.

Seadus annab üsna suure vabaduse erinevate planeeringuliikide rakendamiseks. Näiteks on mitme valla/linna territooriumi kohta võimalik koostada ühine üldplaneering või selle asemel maakonnaplaneering maakonna osa (hõlmab planeeritavaid valdu) kohta. Võimalik on koostada ka planeering valla/linna territooriumi osade kohta huvitatud kohalike omavalitsuste omavahelisel kokkuleppel. Samuti näiteks on võimalik valida kas koostada linna väiksema osa kohta linna üldplaneering või detailplaneering. Planeeringu liigi valik oleneb paljuski sellest, milliseid sisulisi ja õiguslikke eesmärke planeeringu koostamisega soovitakse saavutada.

Kuigi planeerimisseadus annab valiku ja peaks võimaldama koostada ka ühisplaneeringuid, siis teiste seadustega koostoimes (nt KOKS) muutub see ikkagi iga valla/linna poolt koostatavaks planeeringuks, sest nii algatamine kui ka kehtestamine saab toimuda ainult konkreetse valla/linna territooriumil konkreetse valla/linna volikogu poolt. KOKS ja sellest tulenevalt valdade/linnade põhimäärused sätetavad, et üldplaneeringute algatamine, kehtestamine ja tühistamine/muutmine aga ka üldplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku

väljapaneku väljakuulutamise on volikogu ainupädevus, mis tähendab seda, et neid tegevusi ei saa delegeerida. See omakorda tähendab seda, et niinimetatud ühisplaneering muutub lihtsalt tihedas koostöös toimuvaks planeeringute kogumiks, seetõttu on sellise ühisplaneeringu soovi olemasolul mõnikord otstarbekam algatada maakonnaplaneering/maakonna osa planeering, kui maavanem sellega nõustub.

Piiriülese mõjuga detailplaneeringute kooskõlastamist naaberomavalitsustega seadus ette ei näe. Selle tõstatatud probleemi lahendamise võimaluseks on omavalitsuste vaheline kokkulepe. Teadaolevalt on omavalitsuste piirilähedaste detailplaneeringute menetlemise kokkuleppe sõlminud 2007.a Tartu linn ja linna ümbritsevad vallad. Selline kokkulepe oleks otstarbekas sõlmida ka Tallinna, Maardu, Saue linna ning Harku, Jõelähtme, Kiili, Rae, Saku, Saue ja Viimsi valdade vahel, kus leitakse konsensus küsimuses, kui kaugel valla/linna piirist tuleb detailplaneeringute menetlemisel kaasata ka naaberomavalitsusi ja milliste planeeringute puhul küsitakse seisukohti naaberomavalitsuselt.

Planeeringute menetlemine on kõikides omavalitsustes täpsustatud ehitusmäärusega, mis on erineva vanusega ja reeglina vajavad uuendamist, sest ei vasta muutunud seadustele (tabel 13). Ehitusmäärused täpsustavad valla/linna volikogu ja valla/linna valitsuse pädevusi. Selle põhjal, kuidas on jagatud pädevus detailplaneeringute kehtestamisel, saab omavalitsused jagada kahte rühma. Esimeses rühmas (Rae, Saku, Saue ja Viimsi) on lihtsamate detailplaneeringute kehtestamine delegeeritud vallavalitsuse pädevusse. Teises rühmas, ülejäänud omavalitsused (välja arvatud Saue linn, kelle ehitusmäärust ei ole kättesaadav), on kõikide planeeringute kehtestamine ainult volikogu pädevuses. Planeeringute algatamine on rohkem delegeeritud. Reeglina on lihtsamate detailplaneeringute algatamine jäetud valla/linnavalitsuse pädevusse. Planeeringute korraldamine (koostamine, kooskõlastamine, avalikustamine) ehitusmäärustes tavaliselt refereerib planeerimisseaduse sätteid. Kui sõlmitakse eelpool toodud kokkulepe siis oleks otstarbekas ka täiendada ehitusmääruseid sõlmitud kokkuleppe alusel.

Tabel 13. Kohalike omavalitsuste ehitusmäärused

KOV	Ehitusmääruse vanus	Avaldatud Riigi Teatajas (KO)
Tallinn	2003/viimati muudetud 2009	KO 2001, 77, 1355; 2005, 170, 1733
Kiili vald	2004/muudetud 2008	KO 2005, 129, 1302
Rae vald	2004/muudetud 2009	KO 2009, 41, 577
Saku vald	2009	pole kättesaadav
Saue vald	2006	KO 2006, 148, 1699
Saue linn	2003/pole kättesaadav	pole kättesaadav
Jõelähtme vald	2003	KO 2003, 104, 1933; 2009, 156, 2083
Harku vald	2007	KO 2007, 150, 1762
Viimsi vald	2008	KO 2005, 141, 1437, 2008, 146, 2066
Maardu	2006	KO 2006, 136, 1577

5.6.2. Planeeringuteenused

Üheks oluliseks avalikuks teenuseks on planeerimisega seotud dokumentide kättesaadavus.

Vastavalt seadusele peavad üldist tähtsust omavad kohaliku omavalitsuse õigusaktid olema avalikustatud ka elektroonilises *Riigi Teatajas* (KO). Enamus avaldatud ehitusmääruseid,

erinevalt kodulehtedel leiduvatest, on vananenud ja kaasajastamata. Parandamist vajab ka ehitusmääruste kättesaadavus valla/linna kodulehtedel, sest neid on raske leida.

Kõikidel omavalitsustel on kodulehel (tavaliselt märksõna *blanketid* all) kättesaadavad detailplaneeringu algatamise taotlused. Need on kas ühe või kahele lehele paigutatud ankeedi tüüpi blanketid, mida saab välja trükkida ja täita. Suurtes piirides on sarnased nelja omavalitsuse taotluste blanketid (Tallinn ja Maardu linn, Kiili ja Saku vald), ülejäänud on kõik erisugused nii kujunduselt kui ka andmete väljade poolest. Otstarbekas oleks ühtlustada taotluste vormid ning võimaldada ka nende elektroonilist täitmist.

Peale Tallinna linna ei selgu teiste omavalitsuste kodulehtedelt, kuidas esitatud taotlusi edasi menetletakse, kes vastutab, kelle poole pöörduda selgituste saamiseks jt.

Kahe omavalitsuse (Tallinna linn (2005) ja Kiili vald (2008)) kodulehel on kättesaadavad detailplaneeringu vormistamise nõuded. Tänapäevaks on vormistamise nõuete ühtlustamise vajadus küsitav, sest vastavalt muutunud planeerimisseadusele kehtestab planeeringute vormistamise nõuded regionaalminister. Otstarbekas oleks teha ettepanekud regionaalministrile, et kehtestatavates nõuetes võetaks arvesse juba praktikas töötavaid nõudeid.

Mõistlik oleks ühtlustada planeeringuga seotud dokumentide vorme ja kättesaadavust valla/linna kodulehtedelt.

6. KONSULTANDI EDASINE TEGEVUS

Pärast vahearuaande heakskiitmist Projekti nõukogu poolt asub Konsultant lähteülesande alusel koostama avalike teenuste vormikohaseid standardeid vastavalt alljärgnevale ajakavale:

Detsember 2009 – veebruar 2010 standardite koostamine koostöös omavalitsuste valdkonnajuhtide ja spetsialistidega (sh osakonnajuhatajad, teenust osutavate ettevõtete juhid jt). Vastavad kontaktisikud on omavalitsused Konsultandile esitanud intervjuude käigus või järgselt;

Veebruar 2010 – märts 2010 standardite koostamine ja kooskõlastamine omavalitsusjuhtidega nõ poliitilisel tasandil. Palume omavalitsustel anda Konsultandile võimalusel k.a. detsembriks teada, kes on valla või linna poliitilisest juhtkonnast vajalik kõneisik, kellel on pädevus väljendada omavalitsuse seisukohti;

Aprill 2010 – standardite avalikustamise koosolekud omavalitsustes ning töö vormistamine.

Standardite koostamisel soovime koostöös omavalitsuste valdkonnajuhtide ja spetsialistidega töörühma vormis läbi töötada iga teemavaldkonna spetsiifilised küsimused (sh määratleda nende olemuse ning töötada välja ühe või mitu lahendusvarianti). Seejärel soovime omavalitsuste juhtkonna esindajail valida esitatud alternatiividest üheskoos välja sobivaim või sobivaimad, mis edastatakse finantsanalüütikutele tasuvusarvutuste koostamiseks.

Lisaks käesolevale lähteülesandele ning planeeritavatele ühisaruteludele omavalitsuste esindajatega kavandame standardite koostamisel sisendina kasutada ka OÜ Geomedia kogutavat rahvusvahelist kogemust Helsingi, Oslo ja Kopenhaageni piirkonnast.

7. KOKKUVÕTTEKS

Üldises plaanis on pealinnaregiooni omavalitsuste olukord ja tegevuspraktika vaadeldavate teemavaldkondade korraldamisel küllaltki erinev. Ühelt poolt tingib seda objektiiivne külg tulenevalt omavalitsuste erinevast suurusest, geograafilisest paiknemisest, rahvastikustruktuurist jms. Teiselt poolt on erinevuste taga ka erinevad arusaamad, ajalooline pärand ning erineval tasemel kättesaadav oskusteave.

Jäätmekäitluse valdkonnas on kõik omavalitsused üle läinud korraldatud jäätmeveo süsteemile, kuid jäätmeveo korraldamise tingimused erinevad detailides (nt liigiti kogutavate jäätmete nomenklatuur, korraldatud jäätmeveost vabastamise tingimused jms). Jäätmekäitluse kvaliteedi ühtlustamiseks ja tõstmiseks on oluline ühtsete tingimuste kokku leppimine korraldatud jäätmeveo konkursside korraldamiseks.

Veevarustuse ja kanalisatsiooni valdkonnas on kõikidel omavalitsustel kehtestatud ühisveevärgi ja kanalisatsiooni kasutamise ja liitumise eeskirjad. Erinevalt on reguleeritud abonenttasud ja arvestuse alused. Kõiki omavalitsusi teenindab vähem või rohkem AS Tallinna Vesi. Siinkohal on oluline ühtlustada omavalitsuste positsiooni AS Tallinna Veega teenuselepingu tingimustes kokku leppimiseks. Väga põgusalt on lepingutes jm regulatsioonides käsitletud veevariide likvideerimist.

Nii jäätmekäitluse kui ka veemajanduses teenuse osutajaga sõlmitud teenuselepingud on oma olemuselt halduslepingud, mis peavad olema avaldatud omavalitsuse veebilehel.

Sademevete kanalisatsiooni puhul arvavad mõned omavalitsused süsteemi osaks ka drenaaži- jm pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitised ja seadmed ning mõned omavalitsused seda nii ei arva.

Ühistranspordi korralduses kohalikke regulatsioone valdavalt ei ole. Omavalitsustevahelist ühistranspordiliiklust korraldab valdavalt Harjumaa Ühistranspordikeskus. Kuivõrd omavalitsustel on sõnaõigus teenuse kvaliteedi määramisel, siis on siinkohal oluline omavalitsuste platvormi täpsustamine, millise kvaliteediga ühistransporti soovitakse regioonis näha. Täpsustamist vajavad ka piiriüleste Tallinna linnaliinide finantseerimise aluspõhimõtted ning sõidupiletite jm. –dokumentide riskasutuse põhimõtted erineva kategooria ühissõidukites (linnaliinid, maakonnaliinid, kommertsliinid, rongid).

Kergliikluste osas keskendume teede hooldamise standardiseerimisele. Olemasolevad heakorraeeskirjad käsitlevad seda temaatikat küllaltki vähesel määral. Teede planeerimise aspektid on lahendatud või lahendamisel muude projektide raames.

Planeeringute osas on seni läbi töötamata, kuidas kaasata naaberomavalitsuste piiriülese mõjuga planeeringu menetlemisse. Ühtlustamist vajab ka planeeringute vormistamine ning tingimärgisüsteem.

Standardite koostamise lähteülesande koostamise käigus on ilmnunud hulk lahendust ootavaid probleeme, millest osale oleme eelnenus ka viidanud. Probleemidele lahenduste leidmiseks peavad otsused langetama omavalitsused ise, Konsultandi rolliks saab olla vaid erinevate võimaluste väljapakumine koos nende eelduste ja järelmite kirjeldamise-analüüsimisega. Valdkonnaspetsiifilised teemad vajavad eelduste kohaselt ka poliitilist

seisukohavõttu. Selleks soovime omavalitsustel detsembri alguseks esitada või üle kinnitada varasemalt esitatud valdkonnaspetsialistid, kes valdavad tehnilist informatsiooni ja oskusteavet kui ka poliitilised kõneisikud, kelle arvamus väljendab omavalitsuse arenguhuvidel põhinevaid seisukohti.

Lisaks valdkonnaspetsiifilistele küsimustele on standardite koostamise lähtealusena (arvestades omavalitsuste soovi saada ühtse standardi realiseerimise läbi eelkõige ressursisäästu) äärmiselt oluline teada, kas standard peab andma ressursisäästu kõikidele pealinnaregiooni omavalitsustele või valdavale osale neist?

LISA 1

Omavalitsuste esindajate intervjuude protokollid

Harku vald

Vestlus vallamajas 16. septembril 2009, kella 13.00-14.20

Osalejad Kaupo Rätsepp, Vello Viiburg, Mait Kornet, Sulev Roos, Erik Sandla

Ühistransport

Teenindusstandard ja teenuse maht tuleb teineteisest eristada. Nõuded busside tehnilisele seisundile on olemas Harju ÜTKs. Valda läbib 4 tüüpi bussiliine: avalikud maakonnaliinid (sh vallasisesed liinid), kommertsbussiliinid, Tallinna linnaliinid 4 ja 27, koolibussid Tallinnasse ja tagasi. Raudteepeatas Valingul. Põhilised keskused on vallas Tabasalu, Harku ja Väana, käiakse ka Keilas ja Tallinnas.

Vallakeskusesse igalt poolt vallast otsebussiühendust ei ole. Seda võiks analüüsida, kas see puudus vajab parandamist. Lähemalt tuleks analüüsida kokkuveosüsteemi rakendamist.

Standardiseerida tuleb:

- piletihindade tsoneerimine;
- linna- ja maakonnaliinide ühtne piletisüsteem ja –struktuur;
- tehnilised nõuded bussidele;
- minimaalne veomaht sõltuvalt asula suuruselt.

Kommertsliinide eeliseks on nende peatumine Tallinna kesklinnas. Kommertsliinide osakaal on vallas praegu liiga suur.

Jäätmekäitlus

On vaja teha ühtsed jäätmeveokonkursid kogu piirkonna peale. Vaid üks vedaja piirkonnas on suur oht, kuna paneb aluse monopolismi põlistamisele.

Standardiseerida tuleb konkursi- ja teenuse osutamise tingimusi, tingimused vedajale, konteineritele, vabastamise tingimused. Oleks vaja rajada piirkondlik tsentraalne jäätmekeskus, mis oleks kogu piirkonna jäätmekäitluse korraldamise organisaatoriks. Kas on vajalik jäätmete kaalumise?

Vaja on mõelda ka perspektiivsele olukorrale, mil prügi võib muutuda ostetavaks kaubaks. Selleks tuleb valmistuda ning leppida omavalitsuste vahel kokku hinnakujunduse mehhanismis.

Valla kontaktisik on Kerttu Ellermaa (tel. 5253450; kerttu.ellermaa@harku.ee)

Veevarustus ja kanalisatsioon

Standardiseerida tuleks hinnakujundusmehhanism, teenuse kvaliteet (Tallinna Veel on see olemas), projektide realiseerimise protsess (sh liitumine ja kasutamine).

Vee-ettevõtted on AS Tallinna Vesi ja OÜ Strantum (Maido Valing, 5020887).

Tallinna Vesi on koostanud ka omavalitsustevahelise koostöö halduslepingu põhi olemas.

Sademeveed

Omavalitsuse ja vee-ettevõtja vahelise regulatsiooni standardiseerimine. Samuti sademevee maksustamise hinnaarvestuse alused.

Kergliiklusteed

Naabervaldade teotste ühendamine ja vastavate kooskõlastusprotsesside standardiseerimine. Vaja oleks tagada, et kergliiklusteed moodustaksid piirkonnas terviku. Teehoolduse standard. Käimas kergliiklustee projekt, juhib Pear Tang.

Planeeringud

Seadusega on olulises osas regulatsioonid paika pandud. Vaja on standardiseerida arendajatega sõlmitavad lepingud, ühtlustada tingimused. Ühtlustada tuleks omavalitsusele antud suvaotsuste tegemise alused. Võiks standardiseerida planeeringute vormistamise nõudeid (sh komplekteerimine) ning juhtumeid, millal saab detailplaneeringut alata üldplaneeringu muutmiseks.

Haja- ja tiheasustuse määramine on keeruline, kuid mõeldav sellele võiks. Standardiseerida võiks ka puhke- ja elamumaa omavahelise suhte.

Kontaktid vallas Sulev Roos (abivallavanem) ja Urmas Rosina (osakonnajuhataja).

Täiendavalt oli arutlusel koolivõrk. Koolivõrgu analüüsimine ja standardiseerimine oleks vajalik. Lasteaiakohtadest on suur puudus.

Jõelähtme vald

Vestlus vallamajas 7. oktoobril 2009, kella 11.00-11.40

Osaleja Toomas Kümmel

Ühistransport

Ühistransporti korraldab Harju ÜTK, valdadel sõnaõigust liinide kavandamisel ei ole. Valla põhja- ja lõunaosa ühenduse takistuseks on Tallinn-Narva maantee. Valla igast otsast peaks olema tagatud ühistransport vallakeskusesse. Sarnastel asulatüüpidel peab olema tagatud sarnane liiniühendus. Uurida kokkuveosüsteemi otstarbekust. Standard peaks kehtestama varaseimad ja hiliseimad sõiduajad. Selgitada tuleb liinide rahastamise skeem. Tuleks mõelda võimalusele Tallina liinide pikendamisele piiritagustesse asulatesse ja täpsustada nende finantseerimise alused.

Jäätmekäitlus

Konkursitingimuste ühtlustamine, veopiirkondade korrigeerimine, jäätmehoolduseeskirjade kvaliteedi ühtlustamine, jäätmejaamade riskasutuse rahastamine, vabastamise aluste ühtlustamine. Suvilapiirkondadele omaette lähenemine.

Kontakt abivallavanem Priit Põldmäe, 5129380.

Veevarustus ja kanalisatsioon

Valla vee-ettevõtjaks on AS Loo Vesi. Standard võiks anda ühtsed alused hindade arvestamiseks, valla ja vee-ettevõtja omandisuhete korrastamiseks (kellele peaks torustik kuuluma, kuidas amortisatsiooni arvestatakse jms). Töötada standard avariide likvideerimiseks ja klienditeeninduseks. Reoveepuhastid on olemas Neemel ja Kostiveres, Tallinna ümbruse kanalisatsioon suubub Paljassaarde.

Kontakt abivallavanem Priit Põldmäe, 5129380.

Sademeveed

Lahkvoolset kanalisatsiooni ei ole. Hinnaarvestuse alused tuleks ühtlustada ja kokku leppida.

Kontakt abivallavanem Priit Põldmäe, 5129380.

Kergliiklusteed

Praegu kergliiklusteid ei ole. Tallinnast radiaalselt väljuvad teed tuleks projekteerida ja kavandada ühiselt. Teed tuleb kategoriseerida. Ühtlustada teede hoolduse põhimõtted. Standardiseerida piiriületavate teede algatamise, kavandamise ja ehitamise korraldamise protseduurid. Teede märgistus ja tee-elementid.

Planeeringud

Tihe- ja hajaasustuse määratlemine. Valla ja arendajate positsioonide määratlemine. Rohevõrgustiku ja kaitsealade ideoloogia ühtlustamine (nt Pirita jõgi on ühes vallas miljöövääruslik ala ja teises vallas maastikukaitseala).

Kiili vald

Vestlus vallavanema Vambo Kaalu ja arendusnõuniku Jaanus Tärnoviga, 23. septembril kell 10.00-11.30

Ühistransport

Soodustuste teema, keda ja millistel põhimõtetel toetatakse. Soodustused ei tohiks mõjuda administratiivse sekkumisena avalike liinide kasutatavuse vähendamiseks (st soodusgrupid peaksid kasutama avalikke liine).

Busside liikumissagedus – avalikud ja kommertsliinid tuleb hoida analüüsis teineteisest lahus. Tuleb saada toimima ühtne ühistranspordisüsteem, läbi töötada ühtne piletisüsteem ja tsoneering. Liinide sagedus sõltuvalt kellaajast, hilisem ühenduse toimumise aeg.

Võrrelda ja kalkuleerida kokkuveo jm süsteeme.

Erineva iseloomuga liine tuleks kategoriseerida (mis kante kuidas teenindada (linnapiiritagused, vallakeskused, maa-asulad, külad)

Piireületavate liinide rahastamispõhimõtted, kus peaksid olema maakonnaliinide peatused Tallinnas. Linnapiiril ümberistumise süsteemi loomine pole linnalähiliinide puhul mõistlik. Maakonna avalikud liinid peaksid olema kasutatavad Tallinna piires ka Tallinna kuukaardiga, siis võiks Tallinn ka oma liine selles osas üle vaadata ja saada kokkuhoidu. Teisalt võimaldaks see teha vastastikust tasaarveldust. Lihtsamalt öeldes liinivõrku ka selles osas optimeerida. Näiteks liin 57, mis läheb Viljandi maanteelt Kalevini ei ole sagedasem, kui 116 ja topelt sõita ei oleks vaja.

Kontakt Vambo Kaal.

Jäätmeäitlus

Vabastamise alused ja põhimõtted, ühised jäätmejaamad ja nende ülalpidamise arveldamispõhimõtted, kogumisringid, jäätmete sorteerimise liigid. Omavalitsused peavad ühtselt kokku leppima, kuhu prügivood suunata lõppladestamiseks.

Kontaktid: Benno Johansson (5105161), Siiri Treimann (55645745)

Veevarustus ja kanalisatsioon

Hinnakujundus, omavalitsuse ja vee-ettevõtte omavahelised suhted. Tallinna Veega sõlmitavate halduslepingute põhimõtete ühtlustamine. Luige ja Kiili on kanaliseeritud Tallinnasse.

Kiili veevarustus rajaneb kohalikel puurkaevudel, kuid tuleks Tallinna võrguga ühendatud veevarustus, et kiire vajaduse (nt kohalikud avariid, tulekahjud) korral saaks alternatiivse veevarustuse tagada.

Ühtlustada tuleks teeninduse korraldus, liitumistasud ja korraldus, avariiteenistus.

Kontaktid: OÜ Kiili KVH, Kiili Varahalduse SA (Aare Ets)

abivallavanem Andres Õunap, 5175574

Sademeveed

Ettepanekud puuduvad

Kergliiklusteed

Planeerimisprotsess, ehituse ühishanked. Kergliiklusteede ühtne võrgustik peaks ühendama ka valdade keskuseid omavahel, mitte ainult Tallinnaga. Et teed ei lõpeks omavalitsuse piiril. Teehoolduse standard ei ole tähtis.

Planeeringud

Kuidas algatada, koostada ja menetleda ühtseid planeeringuid (sh transpordivõrgustik, Tallinna ümbersõiduteede asukohad, kalmistud, rohealad, haridus, vanadekodud jms)? Piiriäärsete alade planeeringute omavaheline sidustamine. Põhimõtete ühtlustamine suhtlemisel arendajatega. Ehitusmääruste ühtlustamine ei ole aktuaalne.

Kontaktid: Andres Õunap (5175574), Mart Liho (5276952)

Täiendavalt tuleks analüüsida haridusasutuste võrku, sh üld- ja huviharidus. Sellega seonduvalt ka rahvastikuregistri teemat ja sisse- ja väljakirjutuste statistikat. Peamiselt lastega perede seas on suur elukohta aadresside muutmise sõltuvalt sellest, kus soovitakse saada lasteaia kohta (valdades elavaid lapsi Tallinna lasteaedadesse ei võeta). Tuleks analüüsida, milline on erinevate elanikekategoriate puhul nendelt laekuvate maksutulude ja nende hüvanguks tehtavate valla kulutuste suhe.

Lisateemaks pealinnaregiooni regionaalpoliitika, sh KOV kohustuste ja eelarvete rahavoogude seosed ja muutused ajas.

Maardu linn

Vestlus linnavalitsuses 7. oktoobril 2009 kella 9.00 – 10.20

Osalejad Georgi Böstrov, Leo Repponen ja Endel Ruht

Ühistransport

Linn doteerib bussiühendust 10-11 miljoni krooniga (kokku 5 bussi- ja 3 väikebussiliini). Tallinna 34. liini ei rahasta. Bussiliinid on väljaspool maakonnasüsteemi. Kuid peaks olema ühtne korraldus ja ka piletisüsteem. Oluline on busside puhtuse tagamine ja normaalne ühendus Tallinnaga.

Jäätmekäitlus

Jäätmekäitleja on AS Adelan. Ühtlustada tuleks konkursitingimused (Maardu näide võiks olla aluseks).

Kontakt: Elviira Piiskoppel (linnamajandusamet, 6060748) ja Ants Tsugart (6060750).

Veevarustus ja kanalisatsioon

Vee-ettevõtjaks on AS Tallinna Vesi. Käimas on 391 miljoniline veemajandusprojekt, millega rekonstrueeritakse ka ühendusi Tallinna linna süsteemidega. Reoveepuhasti on Paljassaare. Muuga sadama puhasti kuulub Viimsi vallale, kuid vald seda ei kasuta (investeeringuvajadus sinna on 80 milj. krooni).

Sademeveed

Sademevete juhtimist kavandatakse Tallinnasse (seda tuleks täpsustada).

Kergliiklusteed

Käimas on 10 valla ühisprojekt Maardu juhtimisel (Pear Tang, 5103023). Ühtlustada tuleb tee hoolduse alused.

Planeeringud

Arendajatega linnas probleeme ei ole.

Oluline teema on koolivõrk. Üle 300 õpilase käib Tallinnas koolis.

Rae vald

Vestlus vallavanema Raivo Uukkiviga 23. septembril 2009 kell 14.00-14.50

Ühistransport

Bussiühendus tiheasustusaladele (sh uusasulatesse) tuleb tagada. Arutelu all on olnud omavalitsuste ühise bussiettevõtte moodustamine.

Standardiseerida tehnilised nõuded bussidele, liiklussagedus. Õpilasliine tuleks korraldada läbi Harju ÜTK. Võimalus on rakendada parasjagu tööst vabu õpilasbusse etteveo bussidena. Juurdeveosüsteem tuleks läbi analüüsida. Samuti soodustuste temaatika.

Piiriületavate linnaliinide arveldused. Valla kõik piirkonnad võiksid keskusega bussiühenduses olla.

Harju ÜTK teeb regulaarselt järelevalvet.

Kontakt Raivo Uukkivi.

Jäätmekäitlus

Jäätmejaamad, ümberlaadimisjaamad, ühised veopiirkonnad. Mõelda võiks vabastamise aluste ühtlustamise peale.

Kontakt Birgit Parmas 53406603

Veevarustus ja kanalisatsioon

Teeninduse nõuded, tõenäoliselt on etaloniks AS Tallinna Vesi vastavad regulatsioonid. Liitumiste põhimõtted ja korraldus, halduslepingute standardiseerimised. Omavalitsuse ja vee-ettevõtja kohustuste, vastutuse piiritlemine.

Kontakt AS Elveso, Toomas Heinaru (5091519)

Sademeveed

Arendusalade eelvoolud. Vee-ettevõtja ja omavalitsuse vastutusala. Arvestuste alused.

Kergliiklusteed

Teeotste kokkuviiimine omavalitsuste piiridel, piiriületavate teede kavandamise, planeerimise, rajamise protseduurid, suhted maanteeametiga. Võiks kaaluda tee-elementide paigaldamise põhimõtteid.

Kontakt: Ain Puna (projekteerimine), Hillar Allmäe (OÜ Vaheko, hooldamine)

Planeeringud

Piiriäärsete alade detailplaneeringute koordineerimine. Arendajatega suhtlemise ühtlustamine, ehitusmääruste ühtlustamine, tihe- ja hajaasustuse määratlemine. Planeeringute vormistamine ja menetlusprotseduurid.

Kontakt Stina Seemel.

Saku vald

Vestlus vallamajas 8. detsembril 2009, kella 14.00-15.00

Osaleja Arvo Pärniste

Ühistransport

Põhiline ühendus Tallinnaga on tagatud marsruuttaksodega (intervall 15 minutit). Hommikuti ja õhtuti ka suured bussid, mõni neist avalik. Vald doteerib Tallinn-Kiisa-Tagadi liini. Probleemne bussiliiklus on Kiisa-Kurtna-Tagadi piirkonnas. Vallas on kante, kust ei saa otseühendusega Sakku, seda probleemi peaks lahendama. Koolibusside asemel on käigus vallasisesed avalikud liinid. Rongide sõiduplaan ei ole kõige õnnestunud, kuna hommikused rongid saabuavad Tallinnasse kümnekond minutit peale täistundi, kuid vaja on, et nad saabuksid paarkümmend minutit enne täistundi. Saku jaamas kõik rongid ei peatu, küll aga Kiisal, kus on paralleelraudteed.

Kontakt majandusjuht Virko Kolks.

Jäätmeäitlus

Võiks võtta eesmärgiks piirkonnas ühtsete hangete korraldamise. Saku alevikus on olemas jäätmeäitlus (konteineritega varustatud jäätmete liigiti kogumise koht). Varasemalt on arutatud Saku valda ümberlaadimisjaama rajamist. Korraldatud jäätmeveo konkursi tulemused on vaidlustatud kohtus.

Kontakt keskkonnainspektor Anastassia Turlova.

Veevarustus ja kanalisatsioon

Saku aleviku heitvesi suunatakse Tallinnasse. Veevarustus on autonoomne. Valla suurim vee-ettevõte on AS Saku Maja. Ühtlustatud võiks olla torude omandiküsimus, kasulik on luua ühine platvorm suhtlemiseks AS Tallinna Veega. Vajalik on standardiseerida avariidele reageerimise ja likvideerimise teema. Käimas on veemajanduse rekonstrueerimise projekt. Kontakt AS Saku Maja juhataja Aare Sõer, tel.. 5063084 ja abivallavanem Toivo Alasoo.

Sademeveed

Lahkvoolset kanalisatsiooni ei ole. Ehitatakse Saku alevikus veemajandusprojekti käigus. Vaja selgitada sademevee käitlemise hinna arvestuse alused. Sademevee kommunikatsioonide haldamise ja majandamise rahastamise põhimõtted ja alused. Kontakt AS Saku Maja juhataja Aare Sõer, tel.. 5063084 ja abivallavanem Toivo Alasoo.

Kergliiklusteed

Oluline on omavalitsustevahelise koostöö korraldamine. Teede hooldamise standard peaks kehtima esmalt piireületavate teede osas. Läbi töötada teevalgustuse rajamise põhimõtted. Suvine puhastamine muruniitest, lehtedest. Kontakt abivallavanem Toivo Alasoo.

Planeeringud

Planeeringute vormistamine on vajalik lahendada. See standard peab olema võimalikult täpne (sh planeeringu kausta komplekteeritus, vormistus, eksemplaarsus). Standardiseerida aktsepteeritavate geoaluste vanus. Oluline teema on omavalitsuse suhted arendajatega. Kontakt planeerimis- ja ehitustalituse juht Maire Laur.

Saue linn

Vestlus linnapea Orm Valtsoniga 21. septembril 2009 kella 13.10-13.55.

Ühistransport

Et busside ajad klapiksid omavahel ümberistumistel. Standardiseerimisobjektiks oleks busside sõidusagedus, ühtne piletisüsteem, hind, nõuded tehnilisele seisukorrale, marsruudid (liinivõrk). Standard peaks olema aluseks hangetele ja finantseerimisele. Taksovedu võiks olla ka analüüsiteema.

Saue linna jaoks on ühenduses Tallinnaga prioriteediks rong. Praegust Saue-Tallinna liini doteerib linn sotsiaalse hüve meetmena (iga aasta eelarvest eraldatakse 2,4 milj. krooni pensionäride ja kooliõpilaste tasuta sõidu kompenseerimiseks).

Kontakt abilinnapea Rafael Amos.

Jäätmekäitlus

Hankenormide ühtlustamine, jäätmejaamade kasutustingimuste ühtlustamine. Kontakt Vello Toomik.

Veevarustus ja kanalisatsioon

Kogu Tallinna ümbruse piirkonna heitvesi tuleks juhtida Tallinna reoveepuhastisse, nii saab Tallinna ümbruse piirkonna veekogude veekvaliteeti parandada. Saue torude omanik on Tallinna Vesi ning lepingu kohaselt on Saue ja Tallinnas samasugused tariifid. Standardiseerimisobjektiks avariide likvideerimine, klienditeenindus, võrkude haldus.

Kontakt abilinnapea Mati Uuesoo.

Sademeveed

Maksustamise alused (mõõtmised, hinnaarvestus). Sademevee puhastamise vastutus, poolte kohustused-õigused. Kontakt abilinnapea Mati Uuesoo.

Kergliiklusteed

Et KOV piire ületavad teed oleksid ühtemoodi hooldatud. Piiriületavate teede kavandamine on vastavate halduslepingutega piisavalt reguleeritud. Oluline oleks töötada välja normid, kuhu ja kuidas paigutada pingid ning üldised ehituslikud normid.

Planeeringud

Üldplaneeringute omavaheline seostamine Tallinna üldplaneeringuga. Kuidas korraldada suhteid riigiga, nt üldplaneeringutes sätestamata maanteede kavandamine ja nende kandmine üldplaneeringusse läbi muutvate detailplaneeringute. Ehitusmäärustike ühtlustamine, tööde vormistamine.

Koolivõrgu teemat võiks arutada, eriti venekeelsete õpilaste osas. Laste paigutamine olemasolevatesse õppeasutustesse.

Saue vald

Vestlus vallavanema Mati Tartuga (5072978, mati.tartu@sauevald.ee), 14. septembril 2009 kell 15.40-17.00

Ühistransport

Valla territooriumile sõidab praegu 4 Tallinna linnabussiliini, lisaks Harju maakonnaliinid ja marsruuttaksod.

Vaja selgitada, kas Harju ÜTKI on olemas ühistranspordi kvaliteedinõuded.

Kvaliteedistandardid peaksid sisaldama nõudeid busside vanuse, tehnilise seisukorra, piletihindade tsoneerimise, ühistranspordi finantseerimise korralduse kohta. Vastuse peaks andma küsimustele:

- kui sageli peavad bussid kuhugi sõitma? milline on busside suurus ja vanus?
- busside ja rongide kooskõlastamine
- alus riigihangete lähteülesannete koostamiseks

Saue vallast käib bussiga Tallinnas tööol peaaegu sama palju inimesi kui Tallinnast vallas. Liinide kuuluvus Tallinnale ja maakonnale on kujunenud ajalooliselt, sisemist loogikat ei ole.

Saue vallas ei ole kohalikke ühistranspordi korraldust reguleerivaid õigusakte. Arveldamine käib läbi Harju ÜTK.

Marsruuttaksode hindu vald ei reguleeri. Kas nende kohta ka standardid hakkavad kehtima?

Tuleks määratleda ühistranspordi kokkuveopunktid.

Et kõikidest valla asustatud punktidest otseühendusega Laagrisse ei pääse, ei ole probleem.

Jäätmeäritlus

Jäätmehoolduseeskirjade tehniline-vormiline ühtlustamine, hinnapoliitika ühtlustamine, jäätmemajade-jaamade majandamine ja finantseerimine, ohtlike jäätmete kogumise ühtlustamine. Saue valla jäätmejaam asub Nõmme linnaosas, tõenäoliselt Pääsküla endises prügilas. Valla kontakt on abivallavanem Mikk Lõhmus 5119343.

Veevarustus ja kanalisatsioon

Milline veeteenus peab olema garanteeritud? Vajalik käitumisjuhised, kui kiiresti reageeritakse avariidele. Millised peavad olema veevarustusüsteemid, varustuskindlus, opereerimisteenus, liitumisprotseduurid.

Valla vee-ettevõtte on AS Kovek, juhataja Marek Säde 5019596. Pooles Laagrist tegutseb AS Tallinna Vesi.

Tuleks läbi töötada omavalitsuse ja vee-ettevõtja rollijaotus. Standard peab looma olukorra, mille kohaselt on ühel omavalitsusel võimatu keelduda teise omavalitsuse kanalisatsiooni käitlemisest enda puhastis, kui see on loomulik käitluskoht. Sel juhul saaks vaid öelda, millistel tingimustel on teise omavalitsuse vete puhastamine võimalik.

Sademeveed

Tuleks ette näha lahkuvoolne kanalisatsioon. Paika on vaja saada hinnaarvestuse alused. Praegu küsib Tallinna Vesi sademevete puhastisse juhtimise eest raha, kuid ei ole üheselt selge, kuidas sademevete mahtu mõõdetakse. Standard peab andma tehnilised nõuded suurte platsidelt vete kogumiseks – nt suurtes parklates peab olema olemas liiva- ja õlipüüdur.

Sademevete puhul ei ole olemas lepinguid teenuse osutajaga, läbi tuleb töötada poolte õigused ja kohustused.

Kergliiklusteed

Standard peab andma teehoolduse normid, sh talihooldus. Kas oleks vaja reguleerida omavalitsuse piire ületavate kergliiklusteede algatamise, planeerimise, hooldamise küsimused?

Planeeringud

Vaja reguleerida arendaja kohustis omavalitsuse ees, lepingud peaksid olema ühtlustatud (sh garantiid). Võiks diskuteerida, milliseid nõudmisi arendajatele esitada? Tihe- ja hajaasustusalade määratlemine ning ehitusmääruste vormistuslik-tehniline ühtlustamine. Kas oleks vaja ka ühtlustada eksplikatsioonide tingmärgisüsteemi?

Planeeringute menetlemine on seadustega piisavalt reguleeritud, seda ei pea eraldi standarditega täpsustama.

Reguleerimist vajab täienduste sisseviimine maakonnaplaneeringusse ja üldplaneeringusse. Selleks on vaja protseduuri. Muudatus üldplaneeringus peaks automaatselt kaasa tooma muudatuse maakonnaplaneeringus ning omama mõju ka naabervaldade üldplaneeringule.

Täiendavalt tuleks analüüsida piirkondlikku koolivõrku. Sh koolipiirkondade moodustamine piiriülevalt. Kas Saue valda oleks vaja gümnaasium ehitada või piisab Saue linna ja Tallinna linna gümnaasiumidest? Sama lasteaedadega, kohti praegu napib.

Tallinna linn

Vestlus linnasekretäri Toomas Sepa ja arendusdirektori Kaarel-Mati Hallaga 21. septembril 2009 kell 16.00 – 16.50.

Ühistransport

Liinivõrgu kokkuleppimine (kes rahastab ja mis mahus, millistel põhimõtetel). Vaja standardiseerida mitme omavalitsuse territooriumil paiknevaid liine (kes tellib, kes algatab, kes rahastab, kuidas kooskõlastatakse, arveldatakse).

Tallinn on vedajatega sõlminud lepingu, mille tingimustega saab tutvuda Transpordiametis (Andres Harjo).

Nõuded bussidele ja teenusele võivad erineda tulenevalt liini iseloomust. Standardiseerimist vajavad soodustused, piletisüsteem. Läbi rääkida tuleb koolibussisüsteemi korralduse ja rahastamise üle.

Reisirongiliikluse tihedus, piletihind ja bussidega ühildamine.

Jäätmeäritlus

Veopiirkonnad, liigiti kogutavate jäätmete nomenklatuur, omavalitsused peaksid ära määratlema prügi lõppladestuskoha. Jäätmejaamade piirülese kasutuse finantseerimine. Kontakt Kommunaalamet.

Veevarustus ja kanalisatsioon

Kvaliteedinõuded tuleks töötada välja nii joogiveele kui ka käitlemisele. Tallinna naabruses asuvate asulate liitmine Tallinna ühtse veevarustussüsteemi ja kanalisatsioonisüsteemiga ei tohiks halvendada Tallinnas olemasolevat veevarustuse teenusekvaliteeti. Avariide likvideerimise standard peab olema sõltuv väljasõidu kaugusest.

Vaja konsulteerida Tallinna Vee Järelevalve SA ja AS Tallinna Veega. Kas Tallinna Vesi vajab valdades asuvaid puurkaeve? Igal juhul peab valitsema põhimõte, et ka valdades puuritud vesi peab vastama sarnastele joogiveenormidele kui Tallinnas.

Liitumistasude arvestust on raske standardiseerida, kuna vallad on erineva rikkusega. Küll saaks standardiseerida tarbija liitumise tehnilisi tingimusi.

Torude omand ja vee-ettevõtja kohustused. Tallinnas on loomisel linna enamusosalusega AS, mis hakkab rajama uusi ja rekonstrueerima vanu peremehetuid vee- ja kanalisatsioonitorusid eesmärgiga saada nende rekonstrueerimiseks EL abiraha.

Sademeveed

Maksustamise meetodika. Lähemalt uurida Kommunaalameti inseneriosakonnast (eriti, mis puudutab nt õlipüüdmist ja teisi tehnilisi nüansse).

Kergliiklusteed

Erinevate teetööstete kokkuviiimine. Ühtne regulatsioon omavalitsuste plaanide ühtlustamiseks ja ajastatuse sünkroniseerimiseks. Teedele vaja luua ühtne viidasüsteem ja märgistus. Tallinna Kommunaalametist (Tarmo Sulg) saab tee-ehitusnormid ja teehooldusnormid. Vaja täpsustada ohutusnõuded, tee-elementid (pingid, valgustus jms. asetus).

Planeeringud

Haakuvad planeeringud, teemaplaneeringud peavad olema omavalitsustel vastastikku kooskõlastatud. Eriti puudutab see uute asumite kavandamist valdadesse. Vaja on reeglistikku, kuidas kaasatakse naaberomavalitsus mõju avaldava planeeringu koostamisse. Ühtlustada on selles võtmes vaja ka ehitusmäärusi. Kuidas naaberomavalitsuse algatatud planeeringust potentsiaalselt mõjutatav omavalitsus saab taotleda mõjude uuringut? Rasketranspordi veolubade süsteem, ohtlike veoste liikumine.

Täiendavalt arutasime koolivõrgu standardiseerimist. Seal oleks standardiseerimise objektiks teisest omavalitsusest pärineva lapse õppetingimused (sh kooli/lasteaeda vastuvõtu korraldus, koolitoidu soodustused jms). Haridusametist Tanel Keres.

Viimsi vald

Vestlus vallamajas 5. oktoobril 2009, kella 14.10-15.25

Osalejad Mart Kraut, Anne Talvari, Märt Aimla ja Harri Lugu

Ühistransport

Tallinnaga ühendavad valda linnaliinid 1A ja 38 ning kommertsliin 260. Vald linnaliinibusse ega kommertsliini ei rahasta. Tallinnaga rahastatakse kahasse koolibussiliini. Harju ÜTK on juurutanud tsoonipiletid, mis kehtivad kõikides antud tsooni ühissõidukites. Liinivõrgu ühtlustamist pealinna ja valdade vahel ei pea oluliseks. Hankeid korraldab Harju ÜTK. Kontakt vallas Mart Kraut.

Jäätmekäitlus

Ühtlustada pakkumise kutse dokumendid ja jäätmehoolduseeskirjad, vabastamise alused, koostada juhendmaterjalid omavalitsusele. Vajab ühtset lähenemist, mida peetakse haja- ja mida tiheasustuseks. Läbi töötada jäätmejaamade riskasutuse rahastamine. Koostada vedaja ning KOVi näidisleping, hinnaarvestuse alused (sh eriteenused). Valmistuda jäätmemaksu juurutamiseks ja töötada läbi selle kehtestamise alused.

Maardu, Viimsi ja Jõelähtme on astunud samme ühise jäätmekäitlusorganisatsiooni loomiseks.

Kontakt vallas Anne Talvari, 53416282, talvari@viimsivv.ee

Veevarustus ja kanalisatsioon

Valla vee-ettevõtja on 100 % vallale kuuluv AS Viimsi Vesi. Kanalisatsioon on Tallinnaga ühendatud, osaliselt ka veevarustus. Muuga kant on ühendamisel Maarduga. Standardiseerida võiks avariide likvideerimise ning liitumise korralduse.

Kontaktid: Märt Aimla, tel 6066869, AS Viimsi Vesi juhataja Toivo Eensalu, 6066857

Sademeveed

Vallas on suured liigveeprobleemid, kolhoosiajal välja ehitatud drenaažisüsteem on amortiseerunud ja kohati hooldamata. Asulates on torustiku omanikuks AS Viimsi Vesi, kraavide omanikkond on kirju. Võiks läbi töötada tehnilised nõuded sademeveete kanalisatsiooni reostuse ennetamiseks, samuti sademeveete kanalisatsiooni hinnaarvestuse alused suhtlemisel AS Tallinna Veega.

Kergliiklusteed

Viimsi kavandab vallasiseste ringteede ehitamist, samuti ühendused Tallinnaga Merivälja teel ja Pärnamäe teel. Piiriületavate teede laius võiks mõlemal pool omavalitsuse piiri olla ühesugune, praegu on vastavalt oludele 3,5 – 4 m. Teede talihoole peab olema ühtlustatud (nt pool teed lumevaba ja pool teed suusaraja all). Standardiseerida piiriületavate teede rajamise koordineerimine ja kooskõlastamine. Viimsi vald on algatanud teede teemaplaneeringu.

Kontakt vallas Harri Lugu, 6066861.

Planeeringud

Ettepanekuid ei ole.

LISA 2

Projekt „Pealinnaregiooni omavalitsusüksuste koostöö- ja haldusvõimekuse tõstmine“

Nõupidamine

MEMO

19. oktoober 2009, kell 15.00-16.30

HOL

1. Projekti veebileht valmib lähiajal. Enne ülespanekut vaatab HOL-i esindaja veebilehe üle.
2. Rollijaotus.
ERKAS koostab teenusstandardid. Garri Raagmaa annab valminud teenusstandarditele eksperthinnangu ja vajadusel annab ka ERKAS-le nõu.
Rimess OÜ koostab teenusstandarditele finantsanalüüsid.
3. Teenusstandardite ülesehitus:
 - Teenuse nimetus
 - Mõisted
 - Teenuse eesmärk (lähtuvalt tänasest)
 - Teenuse osutamise aluseks olevad õigusaktid
 - Sihtgrupp
 - Teenuse tarbijate õigused ja kohustused
 - Teenuse sisu
 - Teenuse osutamise maht
 - Teenuse kättesaadavus (sh tähtajad, teenusele pääsud)
 - Nõuded töökorraldusele (sh KOV ja teenuse osutaja vahelised suhted)
 - Teenuse rahastamine
 - Nõuded personalile
 - Järelevalve
 - Kaebuste käsitlemine
 - Seosed teiste teenustega
 - Kontaktandmed
 - Informatsioon teenuse standardi avaldamise, jõustumise ja muutmise kohta.
4. Ühistranspordi valdkonnas on ERKAS-l soovitatav teha koostööd MTÜ-ga Harjumaa Ühistranspordikeskus. Seal on olemas vajalik kompetents ja eksperdid.
Ühistranspordivaldkonnas analüüsida erinevaid veosüsteeme.
5. Teenusstandardite väljatöötamisel seada standarditele mõistlikud eesmärgid (mida suudetakse ka saavutada).
6. ERKASe poolt koostatud teemade valdkondade loetelu tuleks koondada ja tuua välja 4 teenust (ühistransport, jäätmekäitlus, vee- ja kanalisatsioonimajandus, kergliiklusteed koos

planeeringutega), millele hakatakse teenusstandardeid koostama. (ERKAS koostab lähiajal täpsustatud nimekirja).

Hiljem on koostatud standardite ja finantsmudelite põhjal võimalik kiirelt välja töötada standardeid ka teistele teenustele (haridus, sotsiaalteenused jms).

7. Finantsanalüüs peab KOV-de esindajatele ära näitama, palju KOV nn võidab erinevate lahendusvariantide puhul. Arvestada tuleb, et alati ei ole odavam variant kõige parema kvaliteediga.
8. Teenuste osutamise võimalused:
 - spetsiaalsed keskused
 - ühisametnik
 - ühe KOV-i spetsialist korraldab ka teistes KOV-des
 - delegeeritakse maavalitsusele.
9. Standardite ellurakendamisel peaks pealinna regioon saavutama mastaabiefektist tingitud säästu.
10. Võimalik jätkuprojekt võiks vaadelda lähemalt KOV-de tasaarveldussüsteemi ja kompensatioone.
11. Erinevate avalike teenuste paremaks pakkumiseks tuleks koondada piirkonna oma-ala spetsialistid. Regulaarselt võiksid toimuda nende ametnike kokkusaamised (vahetavad kogemusi jms).
12. Standardite koostamisel peaksid kerkima esile ka teemad, mille osas on otstarbekas teha ettepanekuid õigusaktide muutmiseks. Näiteks planeeringute tingmärkide reguleerimiseks muudatusettepanek planeerimisseaduse muutmiseks jms.
13. OÜ Geomeedia ülesanne on koguda põhjamaade vastavaid kogemusi (koostööstruktuurid jms). HOL määrab ära lähemalt vaadeldavad teemad pärast seda, kui on saanud OÜ-lt Geomeedia esmase (laiema) ülevaate teiste maade kogemustest.
14. Järgmine kokkusaamine lepitakse kokku jooksvalt pärast seda, kui on tutvunud ERKASe poolt täpsustatud teenuste nimekirjaga.

Protokollis:

Aivi Aolaid-Aas
19.10.2009

LISA 3

Projekt „Pealinnaregiooni omavalitsusüksuste koostöö- ja haldusvõimekuse tõstmine“

Standardite koostamise töörühma koosolek

MEMO

8. detsember 2009

kell 11:00-12:45

Valge 13-14, Tallinn

Osalejad:

Jana Kivimägi, Tallinna Keskkonnaamet

Pear Tang, OÜ Infrac

Kai Kotka, Tallinna Linnavalitsus

Raivo Uukkivi, Rae Vallavalitsus

Kalle Sepp, Harjumaa Omavalitsuste Liit

Vambo Kaal, Harjumaa Omavalitsuste Liit

Mart Liho, Kiili Vallavalitsus

Jaan Lõõnik, ERKAS

Raimo Klesment, ERKAS

Janar Õunpuu, ERKAS

Aivi Aolaid-Aas, ERKAS.

Koosolekut juhatas Garri Raagmaa.

KOOSOLEKU TEEMAD

Projekti tutvustus

Kuulati Garri Raagmaad.

Projekti eesmärk: *tõsta pealinnaregiooni haldusvõimekust ja jätkusuutlikkust läbi ühiste avalike teenuste arendamise*

Selleks on vaja:

- kokku leppida pealinnaregiooni ühiste avalike teenuste loetelu
- kasvatada omavalitsuste teadlikkust ühiselt teenuste osutamise efektiivsusest
- teostada Kopenhaageni, Oslo ja Helsingi pealinnaregioonide koostöö kogemuste uuring ja analüüs sellest, mis oleks pealinnaregioonile kasulik sealt üle võtta
- töötada välja ühtsed kvaliteedistandardid kokkulepitud avalike teenuste osutamisel
- teostada eksperthinnang ühiste teenuste osutamise juhtimismudeli ja ühiste teenuste osutamise õigusliku raamistiku kohta ning ette valmistada omavalitsuste tasandil seadusandlikud aktid teenuste delegeerimiseks ning osutamiseks (tellimiseks). Koostada pealinnaregiooni koostööregulatsioon.
- teostada eksperthinnang ühiste teenuste finantseerimismudeli kohta ja teha ettepanekud selle rakendamiseks.
- ette valmistada vajalikud seadusmuudatusettepanekud riiklikul tasandil.

Tegevus 5. Ühiselt täidetavate kohaliku elu küsimuste lahendamise ja teenuste osutamise kvaliteedistandardite väljatöötamine.

Valdkonnad, millele koostatakse teenusstandardid on:

- Ühistransport
- Kergliiklustee-> planeerimine
-> korrashoid (puhastamine)
- Jäätmed -> jäätmejaamad
-> korraldatud jäätmevedu
- Vesi ja kanal (sh sademevesi)

Eesmärgid lühidalt:

- Saavutada omavalitsustevaheline kokkulepe:
 - omavahelisteks arveldusteks,
 - (ühis-)läbirääkimisteks teenuse pakkujatega,
 - sh. loomulike monopolidega,
 - jt. ühissettevõtmisteks.
- Tagada ühtlase kvaliteediga avalikud teenused Tallinna regiooni elanikele,
 - so. panna kirja standard ja siis nii tehagi.
- Lisaväärtus:
 - säästa KOV ja elanike raha,
 - ühtlustada regiooni elanike elukvaliteeti,
 - ettepanekud lollide seaduste/määruste muutmiseks

Toimus arutelu.

Aare Rentik: Vahet tuleb teha minimaalsel ja optimaalsel standardil.

Jaan Lõõnik: Standardite tase võib olla tõesti väga erinev. Näide, buss sõidab Tallinnasse kord 10 minuti järel, kord nädalas, kord kuus. KOV teeb otsuse lähtudes sellest, palju see maksma läheb.

Jana Kivimägi: Paljudes teenuste osas on nii, et KOV teenust osutab, aga teenuse min. nõuded puuduvad. Pole õigusaktidega kehtestatud. Seega teema väga vajalik.

Leiti, et igal juhul tuleb standardite väljatöötamisel arvestada olemasolevate standarditega.

Kalle Sepp: Projekt sisaldab ka 4 alatööd ning ühes neist vaadeldakse lähemalt ka rahvusvahelist kogemust ehk kuidas on antud valdkonnad lahendatud Helsingis, Kopenhaagenis ja Oslos. ERKASe ülesanne on ka neid standardeid võrrelda Eesti praeguse tasandiga ning arvestada nendega standardite väljatöötamisel.

Vambo Kaal: Oluline ei ole mitte see, kas näiteks planeeringute puhul luua KOV-de ühissetvõtte või ei, aga hoopis see, millised nõudmised esitatakse planeeringutele ja kas arendajad peavad aitama infrastruktuuri välja arendada või ei jms.

Raivo Uukkivi: Miks standardiseerida omavahelised arveldused? Arveldused on rohkem lepingute teema. Parem oleks standardiseerida ühised hanked. KOV-de ühissetvõttel pole jäätmevaldkonnas mõtet. Standardite väljatöötamisse peaksid olema kaasatud enne kõike KOV-de spetsialistid, mitte juhid. Vaheetappide tulemused vaatavad üle 10 KOV-i spetsialistid ja avaldavad arvamust.

Kuulati Garri Raagmaad.

Garri Raagmaa roll projektis

- Koostama eksperthinnangu ERKAS Valduse OÜ poolt välja töötatavale kuue valdkonna ühiselt osutatava teenuse kvaliteedistandardile hanketöö ja selle vaheetappide tulemustele.
- Korraldama Projekti kvaliteedistandardite väljatöötamise töörühma tööd ning ette valmistama Töörühma koosolekud
- nõustama hanketööde teostajat
- Tegema kokkuvõtted Töörühma tööst ja esitama need projektinõukogule
- Esinema Töörühma esindajana Projektiga seotud seminaridel

ERKASe roll

- Koostama lähteülesande, milles kajastab ja analüüsib piirkonna omavalitsuste hetkeseisu teenuste osutamisel
- Töötama välja kuue valdkonna avalike teenuste kvaliteedistandardid.

Kuulati Jaan Lõõnikut.

Standardi vorm

Standardite väljatöötamise tulemuseks on konkreetseid struktureeritud dokumendid.

Standardi vorm:

- Teenuse nimetus

Idee kohaselt peaks sarnase nimetusega teenusele vastama sarnane sisu igas pealinnaregiooni omavalitsuses, praegu see nii kahjuks ei ole.

Mõisted

Teenuse eesmärk

Milleks see teenus on välja töötatud, millist eesmärki või tulemust selle teenuse abil soovitakse saavutada.

- Teenuse osutamise aluseks olevad õigusaktid

- Teenuse tarbijad

Kelle jaoks seda teenust eelkõige osutatakse või kes on õigustatud teenust tarbima?

- Teenuste tarbijate õigused ja kohustused

Millised on teenuse tarbijate õigused ja kohustused, millistega peab teenuse osutaja ja korraldaja arvestama.

Töörühma liikme ettepanek: pealkiri ümber sõnastada. Parem pealkiri on *Teenuse osutamise protsess või protseduur.*

- Teenuse sisu

Mida ja kuidas teenuse osutaja peab teenust osutades tegema.

- Teenuse osutamise maht

Millises mahus tuleb kliendile kõnealust teenust osutada (mõõtühik peaks sõltuma teenuse eripärast, nt ajaline kestus, tükiarv, pikkusmõõt vms). Teenuse aktiivse osutamise ja kättesaadavuse aeg.

- Teenuse kättesaadavus (sh tähtajad, teenusele pääsud)

Millised on teenusele pääsu või menetlustoimingute maksimaalsed tähtajad.

- Nõuded töökorraldusele (sh KOV ja teenuse osutaja vahelised suhted)

Millised on omavalitsuse kui teenuse tellija ning teenuse osutaja peamised õigused ja kohustused teenuse osutamisel, kuidas on korraldatud aruandlus ja milles see seisneb, kuidas toimitakse teenuse osutaja vahetumise korral, ebakvaliteetse teenuse avastamise korral jms.

- Teenuse rahastamine

- Nõuded personalile

Peamised kvalifikatsiooninõuded personalile, kui teenust osutatakse füüsiliste isikute kaudu.

Töörühma liikme ettepanek: Lisada ka nõuded tehnoloogiale. Need nõuded on just kui avaliku konkursi kvalifitseerimise tingimused.

- **Järelevalve**

Kes ja kuidas teostab järelevalvet teenuse osutaja tegevuse üle? Mida järelevalve raames kontrollitakse? Kas järelevalve on vaid reageeriv või initsiatiiviõiguslik, plaanipärane või juhtumipõhine?

- **Kaebuste käsitlemine**

Kellele saab klient esitada vajadusel kaebuse, kes seda menetleb, kes teeb otsuse ning millised on kaebuste menetlemise üldised põhimõtted?

- **Seosed teiste teenustega**

- **Kontaktandmed**

Omavalitsuse ja teenuse korraldamise eest vastutava ametikoha andmed ja kontaktid, tööaeg jms.

- **Informatsioon teenuse standardi avaldamise, jõustumise ja muutmise kohta**

Kuidas toimub standardi avaldamine, selle jõustamine, läbivaatamine ja muutmine/täiendamine? Kas iga omavalitsus teeb seda autonoomselt või tehakse seda koos? Kuidas toimub otsustamine? Milliste eelduste korral või tingimuste olemasolul hakatakse standardit muutma või täiendama? Kes vastutab standardi aktuaalsuse eest?

Teemade kitsaskohad

Vesteldes KOV-de esindajatega ja eelnevalt läbi viidud analüüsist on välja tulnud järgmised kitsaskohad, mida tuleks standarditega reguleerida:

ÜHISTRANSPOORT

Avalike omavalitsusesiseste bussiliinide teenus;

Avalike omavalitsustevaheliste bussiliinide teenus;

- piletisüsteemid
- sõidusoodustused
- ühendussagedused Tallinnaga
- piiriüleste Tallinna linnaliinide finantseerimise põhimõtted

Koolibussiteenus;

- Kas koolibussisüsteem on üldse vajalik?

Garri Raagmaa: Vaadelda tuleb ka rongi- ja bussiliinide ühildatavust.

Töörühma liikme ettepanek: Harjumaa ÜTK populariseerib õpilasliinide muutmist vallasisesteks avalikeks liinideks.

JÄÄTMEHOOLDUS

Jäätmejaama teenus;

- kogutavad jäätmeliigid
- riskasutamise ja finantseerimise alused (leping)

Jana Kivimägi: Jäätmejaamade puhul on suurim kulu tööjõukulu.

Korraldatud olmejäätmeveo teenus;

- korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid
- millisest kogusest või korteri arvust alates tuleb paberit ja kartongi ning biolagunevaid jäätmeid eraldi koguda?
- korraldatud jäätmeveoga hõlmamata jäätmed
- KOV-i ja vedaja vahelise lepingu sõlmimise aeg (10/30/n päeva)
- korraldatud jäätmeveost vabastamise alused

- korraldatud jäätmeveo korraldamise konkursside üld- ja eritingimused
- teenustasude suur erinevus piirkonniti
- korraldatud jäätmeveo teenustasude muutmise kord
- lisateenused

Jana Kivimägi: Hajaasustuses on vajadused korraldatud jäätmeveo järgi tihti hulga suuremad kui Tallinnas ja seal tuleb korraldatud jäätmevedu lahendada teisiti kui Tallinnas. Tähelepanu tuleb pöörata ka korraldatud jäätmeveost vabastamise alustele ning **ehitusjäätmete ja vanarehvide käitlemisele**. Praegu jõuavad paljud ehitusjäätmed ja rehvid metsa alla.

ÜHISVEEVÄRK JA -KANALISATSIOON

Veevarustuse teenus;

Reoveekanaliseerimise teenus;

- vee-ettevõtte ja KOV-i vaheline leping (sh õigused ja kohustused)
- veevarustus- ja kanalisatsiooniteenuse hinnaarvestus
- hinnaläbirääkimised AS-ga Tallinna Vesi
- veevärgiga liitumise tingimused
- avariide likvideerimine
- ajutise veevõtu võimaluse tagamise miinimumaeg

Sademevee kanalisatsiooni teenus;

- üldkanalisatsiooni osa: jah/ei;
- koguse arvestamise alused;
- hind

Töörühma liikme ettepanek: uute arenduspiirkondade puhul tuleb lahkvoolse sademeveekanaliseerimisega arvestada.

KERGLIIKLUSTEEDE HOOLDUSE TEENUSED

- teede hooldus (seisundinõuded)
- kergliiklusteede paiknemine maanteedes suhtes (iseseisev, eraldusribaga jms), laius, kate
- piiriületavate kergliiklusteede kavandamine, planeerimine ja ehitamine;

Garri Raagmaa: Teema on ka kergliiklusteede sidumine ühistranspordiga.

Pear Tang: Praegu on koostamisel Harjumaa kergliiklusteede teemaplaneering.

Eristada tuleb asulate siseseid ja asulatevahelisi kergliiklusteid. Võimalik on neile kehtestada erinevad seisundinõuded.

Jaan Lõõnik: Seni oleme silmas pidanud peamiselt asulatevahelisi kergliiklusteid.

Raivo Uukkivi: Asulatesised on aga tegelikult problemaatilisemad.

PLANEERIMISTEGEVUSE TEENUSED

- piiriülese mõjuga detailplaneeringute kavandamine, teostamine, kooskõlastamine ja kehtestamine.
- planeeringute algatamise ja kehtestamise pädevusega organ
- ehitusmääruste täiendamine ja ajakohastamine
- planeerimisega seotud dokumentide (sh ehitusmäärus) kättesaadavus
- ühesugused detailplaneeringute algatamise taotlusvormid, võimaldada nende elektroonilist täitmist (tehnilise lahenduse väljatöötamine pole ERKASE ülesanne, vaid mis andmeid on vormis vaja esitada)
- detailplaneeringute vormistamise nõuded – ettepanekute tegemine regionaalministrile

Ettepanek: Projekti tulemusena võiks Pealinnaregiooni KOV-de kodulehtedel olla eraldi link planeeringutega seonduvale.

Praegu on planeeringutega seonduv erinevatel KOV-del erinevate teemade alla ja vormid tihti üles kohas ja avalikustamisel olevad planeeringud hoopis teises kohas.

Raivo Uukkivi: 2010.a alguses tutvustab Rea vald Eestis ainulaadset GIS süsteemi. Sellest on kindlasti ka paljudelt teistel KOV-del heaeeskuju võtta ja see aitab ka KOV-i kodulehel paremini leida infot erinevate teemade kohta.

Ettepanek: Standardisse tuleks sisse panna ka arendajatega suhtlemise osa.

TÖÖRÜHMA TÖÖGRAAFIK

Geomedia Helsingi, Oslo ja Kopenhaageni võrdlevanalüüs:

vahearuanne 28.dets 2009

lõppraport 28.veebbruar 2010

ERKASE tähtajad (lähteülesanne 15. nov. 2009 ja lõpparuanne 30. aprill 2010)

Eksperti tähtajad sõltuvad hanketöö tegijast

Teiste tööühmade tähtajad õigus- ja juhtimismudeli ning finantsmudeli lõpparuanded jaanuar 2011

Garri Raagmaa: Sama töögrupp saab projekti jooksul veel kokku 2 korda: 2010.a märtsi alguses, kui on valminud Geomedia osa ja aprillis. Võib teha ettepanekuid vaadeldavate teemade osas ja keda veel tööühma kutsuda.

Moodustatakse ka valdkondlikud tööühmad, kuhu kuuluvad KOV-de vastava valdkonna spetsialistid. Valdkondlikes tööühmades toimub infovahetus peamiselt telefoni ja E-posti teel, kuid tõenäoliselt korraldatakse ka 1-2 nõupidamist.

Kui valmib Geomedia osa ehk osa, mis analüüsib Helsingi, Oslo ja Kopenhaageni kogemust, siis tuleks korraldada suurem nõupidamine. See teema oleks kasulik nii valdkonna spetsialistidele kui ka KOV-i juhtidele.

Protokollis:

Aivi Aolaid-Aas

08.12.2009

LISA 4

Lähteülesande kooskõlastuste ja arvamuste tabel

Urmas Arumäe (28.11.09)

Nr.	Ettepaneku/arvamuse sisu	Arvestamine	Konsultandi kommentaarid
1.	Kaardistada Saku valla hetkeolukord	Arvestatud	Analüüsi on täiendatud Saku valla andmetega ja vastavalt korrigeeritud ka järeldusi.
2.	Avaliku teenuse mõiste peab olema defineeritud kui elanike miinimumvajadusi rahuldav ja (koostöös) edasiarendatav ja heaolu suurenemisele suunatud teenus	Osaliselt arvestatud	Sõnastust muudetud. Jääme seisukohale, et standard ei pea vältimatult ja ainuüksi kirjeldama miinimumvajadusi rahuldavat taset, vaid fikseerima antud kontekstis omavalitsuste kokkuleppe, millistele nõudmistele vastavat teenust antud valdkonnas soovitakse näha ja millist eesmärki teenuse osutamise puütakse saavutada. Oleme korrigeerinud ka teenusstandardi definitsiooni
3.	Mõistete definitsioonid välistavad võimaluse, et standardid kehtestatakse nt seaduse või haldusaktiga		Standardi kehtestamine seaduse või haldusaktiga n.ö. kõrgemalt poolt ei ole vältimatu eeldus. Standard võib olla ja antud töös tõenäoliselt kujunebki omavalitsustevaheliseks kokkuleppeliseks normatiiviks, mis realiseeritakse läbi kohalike valdkondlike õigusaktide jm regulatsioonide.
4.	Pealinnaregiooni standardeid nimetada samuti regionaalseteks	Ei ole arvestatud	Sissejuhatuses sisalduv viide regionaalsetele standarditele tähendab Euroopa standardiorganisatsioonide avaldatud standardeid. Riigi ühes osas kehtivaid standardeid ametliku standardina ei tunnustata, sellepärast nimetamegi antu töö raames koostatavaid norme vaid tinglikult standardiks
5.	Tuleb selgitada, kuidas standard muutub siduvaks, kui seda ei kehtesta riik	Ei ole arvestatud	Meie hinnangul on see õigus- ja juhtimismudeli tööühma pädevuses
6.	Protseduurireeglid klassifitseerida teenuste standarditeks	Ei ole arvestatud	Protseduurireeglid kirjeldavad organisatsioonisisest töökorraldust (elkõige selle kõige efektiivsemat viisi), teenuse standard aga on suunatud teenuse olemuse

			lahtiseletamisele
--	--	--	-------------------

Arvo Pärniste (2.12.09)

Nr.	Ettepaneku/arvamuse sisu	Arvestamine	Konsultandi kommentaarid
1.	Saku valda pole kajastatud. Ei kooskõlasta.	Arvestatud.	Analüüsi on täiendatud Saku valla andmetega ja vastavalt korrigeeritud ka järeldusi.

Vambo Kaal (2.12.09)

Nr.	Ettepaneku/arvamuse sisu	Arvestamine	Konsultandi kommentaarid
1.	Lisaks miinimumstandardile leida ka võimalused optimaalse standardi fikseerimiseks	Arvestatud	Eeldame, et töö tulemusel valmivad optimaalse kvaliteediga teenust kirjeldavad standardid
2.	Kuidas kaasata kõikide omavalitsuste vastavad spetsialistid töösse, et ei jääks liiga teoreetiliseks		Kavandame aktiivset dialoogi kõikide omavalitsuste nimetatud kontaktisikutega, vajadusel ka töönõupidamise korraldamist.

Endel Ruht (2.12.09) – kooskõlastas ilma märkusteta lähteülesande kohta

Andrus Umboja (1.12.09) – muudatusettepanekuid ei ole